

Wydanie Weekendowe
Dziennik Związkowy
POLISH DAILY ZGODA

CENA
30c

Published Since 1908
AN AMERICAN DAILY IN THE POLISH LANGUAGE — MEMBER OF UNITED PRESS INTERNATIONAL

No. 193 Rok (Vol.) LXVIII

CHICAGO, ILL., Piątek-Sobota, 1-2 Października (Friday-Saturday, October 1-2), 1976

Telephone BRunswick 8-8700

WYSTĄPIENIE KISSINGERA W O.N.Z.

Przedwyborcza Gorączka w NRF

Kosygin Wróci Do Pracy

Moskwa (UPI) — Radio moskiewskie podało w sobotę wiadomość, że 27 października odejdzie się, pierwsza w tym roku, sesja Najwyższego Sowietu.

W związku z tym, w kołach dyplomatów zachodnich wyrażany jest pogląd, że premier Aleksiej Kosygin, na temat zdrowia którego od pewnego czasu krążyły różne pogłoski, pojawi się na arenie publicznej i wróci do pracy.

Zgodnie z tradycją, premier przedstawi plan pięcioletniej 1976-1980, który wymaga formalnego zatwierdzenia przez Najwyższy Sowiet.

Oczekuje się, że sesja Najwyższego Sowietu poprzedzi sesję centralnego komitetu, w czasie której przeprowadzone zostaną pewne zmiany personalne. Prawdopodobnie zostanie usunięty ze stanowiska ministra kultury Piotr Demiczew, który od dwóch lat nie może sobie poradzić z ruchem dysydentów w środowisku artystycznym.

Spodziewane jest też awansowanie do rangi pełnego członka komitetu centralnego pierwszego wicepremiera Mikołaja Tichonowa, który na początku września przejął część obowiązków Kosygina.

Natomiast dyplomaci nie oczekują żadnych zmian na trzech najwyższych stanowiskach, zajmowanych obecnie przez Breżniewa, Podgornego i Kosygina.

Wystąpienie Arabskiego Ministra

Houston (UPI) — Minister spraw zagranicznych Arabii Saudyjskiej, książę Saud Al-Faisal oświadczył zebranym tutaj 1,400 "biznesmenom", że stosunki amerykańsko-arabskie winny rozwijać się niezależnie od stosunków jakiegokolwiek państwa. Bojkot ten ma na celu wzmocnienie pozycji krajów arabskich i zmuszenie drugiej strony do rozważań i negocjacji w dobrej wierze.

Minister Saud podkreślił, że Arabowie chcą jak najlepszych stosunków handlowych i politycznych ze Stanami Zjednoczonymi, gdzie nie powinno być miejsca na ograniczenia eksportowe do świata arabskiego z jakiegokolwiek względów.

Burzliwy Protest

Londyn (UPI) — Robotnicy zakładów Forda na londyńskim przedmieściu Dagenham zaprezentowali w sposób burzliwy przeciwko zwolnieniu z pracy tysięcy zatrudnionych na nocnej zmianie. Mianowicie protestujący zniszczyli meble i urządzenia w stołówce fabrycznej i w kilku punktach podłożyli ogień.

Robotnicy odmówili opuszczenia terenów fabrycznych i na miejsce przybyło ponad 100 policjantów dla kontrolowania demonstracji.

Rywale Wymieniają Oskarżenia

Burzliwa Debata Telewizyjna Schmidt-Kohl

Bonn (UPI) — Kampania przedwyborcza w NRF doszła do stanu wrzenia. Główni rywale — kanclerz Helmut Schmidt i kandydat na kanclerza z ramienia chrześcijańskiej demokracji Helmut Kohl — wymieniali oskarżenia niemal w czasie całej kampanii, nie oszczędzając się wzajemnie.

Socjal - demokratyczna i liberalna koalicja poruszyła nawet sprawę łapówek z firmy Lockheed, zarzucając że Franz Jozef Strauss, który do 1962 roku był zachodnio-niemieckim ministrem obrony w rządzie chadeckim, ustępując z zajmowanego stanowiska zabrał wszystkie dokumenty, dotyczące transakcji z Lockheedem, aby zatrzeć ślady wszelkich nieprawidłowości.

Na zarzuty te Strauss odpowiedział w środę, gdy przemawiając na wiecu w Heilbronne oskarżył kanclerza Schmidta, że w liście do holenderskiego księcia-małżonka oferował mu 40 milionów dolarów w zamian za poparcie sprawy zakupu myśliwców amerykańskich Cobra.

Rzecznik rządu bońskiego zaliczył te zarzuty do kate-

(Ciąg dalszy na str. 6-ej)

Żołnierze Angolańscy Zabijają

Windhoek, Namibia (UPI) — Uchodzący z Angoli południowej donoszą, że wojska angolańskie, wspierane przez partyzantów z Afryki Południowo Zachodniej i dowodzone przez Kubańczyków, zabiły od minionej soboty co najmniej 500 członków murzynskich szczepów w południowej części Angoli.

Około tysiąca czarnych uchodźców uciekło przez granicę na terytorium szczepu Owambo w Afryce Południowo Zachodniej (Nambii), unikając "oczywistej akcji wojskowej, wymierzonej w ludność cywilną".

Przywódcy Owambo oczekują dalszego napływu uchodźców. Szef niszczącego plemienia angolańskiego Gabriel Matoswi, powiedział że żołnierze Angoli nie tylko zabijają, ale łupią i rabują, ponieważ od trzech miesięcy nie otrzymują żołdu.

Członków jego plemienia obrabowali ze wszystkich zwierząt domowych, które następnie wybito. W całym napadniętym rejonie odczuwa się dotkliwy brak wody i żywności. Prawie wszystkie sklepy, szkoły, kościoły, a nawet w kilku wypadkach całe wioski zostały przez najeźdźców zniszczone.

Napastnicy zmuszają członków napadniętych plemion do współudziału w dalszych napadach, a gdy spotykają się z odmową, rozstrzelują ich na miejscu.

Terroryści Skazani

Hamburg (UPI) — Sąd w Hamburgu skazał siedmiu terrorystów z bandy Baader-Meinhof na kary więzienia od dwóch do siedmiu lat za bezprawne posiadanie broni i materiałów wybuchowych oraz fałszowanie dokumentów.

Skrepowanie Działalności FBI

Jaroszewicz: Podwyżka Cen Była Błędem

Londyn (DP) — Premier PRL Jaroszewicz przyznał że popełnił pomyłkę, kiedy przed 3 miesiącami chciał wprowadzić dużą podwyżkę cen żywności i innych produktów.

Na sesji Sejmu w Warszawie Jaroszewicz zapowiedział też że przynajmniej przez rok sytuacja na rynku mięsny będzie trudna. Jak wiadomo podwyżki cen które sięgały 60 i więcej procent w końcu czerwca br. doprowadziły do gwałtownych demonstracji robotniczych. Rząd musiał skapitulować i cofnąć podwyżki cen. Władze zapowiedziały że co najmniej przez rok utrzymają ceny na obecnym poziomie.

Jaroszewicz zapowiedział, że Polska sprowadzi wkrótce z zagranicy 70.000 ton mięsa, oraz 10.000 ton słoniny. Premier powiedział że posucha i brak paszy zmniejszyły produkcję rolną. W porównaniu z rokiem ub. pogłowie bydła spadło o milion sztuk, a niegrodziny — o 2.300.000 sztuk.

Kanadyjskie Kłopoty Językowe

Quebec (UPI) — Premier kanadyjskiej prowincji Quebec, Robert Bourassa obiecał rewizję niedawno przyjętych tutaj praw językowych, według których dzieci emigrantów muszą uczęszczać do szkół francusko-języcznych. Wyjątki stanowią dzieci wykazujące się już wcześniej zdobytą, płynną znajomością języka angielskiego.

W ub. tygodniu tłum niezadowolonych rodziców — przeważnie włoskiego pochodzenia — złożył protest ponieważ ich dzieciom nie zezwolono na kształcenie się w języku angielskim. Bourassa oznajmił, że dokona także przeglądu testów jakim poddawane są dzieci w wieku szkolnym aby zdecydować — czy skierować je do szkół z programem nauczania w języku francuskim czy angielskim.

Policjanci i Strażacy Strajkują

Youngstown, Ohio (UPI) — 283 policjantów oraz 260 strażaków — kontynuują tutaj strajk, domagając się podwyżki płac w nowym kontrakcie o 14 procent na przestrzeni dwóch lat; 6 procent w pierwszym roku oraz 8 procent w drugim.

Władze miasta, które liczy ponad 140.000 mieszkańców, wystąpiło w czwartek z ofertą podwyżki płac o 6 procent w obu latach, czyli łącznie o 12 procent. Oferta ta została najwyraźniej odrzucona.

Podczas strajku służbę pełni 34 funkcjonariusze policji, pracujący po 12 godzin dziennie, oraz 8 strażaków — w tym — komendant. Mayor Youngstown twierdzi, iż miasto wystąpiło dziś z drugą propozycją — oferując nieco wyższą podwyżkę. Szczegółów oferty jak na razie nie ujawniono. Również brak jest jeszcze reakcji ze strony strajkujących.

Konferencja Konstytucyjna w Kanadzie

Toronto (UPI) — Dziesięciu premierów kanadyjskich prowincji bierze udział w konferencji poświęconej zamierzonym zmianom konstytucji tego kraju. Otóż przez więcej niż 100 lat ową konstytucję jest... brytyjski dokument zw. The British North America Act, wydany przez parlament w Londynie. Wielokrotnie usiłowano "znacjonalizować" ten dokument i przeistoczenia go w czysto kanadyjski. Lokalne administracje prowincji nigdy nie mogły jednak dojść do wspólnych wniosków jakie należałoby wprowadzić zmiany i jak.

Premier federalny Pierre Trudeau ostrzega jednak tym razem, że jeżeli prowincje samodzielnie nie dojdą do porozumienia w powyższej sprawie, rząd w Ottawie jednostronnie dokona zmian w Brytyjskim Akcie, czyniąc go kanadyjskim.

Zdeterminowana Akcja Republiki Irlandzkiej

Dublin (UPI) — Republika Irlandzka zdeterminowana jest bronić swoich wód terytorialnych i łowiisk rybnych przed obcymi intruzami "nie bawiąc się w ceregiele".

Zbrojny oddział wojsk irlandzkich zajął na morzu wielki sowiecki trawler "Białe Morze", który uprawiał połowy w 12-milowym pasie terytorialnych wód Republiki Irlandzkiej i pod bronią doprowadził statek do portu Cork. Szyper Mikołaj Szinkurak był przetrzymywany w sądzie i na mocy nakazu sądowego został osadzony w areszcie aż do następnych przesłuchań.

Szinkurak odmawiał dobrowolnego skierowania swego statku do portu, wobec czego doszło do interwencji zbrojnego plutonu, któremu towarzyszył oficer mówiący po rosyjsku "aby nie było nieporozumień językowych".

Wobec takiego postawienia sprawy, Szinkurak skapitulował i zgodził się na popłynięcie pod eskortą do portu Cork.

Pluton irlandzki nadal przebywa na pokładzie "Białego Morza", a jego szyper w areszcie.

W ub. poniedziałek, wielki bułgarski trawler również pod eskortą został doprowadzony do Cork i szyper zapłacił \$166.000 kary za nielegalne połowy.

Wybory w Gibraltarze

Gibraltar (UPI) — W Gibraltarze w wyborach do miejscowego Zgromadzenia Narodowego przegrali wszyscy trzej kandydaci, którzy opowiadali się za rychłym podjęciem rokowań z Hiszpanią w sprawie przyszłości politycznej tej twierdzy.

Śpięcia Graniczne

Tokio (UPI) — Były amerykański Sekretarz Obrony James Schlesinger powiedział że gdy odwiedzał Mongolię Wewnętrzna i Tybet, dowiedział się, że na granicy sowiecko-chińskiej ciągle dochodzi do śpięć.

Surowe Wyroki w Unii Pld. Afrykańskiej

Kapsztad (UPI) — Sąd Najwyższy Unii Pld. Afrykańskiej skazał brytyjskiego dziennikarza Davida Rabkina na 10 lat więzienia, a odczytawcą z organizacji Political Science Jeremy Cronina na 7 lat więzienia za współudział w wyjętych spod prawa organizacjach, a między innymi z południowo-afrykańską partią komunistyczną.

Bedacą w ósmym miesiącu ciąży żona Rabkina — Susan skazana została na rok więzienia, z warunkowym zawieszeniem na jedenastu miesiącach.

Po odsiedzeniu miesiąca kary będzie ona musiała opuścić Unie jako "niepożądany gość w tym kraju" — powiedział sędzia Marius Diemont.

Napięta Sytuacja w Hiszpanii

Madryt (UPI) — Prawicowy organ prasowy "Fuerza Nueva", który jest trybunałem wpływowych oficerów sił zbrojnych i policji, wystąpił z apelem do wojskowych o powstrzymanie hiszpańskiego procesu demokratyzacji.

Natomiast — konserwatywny dziennik "Alcazar", reprezentujący pół miliona członków — Konfederacji Weteranów Wojny Domowej, wystąpił z żądaniem, aby rząd poddał się do dysmisji "dla uniknięcia załamania się narodu" i rozkładu w państwie.

"Najbardziej niebezpiecznym argumentem, uprzedzającym wysuwanym przez wrogów, jest argument, że siły zbrojne muszą być apolityczne" — twierdzi "Fuerza Nueva".

Z kół politycznych pochodzi wiadomość, że gen. Fernando de Santiago, konserwatysta, który przeszło tydzień temu został zastąpiony na stanowisku wicepremiera i ministra obrony przez generała politycznie neutralnego, rozsyła do swoich kolegów-generałów listy, w których wyjaśnia przyczyny swojej dymisji i krytykuje rządowy program reform.

W tym samym czasie ugrupowania lewicowe wzywają nadal robotników do udziału w strajku generalnym i w demonstracjach.

Popularna partia socjalistyczna, która zaliczana jest do opozycji umiarkowanej, stwierdziła, że "rząd jest winny" śmierci 21-letniego studenta Gonzaleza Martinez, który zginął od kul w czasie jednej z wcześniejszych demonstracji, ponieważ toleruje "gangi prawicowe" — które atakują — niekiedy strzelając — lewicowych demonstrantów.

Do strajku wzywa też działający w podziemiu hiszpański ruch maoistyczny.

Wzrost Popularności Forda

Washington (UPI) — Sondaż opinii elektoratu przeprowadzony przez agencję Gallupa — wskazuje na znaczny wzrost popularności Prezydenta Forda po pierwszej debacie ze swoim demokratycznym oponentem Jamesem Carterem. Aczkolwiek Prezydent nadal znajduje się za Carterem, wskaźnik procentowy wykazuje, iż przewaga demokracji zmniejszyła się z 54 procent do 36 procent na 50 procent do 42 procent.

Osiem procent ankietowanych było niezdecydowanych — na którego kandydata będzie głosować.

Sekr. Stanu Ostrzega Sowiety

Przed Awanturą Polityką w Afryce

Nowy York, ONZ (UPI) — Amerykański Sekretarz Stanu Henry Kissinger wystąpił wczoraj na forum 31 Ogólnego Zgromadzenia ONZ, omawiając politykę zagraniczną rządu Stanów Zjednoczonych oraz swoją misję pokojową w Afryce. Kissinger podkreślił, iż istnieje obecnie okazja pokojowego rozwiązania kryzysu jaki wytworzył się w Rodezji w wyniku istniejących tam rządów białej mniejszości. W rezultacie ostatnich negocjacji, rząd białych zgodził się na przekazanie władzy w ręce większości, t.j., ludności murzynskiej w ciągu następnych 2 lat. Ponadto, po raz pierwszy istnieje realne szanse na usamodzielnienie się Południowo-Zachodniej Afryki, inaczej Namibii, która dotychczas znajduje się pod kontrolą rządu Rep. Południowej Afryki.

Kissinger wystosował również ostrzeżenie pod adresem Sowietów, żeby zaniechały swojej polityki ciągłego podżegania opozycyjnych elementów nacjonalistycznych w Afryce. Sowiety bardzo krytycznie ustosunkowały się do wizyty Kissingera w Afryce i wyników jego misji dyplomatycznej na Czarnym Kontynencie. Minister d/s zagranicznych ZSRR, Andrej Gromyko we wtorkowym wystąpieniu w państwie.

(Ciąg dalszy na str. 6-ej)

Wymiana Więźniów z Meksykiem

Houston (UPI) — Amerykański ambasador w Meksyku Joseph John Jova twierdzi, że rozmowy z tutejszymi władzami odnośnie wymiany więźniów przebiegają pomyślnie i przypuszczalnie zostaną zakończone do dnia 1 grudnia br. Luis Echeverria, prezydent Meksyku, który zainicjował rokowania, kończy wtedy swoją kadencję; nowo wybranym prezydentem jest Jose Lopez Portillo.

Rozmowy wszczęto w odpowiedzi na opublikowane w USA zarzuty Amerykanów będących w meksykańskich więzieniach, że są źle traktowani. Strona meksykańska z kolei skarży się na niewłaściwe traktowanie nielegalnych imigrantów z Meksyku w USA.

Ambasador Jova z optymizmem twierdzi, iż obie strony dyskutują w sposób konstruktywny i nie ma wątpliwości, że szczegóły porozumienia zostaną wkrótce opracowane.

Próba Zamachu

Nairobi (UPI) — Radio abisyńskie podało wiadomość, że przywódca kraju — mjr. Mengistu Haile Mariam wyszedł cało wraz z towarzyszącymi mu osobami, gdy podjęta została próba zamachu i gdy jego limuzyna została ostrzelana.

Doniesienia z Addis Abeby mówią, że zamach był dziełem członków działającej w podziemiu Etiopskiej Ludowej Partii Rewolucyjnej, która oskarża rząd wojskowy o doprowadzenie do chaosu gospodarczego w kraju.

Wybuch w ZSRR

Sztokholm (UPI) — Instytut Sejsmograficzny w Uppsali zanotował podziemny wybuch atomowy dokonany w ZSRR o sile odpowiadającej podziałce 6 na skali Richtera. Eksplozja dokonana została na Nowej Ziemi.

Z Cleveland

Nowy Rok Szkolny

Dnia 3-go października, o godz. 10:30 przed południem w kościele św. Kazimierza w Cleveland, Ohio, uroczystą mszą świętą rozpocznie się nowy rok szkolny dla wszystkich uczęszczających na wykłady języka polskiego na Uniwersytecie John Carroll, zarówno dla początkujących (w poniedziałki) jak i zaawansowanych (w środy); dla Szkółek Języka Polskiego przy parafii św. Kazimierza: dla dorosłych (w czwartki i dla dzieci (w soboty);

Z Fundacji Szpitala Elżbietanek

Fundacja Szpitala Elżbietanek zaprasza na występ słynnego cyrku Ringling Bros. Barnum i Bailey, w środę, 20 października o 7:30 wieczorem. Zwierzęta występujące w przedstawieniu można oglądać za kulisami już od 6:30. Cena biletu \$6.50 dla rodziców razem z dziećmi. Dochód przeznaczony na cele Fundacji. Bilety do nabycia w Foundation for St. Elizabeth Hospital, 1431 N. Claremont, Chicago, Ill. 60622 oraz w Gift Shop, w budynku szpitala.

Popierajcie tych, którzy ogłaszają się w "Dzienniku Związkowym".

Z Klubu Ojców
Madonna H. S.

Miesięczne zebranie Klubu Ojców szkoły średniej Madonna, 3135 N. Karlov Ave., odbędzie się we wtorek, 5 października o 8-ej wieczorem w sali zebrani. Głównym mówcą będzie ks. Norman Kunz.

Zapraszamy na tradycyjną grę Córek i Ojców w kregle, w niedzielę, 10 października w Stratford Recreation Center, 3020 N. Central. Po rezerwacji telefonować do Roberta Drzewieckiego, 545-8628. Bilety po \$6 od osoby.

Emigracja,
Ale Nie Do
Izraela

Rząd Izraela próbuje zmienić kierunek emigracji Żydów opuszczających Rosję Sowiecką, którzy w dużej liczbie, zamiast do Izraela jadą do innych krajów, głównie do Stanów Zjednoczonych. W ub. roku aż z 14,000 Żydów wypuszczonych z Rosji 5,200 przybyło do Ameryki.

Część opinii izraelskiej a także niektórzy członkowie parlamentu obwiniają za to amerykańską organizację "Hebrew Immigrant Aid Society," która od 92 lat opiekuje się żydami, którzy chcą emigrować do Stanów Zjednoczonych. W Izraelu podniosły się nawet żądania zamknięcia europejskich biur HIAS, znajdujących się w Wiedniu i Rzymie.

Przedstawiciele, HIAS zaprzeczają zarzutom, twierdząc, że organizacja popiera emigrację Żydów do Izraela. Wkrótce ma zebrać się komitet 8 osób, czterech z Izraela, czterech z Ameryki, który ma zbadać zagadnienia i zastanowić się nad sposobami kierowania Żydów z Rosji do Izraela.

Z CZASÓW BIBLIJNYCH
NATURALNE ZIOŁA
Niezwykle Efektywne Przy
Ciężkim Zatrważeniu

NORLAX zawiera następujące składniki: aloes, mirrę, żywicę (kadzidło), galban (żywica gumowa), frangulę, rabarb i inne naturalne ekstrakty z ziół i roślin, znane i używane od 2000 lat. Nie ma nic chemicznego ani syntetycznego. NORLAX działa cuda przy ciężkich i powtarzających się zatrważeniach. Nadaje się tak dla młodych jak i starszych ludzi. Używany jest przez grupy emerytów w domach starców. Jeżeli zwykły środek przeczyszczający nie działa, powoduje kurczki i uciski, bierzcie NORLAX na pewne, delikatne złagodzenie w ciągu nocy. Zadowolone gwarantujemy. Pościelcie \$1.00 po paczce na próbę.

DIVERSEY DRUG CO. Dept. PZ-3
1557 Diversey Pkwy. Chicago 60614
Proszę mi przysłać na próbę paczkę NORLAX. Załączam \$1.00.

Nazwisko
Adres
Miasto
Stan
Zip

Z Konwencji Kongresu
Polonii Amerykańskiej

Ostatnia konwencja Kongresu Polonii Amerykańskiej, która zakończyła obrady w niedzielę 26-go września, zajmie w historii wyjątkowe miejsce z kilku powodów: przeprowadziła zasadniczą reorganizację władz, inwokację wygłosił Jan Kardynał Król, po raz pierwszy w dziejach Kongresu wystąpił przed konwencją osobiście Prezydent Stanów Zjednoczonych.

Jak już podaliśmy w jednym z poprzednich sprawozdań, w zastępstwie chorego przewodniczącego Komitetu Przedkonwencyjnego cenzora ZNP Hilarego Czaplickiego, otworzył konwencję i przewodniczył jej do wyboru stałego prezydium K.P.A. Henryk Wyszniński.

Stałe prezydium konwencji zostało wybrane pod koniec pierwszej sesji. Przewodniczącym został wybrany mec. Tadeusz Maliszewski z Connecticut, wiceprzewodniczącym Henryk Wyszniński, Edmund Banaszkowski (Milwaukee) i Helena Wójcik (Chicago); sekretarzem Teodor Zawistowski, red. "Straży," asystentem sekretarza Włodzimierz Zmurkiewicz; marszałkiem Reinhold Smyczek, jego asystentem Ted Pynchla.

Goście

Mayor Filadelfii Frank Rizzo powitał konwencję w imieniu zarządu i ludności miasta. W roku 200-lecia niepodległości Stanów Zjednoczonych Filadelfia jest właściwym miejscem na konwencję naczelnej organizacji polonijnej, reprezentującej grupę etniczną, która wiele przyczyniła się do uzyskania niepodległości Stanów Zjednoczonych i jej utrwalenia, oraz budowy potęgi państwa, mówił mayor Rizzo.

Polacy od zarania Stanów Zjednoczonych brali udział we wszystkich wojnach, zapisując chlubnie karty naszych dzieł w wojnie między stanami, w pierwszej wojnie światowej i drugiej wojnie światowej, wojnie koreańskiej i wietnamskiej.

Mayor Rizzo podał do wiadomości, że proklamował Dzień Polakiego, w dowód uznania dla wielkiego syna Polski, który oddał swoje życie w walce o wolność Ameryki, oraz wdzięczności dla milionów Amerykanów polskiego pochodzenia, którzy swą pracą i wysiłkiem przyczynili się do rozwoju Filadelfii i Stanów Zjednoczonych.

Na pamiątkę konwencji w Filadelfii mayor Rizzo ofiarował prezosi K.P.A. Alojzemu Mazewskiemu miniaturę Dzwonu Wolności.

W imieniu Rady Miejskiej powitał konwencję radny Józef Zazyczny, który odczytał proklamację Rady Miejskiej. W krótkim przemówieniu po polsku wyraził radość z wyboru Filadelfii na miejsce konwencji. Miasto w którym znajduje się Dzwon Wolności i bardzo dużo innych pamiątek związanych z walką o niepodległość jest najbardziej odpowiednim miejscem na konwencję. Radny Zazyczny w imieniu Rady i własnym życiem powołania w obradach dla dobra Ameryki i Polonii.

Na jednej z późniejszych sesji rad-

swiatowej Rady

BREVETTATA

Pistolet na Gaz Lzawiaczy

sprowadzany bezpośrednio

przez pocztę

Henryk Sienkiewicz

OGNIEM I MIECZEM
POWIEŚĆ

(Ciąg dalszy)

58 Jak się to wszystko miało skończyć? Poczynając bunt w imię krzywd własnych, mógł ten kozacki dyplomata liczyć, że po pierwszych powodzeniach lub nawet po klęskach rozpocznie układy, że zaoferują mu przebaczenie, zadośćuczynienie i nagrodę za krzywdy i szkody. Znał on dobrze Rzeczpospolitą, jej cierpliwość tak nieprzebraną jako morze, jej miłostkę nie znającą granic i miary, które płynęły nie tylko ze słabości, boć przecie Nalewajce, otoczonemu już i zgnębionemu, jeszcze ofiarowano przebaczenie. Wszakże teraz, po zwycięstwie na Żółtych Wodach, po zniesieniu hetmanów, po rozpaleniu wojny domowej we wszystkich południowych województwach, rzeczy zaszły zbyt daleko, wypadki przerosły wszelkie oczekiwania — teraz walka musiała się toczyć na śmierć i życie.

A na czyją stronę miał paść zwycięstwo? Chmielnicki pytał wójtów i gwardię się radził, i sam wyciekał oczy w przyszłość — ale widział przed sobą tylko ciemność. Wciąż czasem straszny niepokój podnosił mu włosy na głowie, a z piersi zrywała się rozpacz jak wicher. Co będzie, co będzie? Bo Chmielnicki patrząc bystrzej od innych rozumiał zarazem lepiej od wielu, że Rzeczpospolita nie umie użyć swych sił i sama o nich nie wie, ale jest potęgą olbrzymią. Gdyby jaki człowiek schwył w ręce tę potęgę, wtedy kto by mu się oparł? A ktoż mógł zgadnąć, czy straszne niebezpieczeństwo, czy bliskość przepaści i zguby nie potłumił zamieszek, niezgody wewnętrznej, prywaty, zawiści panów, warcholstwa, gadanin sejmowych, swawoli szlacheckiej, bezsilności króla. Wtedy by pół miliona samego tylko herbowego ludu mogło wyruszyć w pole i zgnieść Chmielnickiego, choćby go nie tylko chan krymski, ale i sam sułtan turecki wspomagał.

O tej udanej potęgę Rzplitej wiedział prócz Chmielnickiego i zmarły król Władysław i dlatego całe życie pracował nad tym, by z największym w świecie mocarstwem rozpocząć walkę na śmierć, bo tylko w ten sposób potęga owa przywołana do życia być mogła. Głowi temu przekonanemu nie wahał się król rzucić iście i na prochy kozackie. Było-li przeznaczone istotnie Kozakom wywołać to powódź, by w niej utonął nareszcie?

Chmielnicki rozumiał i to także, jak mimo całej słabości strasznym był odpór tej Rzeczypospolitej. W taką bezładną, źle powiązaną, rozdartą, swawolną, niezdarną bily przecie najgroźniejsze ze wszystkich fałs tureckie i rozbijały się o nią jak o skałę. Tak było pod Chocimiem, na co własnymi niemal oczyma patrzył. Jednak ta Rzeczpospolita nawet w chwilach swej słabości zatykała swe chorągwie na walach obcych stołce. Jakież tedy da odpór? czego nie dokáže przywieźiona do rozpacz, gdy będzie musiała umrzeć albo zwyciężyć?

Wobec tego każdy triumf Chmielnickiego był nowym dla niego niebezpieczeństwem, bo zbliżał chwilę przebudzenia się lwa drzemającego i czynił bardziej niemożliwymi układy. W każdym zwycięstwie leżała przyszła klęska, w każdym upojeniu — na dzień gorzej. Teraz na burzę kozacką miała przyjeść burza Rzeczypospolitej. Chmielnickiemu wydawało się, że już słyszy jej głuchy, daleki huk.

Oto z Wielkopolski, Prus, rojnego Mazowsza, Małopolski i Litwy nadejdą tłumy wojowników — trzeba im tylko wodza.

Chmielnicki wziął w niewolę hetmanów, ale i przez tę szczęśliwość przegłądał jakby zasadzką losu. Hetmani byli doświadczonymi wojownikami, ale żaden z nich nie był człowiekiem, jakiego wymagała ta chwila grozy, przerażenia, klęski.

Wodzem mógł być teraz jeden tylko człowiek.

Zwał się on: książe Jeremi Wiśniowiecki.

Właśnie dlatego, że hetmani poszli w niewolę, wybór prawdopodobnie miał paść na księcia. Chmielnicki nie wątpił o tym na równi ze wszystkimi.

A tymczasem do Korsunia, w którym hetman zaporoński zatrzymał się po bitwie dla odpoczynku, dołatywały z Zadnieprza wieści, że straszny książe ruszył już z Lubnów, że po drodze depcze bunt niemiłostnie, że po przejeździe jego znikają wsie, slobody, chutory i miasteczka, a natomiast jeżą się krwawe pale i szubienice. Przestraszył go i troił liczbę sił jego. Mówiono, że prowadzi piętnaście tysięcy wojowników najlepszego wojska, jakie być mogło w całej Rzeczypospolitej.

W obozie kozackim spodziewano się go lada chwila. Wkrótce po bitwie pod Krutą Bałką okrzyk: „Jarema idzie!”, rozległ się między Kozakami i rzucił popłoch między czern, która poczęła ślepo uciekać. Popłoch ten zastanowił głęboko Chmielnickiego.

Miał teraz do wyboru: albo ruszyć z całą potęgą przeciw księciu i szukać go na Zadnieprzu, albo zostawiwszy część sił na zdobywanie zamków ukraińskich ruszyć w głąb Rzeczypospolitej.

Wyprawa na księcia była niebezpieczna. Mając do czynienia z tak wstawionym wodzem Chmielnicki, mimo całej przewagi swych sił, mógł ponieść klęskę w walnej bitwie i wówczas wszystko byłoby stracone od razu. Czern, która stanowiła ogromną większość, złożyła świadectwo, że znikła na samo imię Jaremy. Trzeba było czasu, żeby ją zmienić w wojsko mogące stawiać czoło księżemu regimentowi.

Z drugiej strony książę prawdopodobnie nie przyjąłby walnej bitwy, ale poprzestął na obronę w zamkach i częściowe wojnie, która w takim razie musiałaby trwać całe miesiące, jeżeli nie lata, a przez ten czas Rzeczpospolita zebrałaby niechybnie nowe siły i ruszyła w pomoc księciu.

Chmielnicki więc postanowił pozostawić Wiśniowieckiego na Zadnieprzu, a samemu umocnić się na Ukrainie, zorganizować swe siły i następnie ruszyć do Rzeczypospolitej zmusić ją do układów. Liczył on na to, że gaszenie buntu na samym tylko Zadnieprzu zajmie na długo wszystkie siły księcia, a jemu da wolne pole. Bunt zaś na Zadnieprzu obiecywał sobie podsycać wysyłając pojedyncze pułki w pomoc czerni.

Na koniec sądził, że będzie można ludzkie księcia układowi i zwyciężyć czekać, póki się jego siły nie wykurszą. W tym celu przypomniał sobie Skrzetuskiego.

W kilka dni tedy po Krutej Bałce, a w sam dzień popłochu między czernią kazał przyzwać przed siebie pana Skrzetuskiego.

Przyjął go w domu starościnskim w asystencji jednego tylko pana Krzeczowskiego, który Skrzetuskiemu był z dawną znajomością, i powitał go łaskawie, choć nie bez wyniosłości odpowiedniej dzisiejszej jego szarzy, rzekł:

— Mości poruczniku Skrzetuski, za usługę, którą mi wyświadczyłeś, wykupiłem cię od Tuha-baja i obiecałem wolność. Teraz godzina nadeszła. Dam ci piernacz, byś mógł swobodnie przejechać, jeśli cię wojska jakie spotkały, i strażę do obrony od czerni. Możesz wracać do swego księcia.

„W tym roku dwudziestą rocznicę wolności Stanów Zjednoczonych, łączymy się z całym światem w uznaniu i podziwie dla narodu amerykańskiego.”

„Bulawa pułkownika Kozacka, która zastępowała między Kozakami list żelazny.”

(Ciąg dalszy nastąpi)

POLSKIE LINIE LOTNICZE • POLISH AIRLINES

LOT

Z LOT-em na Zimowy Karnawał do Polski

TYDZIEŃ W
POLSCIETYLKO
\$99
plus przelot
wg. taryfy GITTYDZIEŃ W
POLSCIE i na
WĘGRZECHTYLKO
\$94
plus przelot
wg. taryfy GIT

LOT POLSKIE LINIE LOTNICZE zawiozą Ciebie na wspaniały tygodniowy odpoczynek. Sezon zimowy jest korzystnym okresem na odwiedzenie rodziny lub przyjaciół i zobaczenie co najlepsze w Polsce. Możesz spędzić tydzień w Warszawie i w Krakowie. Możesz wrzeszcząc spędzić ten okres w Warszawie i w Budapeszcie. Zwiedzania, hotele klasy pierwszej lub deluxe, śniadania, kolacje i transfery — wszystko włącznie w cenę pobytu! A nowoczesne samoloty LOT zawiozą Ciebie non-stop w 734 godz. z Nowego Jorku do Warszawy. Pamiętaj, że taryfy zimowe GIT są najniższymi taryfami w roku! Nie zwlekaj więc i już rezerwuj miejsce u swojego agenta podróży lub u nas:

New York (212) 869-1074 • Chicago (322) 236-3388

LOT POLSKIE LINIE LOTNICZE (AIR POLONIA)

21 East 51st Street, New York, N.Y. 10022 • (212) 371-1260
333 North Michigan Avenue, Chicago, Ill. 60601 • (312) 236-3388
1000 Sherbrook St. West, Rm. 1707, Montreal 110, P.Q. Canada • (514) 844-2674

JESTEŚMY Twoją linią — podróżuj z nami.

ZAMÓWIENIA PRZEZ POCZTĘ
Z BREVETTATA
Dept. Jet, 310 W. 9th Street
Kansas City, Mo. 64105

BIURO PODRÓŻY
GOLDEN JOURNEY
PIELGRZYMCE
 Zaprasza do Udziału w Bardzo Taniej i Dobrze Zorganizowanej
DO BAZYLKI CUDOWNEJ MATKI BOSKIEJ
GUADALUPE W MEKSYKU
 z uroczystą Mszą Św. 12 Grudnia, 1976
ODLOT 8-go GRUDNIA, POWRÓT 14-go GRUDNIA
CENA TYLKO \$269 OBEJMUJE
 Przelot samolotem w dwie strony — Hotel 1-ej kategorii
 7 dni i 6 nocy — transportację lokalną.
 Wycieczki do Tasco, Cuernavaca, starożytnych piramid
 oraz zamku historycznego (Palacio de Cortez).
 Wspólny lunch, wieczorem zaś walkę byków.
 Podatki, napiwki, przewóz bagażu.
UWAGA: — Zależy nam na zezwoleniu na wyjazd do Meksyku
 osobom nie posiadającym jeszcze obywatelstwa amerykańskiego.
Golden Journey Travel Bureau
3303 MILWAUKEE
 Kolo kina Milford przy rogu
 Milwaukee, Pulaski i School
Tel. 545-9611

Telegram
MICHELLE'S BANQUET HALL
3808 N. CENTRAL AVE.
 (Dawniej Europa)
 ZAPRASZA WSZYSTKICH KLIENTÓW,
 PRZYJACIOŁ ORAZ CAŁĄ POLONIĘ
 do pięknej i nowo-otwartej sali
 na bankiety, wesela i inne przyjęcia.
 NOWOŻENCY OTRZYMUJĄ OD NAS WARTOŚCIOWE
 NAGRODY DO WYBORU.
 Zapewniamy doskonałe smaczne jedzenie po niskich cenach
 w przyjemnej atmosferze.
 Po rezerwacji telefonować 334-9108
 przez cały dzień
 lub 685-2977 po 7-ej wieczorem
 Rozmawiać się po polsku.

N AJTANIEJ
 AJŁATWIEJ
 AJSZYBCIEJ
PRAWO
JAZDY
 Można uzyskać ucząc się w Szkole J. Olszewskiego
 Uczymy skutecznie bezpiecznego kierowania autem, nawet osoby
 bojaźliwe, nerwowe, starsze wiekiem i kierowców
 wzywanych na egzamin powtórny.
"INSTRUCTION PERMIT" W 3 DNIACH NAUKI
 Nauka przepisów w poniedziałek, środę i piątek od 10 do 12
 i od 6 do 8 wiecz. W soboty do godz. 1-ej.
 Po więcej informacji telefonować w wyżej wymienionym czasie
889-7181
A PROGRESSIVE DRIVING SCHOOL
 5621 W. FULLERTON
"KTO ZE MNĄ JEDZIE TEN NIE ZAWIEDZIE"

Majakowski - S. I. Witkiewicz
 W Warszawie otwarto wystawę poświęconą sławnemu poecie sowieckiemu Włodzimierzowi Majakowskiemu u. Wystawa opowiada o życiu i twórczości poety. Niedopowiedziane są tylko na wystawie przyczyny samobójstwa Majakowskiego: a więc przedewszystkim gorzkie rozczarowanie rezultatami rewolucji rosyjskiej.
 Podobne zjawisko dzieje się i w Polsce w odniesieniu do Stanisława Ignacego Witkiewicza: przemilcza się lub "zaciemnia" powód jego samobójstwa. Nigdy się nie wyjaśnia dokładnie (nie wolno), że Witkiewicz odebrał sobie życie na widok armii sowieckiej napadającej na Polskę w sojuszu z Hitlerem, we wrześniu 1939.

Koalicja w Finlandii
 Helsinki (UPI) — Premier rządu tymczasowego Martti Miettunen zdołał sformować rząd koalicyjny z udziałem trzech partii, a mianowicie Partii Centrowej, Partii Liberalnej Szwedzkiej Partii Ludowej. Te trzy partie kontrolują tylko 58 głosów w Parlamencie złożonym z 200 posłów, ale mogą liczyć na poparcie posłów konserwatywnych i socjal-demokratycznych.
 Utworzony rząd koalicyjny jest w Finlandii pierwszym od 1962 roku rządem niesocjalistycznym.

Herbatka u Warszawiaków
 Klub Przyjaciół Warszawy zaprasza uprzejmie do stare warszawskiej kawiarni "Honoratka" na październikowy Wieczór Towarzystwa, który odbędzie się w sobotę, 2go października, o 7 wieczorem, w siedzibie klubu, 6965 W. Belmont ave.
 W programie "Składanka u Warszawiaków", tradycyjna atmosfera, dancing, bridge, kanapki, ciastka, kawa, bar otwarty. Donacja wynosi \$3.50 od osoby. Dogodny dojazd autobusami.

Zebranie Tow. Gwiazda Wolności Grupa 1820 ZNP
 Tow. Gwiazda Wolności Grupa 1820 ZNP zaprasza wszystkich swoich członków na regularne miesięczne posiedzenie, które odbędzie się w niedzielę, dnia 3 października, w sali Bagatela, pnr. 1122 N. Milwaukee ave., o godz. 1:30 po południu.
 Jest dużo ważnych spraw do załatwienia, przeto uprasza się członkostwo o jak najliczniejsze przybycie. Równocześnie przypominamy, iż nasz roczny Bal odbędzie się w sobotę, 6 listopada, w sali Weteranów, pnr. 6005 W. Irving Park Rd.
 Za zarząd Adolf Dąbrowski, prezes; Józef M. Rutkowski, sekretarz.

Sejmik 13 Okręgu ZNP
 Sejmik Okręgu 13 ZNP odbędzie się w niedzielę, 3 października, początek punktualnie o godzinie 11 przed południem, w sali p. Moskala, pnr. 5939 N. Milwaukee Ave.
 Gminy proszone są o wysłanie pełnej liczby delegatów i delegatek, jednego na każde 500 lub większy ułamek pełnoletnich członków w danej gminie.
 Gminy, które mają mniej niż 251 członków mają prawo do jednego delegata lub delegatki. Mandaty podpisano przez zarząd Gminy uprasza się jak najszybciej przesłać na adres Komisarzy 13 Okręgu: Kazimierz Musielak, 7915 W. Maple St., Morton Grove, Ill. 60053.
 Na mocy uchwały ostatniego Sejmu, poza delegatami z Gmin, na Sejmik Komisarz uprasza wszystkie Grupy w Okręgu 13 ZNP o wydelegowanie jednego, a nie więcej jak dwóch członków z każdej Grupy, dla wzięcia udziału w Sejmiku.
 Mając dobro Związku Narodowego Polskiego na względzie, uprasza się o przybycie na Sejmik w celu omówienia i przedyskutowania spraw rozwojowo-organizacyjnych.
 Kazimierz Musielak, komisarz Okr. 13 ZNP

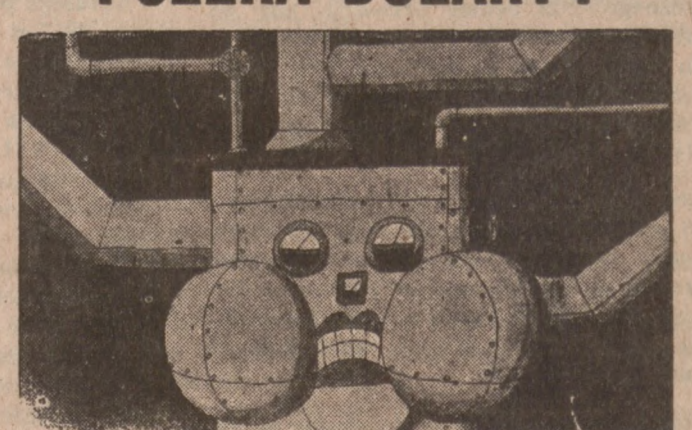
HENRYK MICHALSKI
 prezentuje
PROGRAM ROZRYWKOWY
 z okazji 50-lecia Pracy Art.
MIECYSŁAWA FOGGA

MIECYSŁAW FOGG
 W REWII POD TYTUŁEM
SENTYMENTALNY PAN
 ORAZ ZNANI ARTYŚCI
 SCENY, FILMU, RADIA
 LUCYNA ARSKA
 EWA ULASIŃSKA
 WIKTOR ŚMIGIELSKI
 KAROL STEPKOWSKI
 ZESPÓŁ MUZYCZNY
"BABY JAGI"
 LANE TECH. AUD.
 WESTERN & ADDISON
 Paźdz. 30—godz. 8:00
 Paźdz. 31—2:30 i 6:30
 BILETY DO NABYCIA:
 ORBIT TRAVEL — BALTYSK
 TRAVEL — POL-CENTER —
 AMPOL TRAVEL — BETTER
 HOME — RUKUJO ADV.
 I W KASIE.

POZNAJ PIĘKNO AMERYKI!
 2 TYGODNIE po AMERYCE
\$165
 Bilet okresowy: od Florydy po Kalifornię; od New Yorku po New Orleans.
 AMTRAK lub GREYHOUND
 PO ZDROWIE do HOT SPRINGS
 \$159, plus tax i service, 8 dni przejazdu, hotel, kąpiele. Wyjazd 12-go listopada. Wycieczka poprowadzi
 RED. JULIUSZ BOYAN.
 ★ Hoże Narodzenie w Polsce najtańszy czarter roku.
 ★ Zależy nam na sprawach polskich. Upoważniony dealer PEKAO.
 ★ Wycieczki weekendowe po U.S. Zródło najtańszych wycieczek na Hawaje, Florydę, do Las Vegas, Californii.
 FRIENDLY TRAVEL BUREAU INC.
 3946 N. CIGERO, 8-CORNERS, CHIC. 60641
 TEL. 286-6262, 6263
 4501 MILWAUKEE AV. TEL. 685-2262

Kongresowi Polonii Amerykańskiej
 NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
 dalszego pomyślnego rozwoju i kontynuacji pracy dla dobra i Stanów Zjednoczonych w dalszych planach i poczynaniach
SZCZĘŚĆ WAM BOŻE!

Pioneer
 TRUST & SAVINGS BANK
 4000 WEST NORTH AVENUE
 CHICAGO, ILLINOIS 60639
 312/772-8600
 MEMBER F.D.I.C.

CZY WASZ OIL BOILER POŻERA DOLARY?

 Od Grudnia Iran i Wenezuela będą żądać 25% podwyżki na cenie **OLEJU**
TERAZ jest czas zainstalować O POŁOWĘ tańszy opał GAS HEAT (DO 4 APT.)
 Darmo Obliczenia w Chicago i Okolicy
Inż. ED. MAJ
 STATE OF ILLINOIS REGISTERED ENGINEERS
 2858 N. Major Ul., narożnik George Ul.
BERKSHIRE 7-5050

SPATA TOURS, INC.
 ZRZESZONE POLSKO-AMERYKAŃSKIE BIURA PODRÓŻY — ZAPRASZAJĄ POLONIĘ NA ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA I SYLWESTRA W POLSCE!!!
 Chicago-Warszawa-Chicago
 tylko **\$363**^{69*}
 (Cena Maksymalna \$418.80)
 Odlot 19 Grudnia Powrót 10 Stycznia
 Luksusowym Odrzutowcem Pan American.
 Ostatni termin zapisów 12 października.
 *Cena minimalna nie obejmuje podatku lotniskowego \$3.00 w U.S. i \$2.00 w Polsce, natomiast obejmuje "service charge" \$57.24. Linia Pan American używa samolotów typu Boeing 707 (180 miejsc).
 Cena jest zależna od ilości sprzedanych miejsc w samolocie. Cena minimalna opiera się na pełnym wykorzystaniu samolotu. Maksymalna — na zapelnieniu samolotu w 80%. Jeżeli na 60 dni przed odlotem lista pasażerów nie osiągnie 80% dyspozycyjnych miejsc, czarter zgodny z zarządzeniem CAB, zostaje skasowany a pasażerowie otrzymują zwrot pełnej wpłaconej kwoty.
 Do udziału w locie czarterowym jest uprawniony każdy, kto na 70 dni przed odlotem podpisał kontrakt i wpłacił 25% zadatku. Pełna należność należy uregulować 65 dni przed odlotem. W wypadkach losowych, na 45 dni przed odlotem, wpłacony zadatek jest zwracany w pełnej kwocie. We wszystkich innych wypadkach zwrot wpłaconych pieniędzy może nastąpić jeżeli samolot jest całkowicie wypełniony. Interesy pasażerów zabezpiecza "bond" bankowy, znajdujący się w dyspozycji agencji federalnej CAB (Civie Aeronautics Board).
 Organizator czarteru: Alliance Tours, Inc.
 Wycieczka Orbisowska z Polski Do Chicago NA ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA Z RODZINĄ W CHICAGO
\$364⁰⁰
R. MATUSZCZAK & CO.
 5736 W. Belmont Ave., Chicago, Ill. 60634
 Tel. 283-4511 oraz
 1537 W. Division St., Chicago, Ill. 60622
 Tel. 278-6407
ORBIT TRAVEL SERVICE, INC.
 ADAM GRZEGORZEWSKI i JANINA ROSZAK-KUBANEK
 2931 N. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618
 Tel. 235-2323
POL TRAVEL BUREAU
 LOUISE BACHLEDA
 3118 W. 43rd Street, Chicago, Ill. 60632
 Tel. 254-2538
POLEX TRAVEL BUREAU
 JANINA PIETRASIŃSKA
 NINA KOLENDA, IRENA CZERNIAWSKA
 4446 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632
 Tel. 376-4044
POLON TRAVEL BUREAU
 ADAM NATANEK
 5612 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60629
 Tel. 581-4433
TATRY TRAVEL BUREAU, INC.
 MONIKA JANAS
 2946 N. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618
 Tel. 252-2477
WORLD TRAVEL SERVICE, INC.
 ADAM J. BRZOSTOWICZ
 624 W. Mitchell St., Milwaukee, Wis. 53204
 Tel. (414) 672-4880
ZALESKI'S TRAVEL SERVICE
 BERNICE GORELL
 6536 S. Pulaski Rd., Chicago, Ill. 60629
 Tel. 582-4745
BALTIC TRAVEL
 MICHAŁ PRZEMYSKI i WANDA NIEDZIEWICKA
 3017 N. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618
 Tel. 235-6050
CENTRAL TRAVEL, INC.
 TADEUSZ i MARTA KUCZEWSKI
 4102 S. Archer Ave., Chicago, Ill. 60632
 Tel. 254-4144
DOWNTOWN TRAVEL CENTER
 AL i VERA KAPLIŃSKI
 30 W. Washington St., Chicago, Ill. 60602
 Tel. 263-4032
FALCON TRAVEL BUREAU, INC.
 HANKA RUTKOWSKA i ELŻBIETA ZBYSZEWSKA
 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60647
 Tel. 276-2100
GLOBE TRAVEL BUREAU
 WILLIAM BOGAN
 5232 W. Oklahama, Milwaukee, Wis. 53219
 Tel. (414) 545-3033
LAS TRAVEL BUREAU
 MARIA KŁOSOWSKA
 2615 W. Fullerton Ave., Chicago, Ill. 60647
 Tel. 276-1453
L. & V. TRAVEL SERVICE
 3114 N. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618
 Tel. 777-6944
 2143 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60647
 Tel. 276-4990
 5743 W. Lawrence Ave., Chicago, Ill. 60630
 Tel. 282-9182
ALOHA!
 POLONIJA WYCIECZKA NA HAWAJE Z PRZEWODNIKIEM
 Tylko \$469.00
 ODLOT 26 LUTEGO, POWRÓT 6 MARCA, 8 DNI "W RAJU"—3 WYSPY
 PRZELOT SAMOLOTEM—HOTELE—ZWIEDZANIE
 RÓBIE REZERWACJE W GODNYCH ZAUFANIA NAJSTARSZYCH I FACHOWYCH POLSKO AMERYKAŃSKICH BIURACH PODRÓŻY ZRZESZONYCH W SPATA TOURS, INC.

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois
Published Daily except Saturdays and Sundays at
ALLIANCE PRINTERS AND PUBLISHERS, INC.
1201 Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois 60622

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny
Telefon do Redakcji przed 7:30 rano BRUNSWICK 8-3707
Telefon wszystkich Biur BRUNSWICK 8-8700. Rekopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY

WYSYŁAMY PRZEZ POCZTĘ
W STANACH ZJEDN. I W KANADZIE

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$31.50	Rocznie (1 yr.) \$10.25
Półrocz. (6 mos.) 18.00	Półrocz. (6 mos.) 6.75
Kwartal. (3 mos.) 10.50	Kwartal. (3 mos.) 4.00
Miesięcz. (1 mo.) 5.00	

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Codziennie (Single Daily Copy) 25c

DO INNYCH KRAJÓW:

Codziennie i Weekendowe	Tylko Weekendowe Wydanie
Rocznie (1 yr.) \$41.00	Rocznie (1 yr.) \$13.00
Półrocz. (6 mos.) 25.00	Półrocz. (6 mos.) 9.50
Kwartal. (3 mos.) 15.00	Kwartal. (3 mos.) 6.00

W kioskach (News-Stands) — pojedynczy
Numer Weekendowy (Single Week-End) 30c

Kryzys Energetyczny

Kandydaci na prezydenta w swej pierwszej debacie nie mogli pominąć kryzysu energetycznego. Nie będzie przesady, gdy powiemy, że poświęcili temu zagadnieniu za mało czasu i nie wnieśli nowych myśli. A jest to zagadnienie, które będzie dominowało nad życiem, polityką i strategią przez wiele lat.

Jest to zagadnienie globalne. Według obliczeń geologów wydobyć ropy naftowej, obecnie najważniejszego surowca energetycznego, osiągnie szczyt w 1990 r., potem zacznie spadać. W połowie następnego stulecia zasoby ropy naftowej wyczerpią się zupełnie.

Stany Zjednoczone były do niedawna największym producentem ropy i dalej są największym jej konsumentem. Nasza produkcja ropy osiągnęła szczyt w 1970 r., gdy wydobywaliśmy 9.6 miliona baryłek ropy dziennie. Obecnie nasza produkcja ropy spada o 4 procent rocznie i wynosi 8.1 miliona baryłek dziennie, gdy zużycie stale wzrasta. Niedobór pokrywamy importem ropy, która kosztuje coraz więcej. Dotychczas Wenezuela i Kanada były naszymi głównymi dostawcami, obecnie jest Arabia Saudyjska.

W okresie embargo Arabów na wywóz ropy do Stanów Zjednoczonych, od października 1973 r. do lutego 1974 r. importowaliśmy 1.9 miliona baryłek ropy dziennie. Brak ropy spowodował wzrost bezrobocia o 500,000 ludzi i spadek GNP o około \$20 bilionów. Wówczas przeżyliśmy embargo bez większych wstrząsów, choć były to nieprzyjemne miesiące. Obecnie embargo miałooby znacznie gorsze skutki, ponieważ importujemy więcej ropy, a większość importowanej ropy pochodzi z krajów arabskich.

Gdy wydobyć ropy na terenach Stanów Zjednoczonych spada, zużycie, po krótkiej stabilizacji bezpośrednio po embargo, zaczęło znowu wzrastać. W tym roku w miesiącach letnich samej tylko benzyny zużyliśmy przeciętnie 7.2 miliona baryłek dziennie.

Lobbisci

Nareszcie, po raz pierwszy od 30 lat, Kongres zajął się zreformowaniem ustawodawstwa dotyczącego lobbistów, a więc tej grupy ludzi, którzy działają na rzecz specjalnych interesów, wywierając wpływy zarówno na ustawodawców kongresowych, jak i na administrację rządową, jakkolwiek ona byłaby—republikkańska czy też demokratyczna.

Izba Reprezentantów uchwaliła przepisy, które — o dziwo! — spotkały się z prawie powszechnym poparciem, bo głosowało na rzecz ich przyjęcia 307 kongresmanów, przy 34 głosach sprzeciwu.

Nie należy jednak wyrażać zbyt szybkiego zadowolenia, bo zmiany prawa odnośnie lobbistów muszą być jeszcze uzgodnione z projektem ustawy uchwalonej przez Senat. Czy więc będzie czas na to, skoro Kongres zamierza odczołczyć się w tę sobotę?

Istotą uchwalonych przepisów jest zmiana obowiązków rejestracyjnych. Organizacje czy instytucje, które płacą komuś \$1,250 lub więcej co trzy miesiące lub które za-

trudniają osobę, używając 20 procent swego czasu na zabiegi typowo lobbistyczne, muszą rejestrować się w General Accounting Office. Jest to ramię Kongresu, służące mu jako strażnik dla kontroli operacji finansowych rządu.

Zmiana o rejestracji jest istotna, bo dotychczas prawo z 1946 r. nakładało na lobbistów obowiązek rejestracji w administracji Izby i Senatu, ale te czynności nie ujawniały wiele. Nowe prawo stanowi, że organizacje zatrudniające lobbistów muszą podawać wysokość wydatkowanych sum oraz na jakie cele zostały wypłacone te sumy.

Ważne jest również, że jeśli ktoś będzie chciał spotkać się z ustawodawcą dla dyskusyjowania z nim konkretnego projektu ustawy, czy też rzecznik jakiejś grupy będzie czynił to samo, ale bez zapłaty, przepisy o kontroli lobbistów nie będą stosowane wobec tych osób. Wyborcy mogą więc bez obawy zabiegać o uwzględnienie ich postawy w konkretnych projektach ustawodawczych.

Samochody z Importu

Wydawnictwo Departamentu Skarbu, — Treasury Papers, przyniosło interesujące informacje o akcji władz amerykańskich przeciw nieuczciwej konkurencji w imporcie samochodów produkowanych zagranicą. Chodzi tu głównie o samochody produkowane w Niemczech Zachodnich, Anglii, Francji, Belgii, Italii, Szwecji, Japonii i Kanadzie, które — w opinii uniwersytetu przemysłu samochodowego i kół kongresowych — były rzucane na amerykański rynek po specjalnych cenach (dumping), wyrządzając przez to wiele szkód naszemu własnemu przemysłowi samochodowemu.

Departament Skarbu podjął więc w sierpniu 1975 r. specjalne dochodzenia w stosunku do 28 firm zagranicznych.

Dochodzenia były na pewno potrzebne, jak też przyniosły pożądane wyniki, gdyż zagraniczne firmy samochodowe złożyły zobowiązania, zadawałające amerykańskie władze i stąd uznano, że dalsze prowadzenie dochodzeń nie jest potrzebne. Sekretarz Skarbu William E. Simon wydał więc oświadczenie, że dochodzenia zostały zakończone.

O jakie to chodziło zobowiązania ze strony zagranicznych firm samochodowych? Otóż firmy te zostały przed podjęciem docho-

żeń oskarżone, że rzucają na amerykański rynek samochody po cenach niższych niż ceny tych samych samochodów sprzedawanych na rynkach wewnętrznych w swoich krajach. Firmy zagraniczne zgodziły się na przeprowadzenie zmian w cenach samochodów na rynek amerykański, a do tego i relacje poszczególnych walut wyrównały w pewnym sensie różnice cen. Firmy zagraniczne zobowiązały się również, że na przyszłość będą utrzymywały ceny samochodów na rynek amerykański na takim poziomie, aby nie było występujących poprzednio cen dumpingowych.

Departament Skarbu będzie oczywiście nadal obserwował zagadnienie cen zagranicznych samochodów, aby ustalić czy producenci stosują się do przyjętych zobowiązań.

To i Owo

Narciarze twierdzą, że widzieli w ośnieżonych górach austriackich stworzenie podobne do jęti, które ma ponoć (na podstawie śladów na śniegu) zamieszkiwać Himalaje. Austrialska odmiana zwana w języku tubylców Yowie (owłosiony) ma ok. 2 i pół metra wysokości.

Umieszczone poniżej opinie innych czasopism
nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem Redakcji.

W Oczekiwaniu Zmian

ZWIĄZKOWIEC (Kanada). — Chiń w tym roku doświadczył wiele. Straszliwe wstrząsy ziemi spowodowały olbrzymie zniszczenia i pociągnęły za sobą bliżej nieznaną ilość ofiar, zapewne bardzo dużą. Niektórzy na podstawie danych o rozmiarach katastrofy w rejonach gęstego zaludnienia przypuszczają, iż liczba ich wynowi kilkadziesiąt tysięcy, co jest niemało nawet w państwie liczącym ponad 800 milionów ludności. Ale ta katastrofa, jak i normalne wydarzenia, bo śmierć premiera Chou-En-lai, ujawniły, iż w tym tak szalenie zdyscyplinowanym narodzie nie wszystko zostało ujednolicono, podporządkowane nakazom i zakazom.

Śmierć Chou-En-lai nie stanowiła zaskoczenia. Przez ostatni rok życia przebywał w szpitalu, trzymając jeszcze ster państwa, ale załatwiał sprawy przez swego zastępcę Teng-Hsiao-ping, którego typował na następcę i chyba nie bez zgody swego zwierzchnika i przyjaciela Mao. Ale ledwie minęły echa żałobnych uroczystości z powodu zgonu Chou-En-lai jak rozpoczęła się ostra batalia przeciwko właśnie jego zastępcy. Wbrew zapowiedziom prasy zachodniej, wbrew oczekiwaniom również społeczeństwa chińskiego, pełniącym obowiązki premiera a później i premierem mianowany został Hua-Kuo-feng, który w hierarchii dygnitarzy znajdował się na 11 miejscu. Podczas gdy Teng pisał o „rewolucji” i „rewolucji” w skali prowincjonalnej. Teng padł podczas tak zwanej rewolucji kulturalnej, w której Hua był bardzo aktywny.

Gwałtowną akcję przeciwko Teng rozpoczął na uniwersytecie w Pekinie, po czym powoli objęła ona cały kraj. Teng — zausznik Chou-En-lai, a więc najbliższego współpracownika Mao, obdarzonego przez największym zaufaniem — nagle zaawansował na „szermierza kapitalizmu”, „wroga rewolucji”. Ogłoszono, iż Mao jest właśnie tego zdania o nim. A kto mógł sprawdzić czy istotnie Mao cokolwiek o tym wiedział?

Było to jednak dowodem, iż walka o następstwo po Mao rozpoczęła się po śmierci Chou-En-lai na dobre. Zdyscyplinowane masy — jak stwierdzono — nie podzielały stanowiska rządzącej góry. Setki tysięcy zgromadziło się na olbrzymim placu w Pekinie dla oddania czci pamięci Chou-En-lai, co miało być równoznaczne z poparciem Tenga, reprezentującego kierunek umiarkowany w partii, ale zostało rozpedzonych przez oddziały policji.

Terror Odpowiedzią Na Terror

CHICAGO TRIBUNE — Natychmiastowe rozprawienie się przez Syrię z palestyńskimi partyzantami, którzy zajęli hotel Semiramis w Damaszku, było przerażające ale prawdopodobnie skuteczne. Trzech z czterech partyzantów przeżyło krwawą walkę z syryjskimi żołnierzami, w czasie której poniosła śmierć czterech zakładników, a 34 innych zostało rannych. W 24 godziny po ich ujęciu, trzech partyzanci zostali odziani w białe tuniki i powieszni na placu publicznym na przeciw hotelu. Ich ciała wisiały gozdzinami, podczas gdy tysiące widzów zapełniało plac.

Tak wygląda sprawiedliwość w pojęciu syryjskiego rządu. Przypuszczalnie podobnie rozumieją ją partyzanci. Kryteria fanatyków gotowych zabijać na oślep ażeby osiągnąć zamierzany cel i kryteria rządu, który z egzekucji robił rynek publiczną, nie różnią się zasadniczo. Obie strony rozumieją się wzajemnie.

W rezultacie odpowiedź syryjskiego rządu na napad partyzantów prawdopodobnie odniesie zamierzany skutek, przynajmniej na pewien czas. Pokazano ekstremistom Al Fatah, że nie wymuszają żadnych ustępstw od prez. Hafez Assada, a próbując narażają się na stratę czasu i życia.

Jednocześnie znacznie zmniejszy się prawdopodobieństwo dalszych napadów; nie dlatego, że terroryści zostali odstraszani, lecz dlatego, że Syria brutalnie wykazała iż podobne próby niczego nie osiągną.

Za przekonanie wszystkich o tym Syria płaci pewną cenę. Rząd Assada dał do zrozumienia, że nie jest zainteresowany „sprawiedliwością” w

Teng przegrał. Hua miał policję i wojsko, miał władzę a Teng był odsunięty. Krwawa manifestacja zakończyła jego karierę polityczną, umocniła grupę radykalną, której formalnym, a może i rzeczywistym rzecznikiem jest Hua.

W kilka tygodni po katastrofalnych trzęsieniach ziemi środki masowego przekazu ujawniły, iż w miejscach nawiedzonych nimi dopuszczono się licznych przestępstw: grabieży mienia osobistego i publicznego. Piętnowano i przestrzegano. Piętnowano naruszających „ducha rewolucyjnego” i przestrzegano przed uleganiem zgubnym podszeptom i wpływom. Na rozwinięcie tej nowej kampanii „uświadamiania” zabrakło jednak czasu, gdyż 9 września ogłoszono komunikat o śmierci Mao, twórcy Chińskiej Republiki Ludowej.

Odegrał on ogromną rolę, grubo większą aniżeli np. Stalin w ZSRR. Miał nieograniczoną władzę, ale również bardzo wielki autorytet, jak twierdził wszyscy cudzoziemcy, którzy bywali w Chinach i spotykali Mao.

Czy stworzony przezeń system rządów utrzyma się? Niewątpliwie był dyktatorem i — jak wszystko wskazuje — nie wyznaczył żadnego następcy. Co prawda można kwestionować czy taki następcę utrzymałby się, ale stanowiłby zabezpieczenie ciągłości przez pewien okres. Wydał się jednak, iż błędem byłoby zakładać, że centralne władze partyjne — aparat stworzony przez Mao — nie potrafi wyłonić następcy, nie będzie mógł zapewnić ciągłości. Na przykładzie ZSRR, gdzie konstrukcja władz naczelnych jest jeśli nie identyczna to bardzo podobna, można stwierdzić, iż system utrzymał się po śmierci Lenina, Stalina, usunięciu Malenkowa a później Chruszczowa. Zmiany były wypadkową walk o władzę na najwyższych szczeblach, ale nie naruszyły one struktury organizacyjnej ani aparatu państwowego, ani partyjnego. Następowy jedynie pewne odchylenia w linii, ale notowano je przeciwko, a nie pod, rządów kolejnych wodzów.

Dlatego też nie należy oczekiwać ani rychłych ani głębokich zmian po śmierci Mao. Na pewno będą, nie tylko dlatego, iż przewyższał wszystkich swoją indywidualnością, ale dlatego, iż był dopasowany doń, stworzył go.

Nie sposób przewidzieć jaki charakter będzie miała walka o władzę i kto stanie na czele, nie wydaje się jednak by należało oczekiwać wstrząsów, a raczej będziemy świadkami powolnych zmian i przesunięć. Zapewne nie zabraknie wśród nich podyktowanych obiektywnymi warunkami.

znaczeniu zachodnim. Terroryści bardzo możliwie zasłużyli na śmierć, ale w cywilizowanym społeczeństwie należał im się również uczciwy proces i możliwość wyjaśnienia swoich czynów. Syria najwyraźniej nie jest zainteresowana utrzymaniem się na wyższej płaszczyźnie moralnej, od swoich wrogów. Po prostu dalej będzie się posługiwała wszelką siłą konieczną na utrzymanie siły. Odpowiedź jest na tym samym poziomie co wyzwanie. I czy ocenimy tę odpowiedź jako właściwą czy nie, na pewno nie będziemy mieli co do niej żadnych wątpliwości.

Szach Iranu

WILLIAMTIC (CONN.) CHRONICLE — Najwyższy czas ażeby społeczeństwo amerykańskie dowiedziało się do czego zmierza szach Iranu. Jest on głównym promotorem podwyżek cen ropy w kartelu naftowym. Po każdym wycieszeniu większych sum (za ropę) od amerykańskiego społeczeństwa, Szach żąda nowych dostaw broni, którą sprzedajemy mu bez zastrzeżeń, co niepokoi Arabię Saudyjską. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że Arabia jest najbardziej umiarkowanym członkiem kartelu naftowego.

Czy znowu popieramy wrogów naszych interesów i zrażamy do siebie szersze sympatyzujących z nami?

Powinniśmy się zastanowić, dokąd nasze stosunki z Szachem prowadzą; był okres, gdy nasze interesy były identyczne z polityką Szacha, ale wydaje się, że te czasy należą do przeszłości.

Aleksandra Stypułkowska

“Socjalistyczna Praworządność”

Ze socjalistyczną praworządnością jest dziurawa jak sito przez które przecieka lawina bezprawnych aktów i decyzji — o tym wie, niestety, każdy obywatel. Ale żeby ktoś kto sprawuje jedną z najwyższych funkcji w państwie i społeczeństwie latami bezskutecznie zabiegał o praworządność w sprawie bezpośrednio go dotyczącej wydaje się nie do wiary.

Prof. Groszkowski sprawował przez wiele lat godność Prezesa PAN-u, zaś do niedawna był Przewodniczącym Frontu Jedności Narodu, posłem na Sejm i zastępcą przewodniczącego Rady Państwa. Reprezentował więc państwo, reprezentował władzę na najwyższym szczeblu. W liście do marszałka Sejmu rzekł się mandatu poselskiego oraz funkcji członka i zastępcy przewodniczącego Rady Państwa. Po przednio zrezygnował już z funkcji przewodniczącego Frontu Jedności. Uczynił to — jak pisze — w intencji obrony praw swego kraju. List ten nosił datę 8 lutego ale po dziś dzień nie opublikowały go krajowe środki przekazu.

Cóż takiego spotkało prof. Groszkowskiego że musiał uciec się do tej manifestacji? Natknął się na sprzysiężenie, które określił słowami: „beprzekładne postępowanie nieodpowiedzialnych sędziów i prokuratorów, łamanie i naginanie prawa i prześladowanie uczciwych ludzi za przeciwstawianie się panoszącemu się złu”.

Przypomnijmy w krótkich słowach sprawę. W połowie lat sześćdziesiątych profesor Groszkowski, wówczas prezes Polskiej Akademii Nauk stanął w obronie docenta doktor Aleksandry Hankus, skazanej na 11 miesięcy pozbawienia wolności za rzekome zniesławienie Tibora Petrysa, który przywłaszczył sobie cudzą pracę naukową i na jej podstawie otrzymał tytuł docenta. Pani Hankus dopiero po 11 latach uzyskała zadośćuczynienie, gdy się okazało że Petrys nie tylko przywłaszczył cudzy dorobek naukowy, ale jest międzynarodowym szmuglerem, co stwierdziła Najwyższa Izba Kontroli a ponadto wyrok sądowy. Z zemsty za to, że profesor Groszkowski interweniował na rzecz pani Hankus w Radzie Państwa, w drodze interwencji poselskiej i w każdy dostępny sposób, Petrys rozesłał w styczniu ubiegłego roku pismo-donos, oskarżając profesora o przestępstwa polityczne. I tu zaczęły się dzieła rzeczy diaboliczne. Mimo polecenia Rady Państwa wszczęcia postępowania o zniesławienie najwyższej instytucji państwowej prokuratura generalna zwlekła rok z wniesieniem aktu oskarżenia przeciwko Petrysowi. Do aktu oskarżenia nie dołączono dokumentacji Najwyższej Izby Kontroli dotyczącej kryminalnej działalności Petrysa.

Sąd nie dopuścił dowodów obciążających Petrysa, które obejmują coś 20 pozycji w tym wniosek o wydalenie go z Polski jako uciążliwego cudzoziemca. Zarządcono tajemność rozprawy. Sprawę z prywatnego oskarżenia o zniesławienie wniesioną przez profesora Groszkowskiego sąd umorzył. Profesor pisze: „Gdyby jedna instytucja wymierzała Petrysowi wieloletnie grzywny i domiary, uniemożliwiłaby przywłaszczonej pracy i wyłudzonej stopień, skazywał za oszustwa podatkowe i postuluje wysiedlenie z Polski — pewni funkcjonariusze wymiaru sprawiedliwości osłaniali go umożliwiając kontynuację przestępczej działalności”.

I tu leży sedno sprawy. „Pewni funkcjonariusze” osłaniający z im tylko wiadomych względów szefa przestępczego gangu, to nie tylko prokurator i sędzia. To — jak zwykłe — i przede wszystkim aparat policyjny. Podporządkowana mu jest praktycznie prokuratura, a w pewnych okolicznościach nawet sądy. Chroni jednych, niszczy innych, sprowadzając niekiedy do absurdu pojęcie wymiaru sprawiedliwości. Aparat ten rozstrzyga w sprawach o charakterze politycznym, w których niezależny wymiar sprawiedliwości nie istnieje. Ale sprawa Petrysa — jak wszystko na to wskazuje — nie miała bynajmniej charakteru politycznego. Ochrona Petrysa tłumaczy się innymi względami. Jedynym wytłumaczeniem jest słowo użyte w piśmie profesora Groszkowskiego: „millioner”. Nie pierwsza to z pewnością sprawa, w której opinia stawia pytanie: jak się to dzieje, że aferzyści-milionerzy uprawiają swój proceder bezkarnie przez lat piętnaście i dwadzieścia, chociaż ich tryb życia nie budzi wątpliwości co do źródeł i rozmiarów ich fortuny?

Ofiarą protekcji policyjnej, a w skutku szklaną prokuratorów i sądownych była przez lat 11 pani docent Hankus. Sprzysiężenie — by nie powiedzieć „mafia” — nie cofnęły się jednak przed nadużyciem władzy wobec reprezentanta państwowego establishmentu, który — dodajemy — wykazał i nadal deklaruje polityczną lojalność. I oto paradoksalny skutek elephantiasis aparatu bezpieczeństwa: zastępca głowy państwa nie jest w stanie obronić się przed napiętowanym i prawomocnie skazanym hochsztaplerem, którego chroni niewidzialna ręka! Nie jest w stanie obronić nie tylko siebie ale godności Rady Państwa!

Toż to niepraworządność sięgająca szczytów! Jaki autorytet może mieć władza państwowa i jaki może być stosunek społeczeństwa do tak zwanego „kierowniczej roli partii”, jeśli i państwo i partia dopuszczają do takiej sytuacji? Jakim poważaniem może cieszyć się wymiar sprawiedliwości Polski Ludowej, który przykłada do tego rękę? Niepraworządność krzywdząca obywatela będącego na najwyższych szczeblach państwowego aparatu przekreśla sens wychowania ogółu obywateli w poczuciu prawa. Bo czy może być coś groźniejszego społecznie niż bezbronność, nie całkowita bezsilność wobec spisku służb bezpieczeństwa, prokuratury i sądu, która była udziałem profesora Groszkowskiego, a na którą tym bardziej — tak musi myśleć każdy kto zna sprawę — skazany jest przy pierwszej okazji szary obywatel?

Na Antenie

O Polakach w Szwajcarii

Adam Vetulani, wybitny polski kanonista i profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, wydał ostatnio książkę pod tytułem: „Poza płomieniami wojny, interwieni w Szwajcarii”. Profesor Vetulani opisuje w swej książce epokę wojenną własną, jak również wojenne losy 2ej Dywizji Strzelców Pieszych, w której służył i z którą przeżył krótki epizod wojny we Francji oraz kilkunaltletni okres internowania w Szwajcarii.

Książka jednak w swej 12-letniej części poświęcona jest formowaniu i rozwojowi szkolnictwa wszystkich szczebli, zwłaszcza szkolnictwa wyższego, dla internowanych w Szwajcarii żołnierzy polskich. Była to inicjatywa niezwykle i zrealizowana w sposób znakomity, jakkolwiek nie bez trudności. W organizowaniu tego szkolnictwa prof. Vetulani pars magna fuit, co stanowi jeden z największych tytułów do jego życiowej i społecznej zasługi. Książka została napisana w oparciu o „archiwum domowe” profesora oraz o dokumenty z Centralnego Archiwum Wojskowego i innych ważkich archiwów na Zachodzie, stąd też jej walor ściśle historyczny.

Praca ta musi wzbudzić zainteresowanie wielu Polaków zamieszkających dzisiaj na emigracji, przede wszystkim tych, którzy podczas wojny dostali się do Szwajcarii.

Działacz “w Tecze” Przywieziony...

Nie czekając na jesienny zjazd Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców, wyznaczono w trybie nagłym nowego przewodniczącego tego Związku. Odbyło się to 15 czerwca w Gdyni, na plenarnym posiedzeniu Zarządu Głównego; Zwolniony ze stanowiska przewodniczącego Mateusz Bereżek odchodzi, jak podano — „do służby zagranicznej Ministerstwa Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej”. Sukcesję po Bereżku na stanowisku partyjnego szefa Związku Marynarzy i Portowców objął jeden z jego zastępców — Ludwik Grześkowiak, funkcjonariusz niższego szczebla partyjnego. Zmiany tej dokonano na krótko przed zjazdem branżowym zapowiedzianym na jesień, nie biorąc pod uwagę co w tej sprawie mają do powiedzenia sami marynarze i portowcy oraz ich formalni delegaci na jesienny zjazd.

Szukają Głosów Za Granicą

Komitet Wyboru Jimmy'ego Cartera, demokratycznego kandydata na prezydenta, rozszerza swoją działalność na zagranicę. Ostatnio otworzył swoje biuro na przedmieściach Toronto, które prowadzi kampanię wśród około 200,000 Amerykanów mieszkających w Kanadzie (poważny procent stanowią dezertjerzy i zbiegli przed służbą wojskową), by rejestrowali się w konsulacie Stanów Zjednoczonych i głosowali, naturalnie na Cartera za pomocą tak zw. „absentee ballot”.

Wybitny Kompozytor Polski w Szwajcarii

Mimo radia i telewizji mało wiemy o Polakach rozproszonych po świecie, szczególnie zamieszkających w krajach, gdzie skupiska polskie są małe i nie stać je na własne wydawnictwa. Odnosi się to nawet do kraju tak rozwiniętego jak Szwajcaria. O Polonii nad Lemanem wie dzieliśmy mało. Dopiero ostatnio po powstaniu tam miesięcznika "Nasza Gazetka" dowiadujemy się o niej więcej i często otwieramy ze zdumieniem oczy, ciesząc się informacjami o niezwykłych osiągnięciach Polaków.

We wrześniowym wydaniu "Naszej Gazetki" (Seebacherstr. 14, 8052 Zurich) znajduje się artykuł o wybitnym kompozytorze polskim, mało znanym szerszemu ogółowi, prof. Czesławie Marku, który podaje w całej.

16-go września obchodził 85-ty urodziny profesor Czesław Marek, nestor kolonii polskiej nad lemanem, znakomita osobistość polskiego i szwajcarskiego życia muzycznego, oraz zasłużony polski działacz społeczny w Zurychu.

Rodem z Przemyśla, ukończył gimnazjum w Kolonii, a następnie studiował we Lwowie i Wiedniu. Zafascynowany od dziecka muzyką popuza studia prawnicze, rozpoczęte na życzenie ojca, aby się całkowicie poświęcić muzyce.

W latach 1908-14 pobiera wszechstronne studia muzyczne m.in. u S. Niewiadomskiego, u znakomitego Teodora Leschetitzkiego, u Karola Weigla, kończąc studia w Strassburgu jako asystent słynnego kompozytora H. Pfitznera.

W wieku lat 23 podejmuje pracę w konserwatorium lwowskim, które nadaje mu tytuł profesora. Z wybuchem I. Wojny Światowej Czesław Marek przenosi się do Zurychu, gdzie niebawem staje się popularny jako doskonały pianista koncertowy i kompozytor. W okresie tym poznaje szereg znanych osobistości Polonii Szwajcarskiej, m.in. profesora Politechniki Zurychskiej Gabriela Narutowicza oraz Ignacego Paderewskiego. Przez 10 lat powojennych Marek koncertuje w wielu krajach Europy, ciesząc się rosnącym uznaniem jako artysta łączący wysoką kulturę muzyczną z doskonałą techniką wykonawczą.

Rok 1928 staje się dla Marka rokiem przełomowym. Jego dotychczasowa płodna twórczość kompozytorska zostaje ukoronowana zdobyciem I-jej nagrody za "symfonie brevis" na międzynarodowym konkursie kompozytorskim im. Schuberta w Wiedniu. W tym czasie Marek odrzuca wiele ciekawych ofert na występy pianistyczne, m.in. w USA, aby poświęcić się całkowicie pracy kompozytorskiej. N swój chleb powszedni zarabia od tego czasu pracą pedagogiczną. Okazuje się, że również i w tej dziedzinie uzyskuje znakomite wyniki. W następnych 48 latach życia wychowuje plejadę pianistów, dyrygentów i pedagogów muzycznych, z których wielu zajmuje dzisiaj ważne pozycje w życiu muzycznym pięciu kontynentów. Przez swoich uczniów Marek — pedagog jest wybitnie ceniony, a Marek — człowiek szczerze lubiany. Świadczą o tym stałe listy i wizyty byłych jego uczniów z daleka i blisko.

W 1918 r. żeni się z zuryżanką Claire Hofer, cenioną skrzypkawką. Młodzi poznali się w Rapperswilu, gdzie Marek często był w Polskim Muzeum Narodowym, przyznając się za dyrektorem K. Żmigrodzkiego i kusztoszem dr. A. Lewakiem. Od tego czasu Markowie często wspólnie uświetniają muzycznie wiele polskich uroczystości w Zurychu.

W latach 1926-27 Marek zostaje prezesem Towarzystwa Polskiego w Zurychu, obejmującego wówczas swoim działaniem także Winterthur, St. Gallen, Chur i inne ośrodki emigracyjne. Mandat ten składa w r. 1928 z chwilą powołania go na stanowisko rektora w Konserwatorium w Poznaniu, po Henryku Opieńskim. Dzisiaj jeszcze wspomina z uznaniem doskonałego grono profesorów i pomocnego mu dyrektora administracyjnego Potrykowskię. Ze szczególną jednak przyjemnością podkreśla walory wykształcenia i muzykalność ówczesnych studentów Konserwatorium w Poznaniu, o których mówi: — "W ciągu roku spotkałem w Poznaniu więcej prawdziwych talentów muzycznych, niż tutaj w ciągu 50 lat działalności pedagogicznej". Niestety choroba żony, która nie pozwala jej przyjechać do Poznania oraz oplakane

warunku lokalowe i techniczne (m.in. brak właściwych instrumentów), a zwłaszcza niemożliwość ich pozbawienie wobec zbyt skromnych środków, skłaniają Marka do rezygnacji z powierzonego mu stanowiska i powrotu do Zurychu.

Tutaj, wobec zbliżającej się 10-jej rocznicy zamordowania prezydenta Narutowicza, inicjuje w r. 1931 zbiórki pieniężną na tablicę pamiątkową ku czci znakomitego profesora Politechniki Federalnej w Zurychu. Wspólnie z Karolem Brodowskim, ówczesnym dyrektorem Motor Columbus w Baden, prof. M. Minkowskim, J. Dobrzańskim oraz szeregiem znanych mecenasów życia publicznego zbiera potrzebną sumę. Tablica wykonana z białego marmuru przez rzeźbiarza Gislera odsłonięta zostaje w głównym trakcie politechniki zurychskiej dnia 20-go lutego 1932 r. w obecności około 200 osób. Między gośćmi znajdowali się przedstawiciele rządów Szwajcarii i Rzeczypospolitej oraz władz politechniki.

Sława Marka jako kompozytora i pedagoga wciąż wzrasta. Wybitny dyrygent, jak Grzegorz Fitelberg i Emil Młynarski (Filharmonia warszawska) przyjmują jego utwory, a zwłaszcza jego "suite" z roku 1926, do swojego stałego repertuaru. W programach polskiej muzyki współczesnej nazwisko Czesława Marka pojawia się obok Karola Szymanowskiego i Ludomira Różyckiego. Spotyka go szereg zaszczytnych wyróżnień i nagród, m.in. za utwory chorałowe, kilkakrotnie nagroda czasopisma "Muzyka" w Warszawie, a zwłaszcza nagroda Polskiej Akademii Umiejętności w 1929 r.

Z chwilą wybuchu II-jej Wojny Światowej dom Marków w Zurychu przy Moeghlstrasse 71 staje się centrum akcji pomocy dla polskich uchodźców oraz dla potrzebujących rodaków w kraju. Pod kierownictwem niestrudzonego prof. Marka zawiązuje się "Polski Komitet Pomocy Dla Ofiar Wojny", do którego wchodzi jako wiceprezes prof. M. Minkowski, jako sekretarka pani J. Robert-Tissot oraz pp. J. Dobrzański i F. Kruszon. W krótkim czasie Komitet zbiera wśród Szwajcarów przeszło 20,000 sfr. oraz całe wagony darów w naturze. Mieszkanie Marków zamienia się w magazyn i poczekalnię dla poszukujących pomocy. Wobec trudności stwarzanych przez okupantów przy przekazywaniu pomocy do kraju, Komitet zmuszony jest zawiesić swoją działalność w r. 1941.

Swoje doświadczenie jako kompozytor, wirtuoz i pedagog prof. Marek przekazuje, po wieloletniej pracy przygotowawczej w książce p.t. "Co to jest muzykalność?" (1961) oraz w relacyjnym, w swoim rodzaju, dziele "Nauka gry na fortepianie" (1972).

Stosownie do zasady "lepiej późno, niż nigdy", miasto Zurych wyróżnia bogaty dorobek swojego wybitnego obywatela nagrodą honorową (1964) oraz medalem H. G. Naegeli (1971), a Konfederacja Szwajcarska przyznaje mu nagrodę "Pro Arte" za rok 1973. Najmilszym chybiam jednak wyróżnieniem dla kompozytora jest wydawana od dwóch lat drukiem (przez Szwajcarską Bibliotekę Muzyczną przy bibliotece Centralnej w Zurychu) seria jego utworów nakładem wydawnictwa "Ame-deus".

Twórczość muzyczna Czesława Marka niby pomost łączy duchowo Europę wschodnią z Zachodem. Emocjonalnie słowiański jest zarazem ascetyczny i zdyscyplinowany. Formalnie jest jak gdyby ostatnim odłaskiem późnego romantyzmu w polskim wydaniu. Słychać w tej muzyce niby echa Jana Brahmsa obok elementów folkloru polskiego. Tradycje pianistyczne Marka natomiast wiodą poprzez T. Leschetitzkiego, K. Czernego, L. van Beethovena, Ch. Neefe'a a w prostej linii do J. S. Bacha. Sam Jubilat chętnie przypomina z uśmiechem, że Fryderyk Chopin i on mieli po kądziele wspólnego prasczura — Krzyżanowskiego. Sienkiewicz zaś odkrył w dokumentach, iż nadwornym muzykiem króla Jana Kazimierza był też Marek, co uwiecznione zostało w "Potopie".

Czesław Marek swoim wielkim talentem, wytrwałą pracą, swoim odaniem i poświęceniem dla dobra sprawy polskiej i dla umiłowanej przez siebie muzyki zasłużył na najwyższe uznanie i wdzięczność. Stał się symbolem prawego Polaka, z którego jesteśmy dumni.

Od niepamiętnych czasów karmienie gołębi pod Sukiennicami na krakowskim Ryнку Staromiejskim i fotografowanie się z nimi jest żelaznym punktem repertuaru każdej wycieczki w podwawelskim grodzie.

Andrzej Pomian

Plan Moskwy a Powstanie Warszawskie

23 lipca 1944 r. Stalin wysłał depeszę w sprawie sytuacji w Polsce do Prezydenta Stanów Zjednoczonych Roosevelta i osobno, lecz w Tych samych słowach, do Premiera Wielkiej Brytanii — Churchilla:

"Wydarzenia na naszym froncie rozwijają się w bardzo szybkim tempie. Nasze wojska zajęły dziś Lublin, jedno z wielkich miast Polski i posuwają się dalej naprzód. W tych warunkach stanęło przed nami praktyczne zagadnienie administrowania polskim terytorium. Nie chcemy i nie będziemy organizować własnej administracji na terytorium Polski, nie chcemy bowiem wtargnąć się do spraw wewnętrznych Polski. Powinni to zrobić sami Polacy. Dlatego uznaliśmy za potrzebne wejść w kontakt z Polskim Komitetem Wyzwolenia Narodowego, który został niedawno powołany do życia przez Krajową Radę Narodową, zorganizowaną w Warszawie w końcu ubiegłego roku spośród przedstawicieli demokratycznych partii i grup (...). Polski Komitet Wyzwolenia Narodowego ma zamiar zabrać się do stworzenia administracji na polskim terytorium; zostanie to, jak mam nadzieję, zrealizowane. W Polsce nie znaleźliśmy żadnych innych sił, które mogłyby stworzyć polską administrację. Tak zwane organizacje podziemne, kierowane przez Rząd Polski w Londynie, okazały się efemerydami, pozbawionymi wpływu. Nie mogąc uważać Polskiego Komitetu za rząd Polski, jest jednak rzeczą możliwą, iż w przyszłości posłuży on za rdzeń, dokoła którego da się stworzyć spośród sił demokratycznych tymczasowy rząd polski".

Mimo strasliwej katastrofy, jaką w ciągu miesiąca od ostatniego tygodnia poniosły na wschodzie Niemcy hitlerowskie (25 straconych dywizji) i wręcz błyskawicznych postępów Armii Czerwonej, Stalin, człowiek równie przebiegły, podstępny i fałszywy, jak rożnowy, postępowal bardzo ostrożnie. Wiedział, że Rosja choć już właściwie zwycięska, jest wyniszczona i wyczerpana, zależna w dalszym ciągu od dostaw z Zachodu, szczególnie ciepłówek i samochodów. Orientował się, że straty Ameryki są bardzo nieznaczne i że dysponuje ona olbrzymimi, świeżymi siłami. Obawiał się, że gdyby dokonał otwartego zaboru Polski, mógłby się narazić na konflikt z Zachodem, a tego absolutnie sobie nie życzył. To też udawał dobrą wolę. Fałszował czynnie obraz sytuacji. Stwarzał na miejscu na ziemiach polskich siły fakty dokonane, ale ubierał je w szaty o polskich barwach narodowych. Pragnął narzucić Rzeczypospolitej rząd swoich nominatów i w ten sposób nią zawiądnąć. Ale odmówił prośbie PKWN'u, aby go uznać za rząd Polski. Tak sprawy przedstawiał, aby Zachód, który także nie chciał konfliktu, mógł wziąć słowa Moskwy za dobrą monetę i przyjąć bez większego oporu receptę rozwiązania problemu polskiego, jaką przygotował Kreml. W razie poważniejszego jednak nacisku zachodniego — Stalin gotów był jeszcze się wycofać i zgodzić na odbudowanie niepodległego, lecz zneutralizowanego państwa polskiego.

Nacisku tego nikt jednak nie wywierał. Ameryka i Wielka Brytania wiedziały doskonale, jak sprzyjałyby naprawdę, lecz polską pigułkę moskiewską. Waszyngton sądził — jak miała okazać

przyszłość — mylnie, że Rosja będzie mu potrzebna na Dalekim wschodzie do pokonania Japonii wspólnymi siłami. Uważał, że bez współpracy Kremla nie da się zbudować nowego, pokojowego porządku w świecie. Nie doceniał po prostu własnej potęgi i możliwości. To też unikał starannie wszelkich jasnych wypowiedzi i wszelkiej bezpośredniej interwencji dyplomatycznej. Cały niemal ciężar rozwiązywania lub może raczej — pozbycia się kłopotliwej sprawy polskiej składał na wstępie już wtedy barki rządu brytyjskiego. A Londyn, nie mając należytego poparcia amerykańskiego, czuł się bezradny i bezsilny. 2 sierpnia premier Churchill złożył w Izbie Gmin oświadczenie, które w świetle rzeczywistych wydarzeń brzmiało wręcz żenująco:

"Jest to w moim przekonaniu moment, rokujący dobre nadzieje Polsce, dla której praw i niepodległości należącego do wojny przeciwko Niemcom (...). Wojska rosyjskie stoją już u bram Warszawy. Przyznaję Polsce wyzwolenie. Ofiarować Polakom wolność, suwerenność, niepodległość. Ze swej strony chcę, aby powstała Polska przyjazna względem Rosji. Wydaje mi się to racjonalne, jeśli się weźmie pod uwagę straty, które ucierpiła Rosja z tego powodu, iż aby ją zaatakować, Niemcy przemaszewowali przez Polskę. Sprzymierzeńcy powitaliby przeto z uznaniem wszelkie ogólne zespolenie czy też fuzję Polskich Sił Zbrojnych, zarówno tych, które współpracują z zachodnimi mocarstwami, jak i tych, które współpracują z Sowietami (...). Pragniemy tego zjednoczenia; byłoby rzeczą cudowną, gdyby się je dało ogłosić lub przynajmniej położyć pod nie podwaliny w chwili, gdy sława stolicy Polski, która tak mężnie bronila się przed Niemcami, zostaje właśnie wyzwolona wskutek waleczności wojsk rosyjskich."

Churchill, gdy to mówił, nie miał jeszcze wiadomości, iż poprzedniego dnia — 1 sierpnia — Armia Krajowa porwała za broń, w Warszawie. Ale Stalin prawdopodobnie już wiedział, a w każdym razie tego dnia się dowiedział, choć tego wcale nie oczekiwał. Wzywał, co prawda, pod koniec lipca stolicę Polski do powstania, kiedy Armia Czerwona uchwyciła już była przyczółki na zachodnim brzegu Wisły, w tym jeden u ujścia Pilicy 50 kilometrów na południe od miasta, i oskrzydliła od wschodu Pragę, ale nie sądził, aby w obliczu gwałtownych sowieckich na ziemiach Polski: egzekucji, aresztowań i deportacji żywołów patriotycznych, Armia Krajowa chciała powstać zbrojnie przeciwko Niemcom. Wezwaniami przygotowywał jedynie grunt pod wykonanie ostatniej fazy swego scenariusza. Oto w chwili wkroczenia wojsk sowieckich do Warszawy, co miało nastąpić na początku sierpnia, komuniści w zgodzie z moskiewskimi wezwaniami mieli proklamować niby — powstanie, aby zdobyć tytuł moralny do władzy, lecz w rzeczywistości tylko zajęć główne gmachy publiczne i ogłosić się rządem nie tyle Polski, ile nad Polską.

Stało się jednak inaczej. Za broń uchwyciła nie komunistyczna, liczebnie zresztą śmiesznie znikoma Armia Ludowa, lecz Armia Krajowa reprezentująca niepodległościową postawę narodu. Pokrzyżowało to Stalinowi wszystkie plany. Ujawniło,

kto ma poparcie społeczeństwa. Oświadczenie Churchilla dawało jednak Stalinowi drogę wyjścia. Pozwalało w dalszym ciągu głosić, że rozwiązanie problemu polskiego powinno nastąpić na podstawie układu pomiędzy samymi Polakami. Nie mówił, oczywiście, nic o tym, że w praktyce miało to oznaczać jedynie zamaskowanie listkiem figowym rzekomej zgody — nagiej rzeczywistości rządów Moskwy za pośrednictwem komunistów. Toteż 5 sierpnia wysłał nową depeszę w sprawie polskiej, tym razem tylko do Churchilla:

"Otrzymałem pismo pańskie o Warszawie. Uważam, że informacje, które podała panu Polacy, są mocno przesadzone i nie zasługują na zaufanie. Do takiej oceny można dziś dojść choćby na tej podstawie, że emigranci polscy już sobie przypisali prawie zdobycie Wilna przez jakieś oddziały Armii Krajowej, i nawet, obwieścili o tym przez radio. Nie odpowiada to, naturalnie, w najmniejszym stopniu rzeczywistości. Polska Armia Krajowa składa się z nielicznych oddziałów, które się niewłaściwie nazywają "dywizjami". Nie mają one ani artylerii, ani lotnictwa, ani czołgów. Nie wyobrażam sobie, jak tego rodzaju oddziały mogą zdobyć Warszawę, do której obrony Niemcy rzucili cztery dywizje pancerne, w tej liczbie — Dywizję "Herman Goering".

... Stalin nic nie napisał o tym, że trzy dni przedtem — 2 sierpnia — sowiecka Kwatery Główna nakazała swym wojskom pod Pragę, aby wstrzymały natychmiast operację warszawską i przeszły do obrony. Aby ukryć tę decyzję wyolbrzymił ogromnie siły niemieckie. Niemcy rzucili do przeciwdziałania nie cztery dywizje pancerne, lecz jedynie ich elementy. W chwili wybuchu Powstania jedna z nich — Dywizja Pancerna "Herman Goering" — zdołała przetrwać na prawy brzeg Wisły tylko jeden pułk, czwartą część swych sił. Większość pozostała na zachód od Warszawy, przebiegała przez nią w pierwszym tygodniu sierpnia i nie brała udziału w bitwie pod Wołominem. 19 Dywizja Pancerna toczyła pod koniec lipca boje nad granicą Prus Wschodnich w rejonie Grodna i Białegostoku. Do operacji pod Warszawą mogła rzucić z dziesięciu swych batalionów tylko trzy. 3 Dywizja Pancerna SS "Totenkopf" walczyła częścią swych sił w rejonie Białegostoku. Druga jej część zmagająca się o Siedlce. Poniósłszy tam klęskę — opóźniła pochód w kierunku Pragi 47 Armii sowieckiej, 11 samodzielnego Korpusu Pancernego i 2 Korpusu Kawalerii Gwardii. Do walki pod samą Pragę mogła użyć jedynie nieznacznej części swych jednostek. Tylko 5 Dywizja Pancerna SS "Wiking" zdołała przetrwać pod Pragę swe główne siły, choć częścią swych jednostek opóźniła pochód prawego skrzydła 1 Frontu Białoruskiego, drugą wspierała dywizję "Totenkopf" w rejonie Siedlec, a trzecią pozostawiła za Zachód od Warszawy. Niemieckie dywizje pancerne były już wtedy bardzo słabe i liczyły po kilkadziesiąt czołgów. Tymczasem sowiecka 2 Armia Pancerna była jedną z największych, jeśli nie największą w Armii Czerwonej i miała około 800 czołgów, dwa razy więcej, niż przeciwna sowiecka armia pancerna. Ponadto operujące w pobliżu: 11

(Ciąg dalszy na str. 6)

Jotmir

Wiek Dwudziesty

Witano go radośnie i z entuzjazmem wystawą światową w Paryżu, którą jeden z ówczesnych publicystów nazwał "świętynią ku czci umysłu i rąk ludzkich". Wchodzili więc do niej zwiędzający z prawie sakralnym zachwytem i z wiarą w potęgę wiedzy oraz jej zastosowań technicznych. I może wtedy przypominali im się słowa Wiktora Hugo: "Wiek dziewiętnasty był wielki: dwudziesty będzie szczęśliwszy, niezamącony żadnymi wydarzeniami". Nikt chyba wtedy nie pytał, dlaczego poeta łączył szczęście z brakiem wydarzeń. A jeżeli nawet powstawała jakaś wątpliwość, usuwano ją twierdzeniem Renana, że szczęście jest owocem nauki — nowej religii. Obiecowała ona przecież rozwiązać wszystkie problemy losu człowieka go i odpowiedzieć na pytania, z którymi poradzić sobie nie mogły systemy filozoficzne. Wystarczyło to do stworzenia atmosfery optymizmu i do wyzaczarowania obrazu idealnej przyszłości.

Prawdopodobnie ta euforia wypelniająca początek naszego stulecia skłoniła niektórych historyków do odjęcia odeń prawie czernastu pierwszych lat, by je przyznać poprzednikowi jako koronę, nagrodę i finał czasów przełamanych sierpniem 1914 roku. Dopiero odtąd bowiem historia zaczęła przekreślać próśy Wiktora Hugo. Wydarzenia przyszły, wypełniły po brzegi naszą epokę, rozproszyły złudzenia i starły przerwany optymizm. Nie możemy oskarżać naszej rzeczywistości o karmienie nas monotonią przepływających dni. Zjemy w ciękawych czasach. Pisał o tym z lekką ironią Albert Camus: "Pewien mędrzec Wschodu zwykł był zawsze w swych modlitwach błagać bóstwo, by mu łaskawie oszczędziło życia w ciekawych czasach. My nie jesteśmy mądrzy i dlatego bóstwo sprawiło, że jednak żyjemy w ciekawych czasach". Należałoby tutaj wprowadzić poprawkę podsunętą przez św. Augustyna: "Mówi się, że czasy są złe; one same jednak nie są ani złe ani dobre — to my je takim czynimy". Są domem budowanym ludzkimi rękami.

Naszym domem jest wiek dwudziesty. Wiele o nim się pisze i różne nadaje mu się imiona. Jest podobno wiekiem niepokoju i strachu, wiekiem ruin wszelkich wartości, wiekiem zbrodni i zdrad, "śmierci Boga i człowieka". Niektórzy patrzą nań już tylko poprzez tekst Apokalipsy, nadużywając pojęć: kryzys i katastrofa. Jak będzie nas osądzać przyszłość, trudno odgadnąć, ale już dzisiaj należy protestować przeciwko systematycznemu oczernianiu naszego wieku i nazywaniu go za publicystą francuskim "pustynią, od której Bóg z obrzydzeniem się odwrócił". Historycy niemieckie, Ranke, inaczej, głębiej i życzliwiej oceniali zawrotność przepływających epok, twierdząc, że "każda jest jednakowo bliska Bogu". Nie wierząc wolno przekształcić ten sąd i głosić, że każda epoka jest autentycznie ludzka.

Tylko taka postawa uchroni nas

Orzeł Biały.

Ignacy Krasicki

Wstęp Do Bajek

Był młody, który życie wstrzemięźliwe pędził;
Był stary, który nigdy nie łajał, nie zrzedził;
Był bogacz, który zbiorów potrzebnym udzielał;
Był autor, co się z cudzej sławy rozweselał;
Był celnik, który nie krał; szewc, który nie pijał;
Zołniercz, co się nie chwał; łotr, co nie rozbijał;
Był minister rzetelny, o sobie nie myślał;
Był na koniec poeta, co nigdy nie zmyślał.
A cóż to jest za bajka? Wszystko to być może!
Prawda! Jednakże ja to między bajki włożę.

Władysław Zarycki

"Idźże Kaś Sie Wybroł"

Idźże kaś wybroł, ty swarny siuchaju —
nieś mondryk pocynał hyr swojego kraju.

Głowe nieś honornie, godój ześ z Podhala —
ze cie toykormiela — skółnej ziemie rola.

Ześ po graniak siodoł, z orłami sumnymi,
ześ posoł owiecki to turniak z koziami.
Ześ wierskami chodziel — to mos nogi zdrowe,
i jako tatrzański granit kwardom glowe.

Ześ z tej kości uros co sie złomać niedo,
ze rombies ciupagom, kiedy na cie bieda.

Niek cie nie ustracur burze ani grzmoty,
boś na grani uros ko siompy i słoty.

Waruj sie roboty, wotory by hańbiela,
by sie skolno ziemia — za ciebie nie tosydziela.

Hej byli chłopcy byli, ale sie mineni,
ino hyr ty ostał po nik, to Waszyngtona ziemi.

Tadeusz Rojek

W Siodle i Przy Biurku

Sto lat temu zmarł znakomity komediopisarz polski Aleksander hrabia Fredro. Minął wiek cały, a sztuki teatralne, które wyszły spod pióra jego, ciągle jeszcze widnieją na afiszach i ciągle bawią publiczność.

Aleksander Fredro urodził się na wsi galicyjskiej, na głębokiej prowincji — w ziemi sanockiej. Ojciec pisarza — Jacek, pochodził z dobrej rodziny, lecz podupadłej rodziny. Dziedziczył lichą wioskę Ciesną i lepiej zaczęło mu się powodzić dopiero wtedy, gdy mu drogą spadku przypadła posiadłość Bełkowska Wysznia. Tam właśnie późniejszy pisarz spędził większą część życia.

Nie przypadkiem na samym początku przypomniał mi hrabiowski tytuł Fredry. Był on mizernego dośy pochodzenia, bo pan Jacek otrzymał go, a właściwie kupił od austriackiego zaborcy w roku 1822. Syn jednakże wszystkie swoje utwo- ry, wszystkie dokumenty, ba! — fotografie rodzinne tym tytułem podpisywał, jak gdyby nie mógł się nim dość nacieszyć. A przecież w swoich komediach wykiwał i ganił wszystkie owe szambelańskie, barońskie i hrabiowskie godności, kupione od austriackiego cesarza, który nimi szafował, aby zdobyć sobie lojalność co majetniejszej szlachty, przy okazji zaś społeczność szlachecką skłócić i rozdzielić.

Nasi fredrolodzy niebardzo tę sprzeczność umieją wyjaśnić. Jeden z nich tłumaczy to względami bardzo osobistymi.

Otóż Aleksander Fredro zapalał miłośnią do meżatki Zofii Skarbowskiej, z domu księżniczki Jabłonowskiej. Mąż Zofii był człowiekiem bardzo zamożnym i utytułowanym, Jabłonowscy zaś należeli do bogatej arystokracji. Fredro im ani majtkiem, ani koligacjami nie mógł imponować i przez Jabłonowskich nie był mile widziany, tym bardziej, że Zofia Skarbowa zamierzała dla niego opuścić męża. Może z tego względu Fredro postanowił swój hrabiowski tytuł tak konsekwentnie eksponować. Bo choć tytuł był dość świeżej daty, to jednak otrzymał go pan Jacek na zasadzie pokrewieństwa z siedemnastowiecznym wojewodą Andrzejem Maksymilianem Fredrą. A jeśli nawet była to po prostu słabostka znakomitego komediopisarza, to mój Boże — czy będnemy do niego żywni o to pretensje?

A był pisarzem świetnym, jednym z największych komediopisarzy świata. Ale tu czeka nas kolejna niespodzianka. Fredro, ten genial-

Co skłoniło Podstolinę,
Wdówkę taną, wdówkę gładką...

Fredro jest rzadkim przykładem twórcy, całkowicie zrozumiałego tylko dla jego rodaków. Możemy być z tego dumni, że mamy oto takiego — jak pisał Tadeusz Boy-Żeleński, świetny znawca jego dzieł — „wspaniałego Fredrę, który jest dla nas i tylko dla nas. Niekoniecznie człowiek musi mieć się dzielić tym, co bardzo kocha”.

Fredrowskie komedie „Pan Jowialski”, „Zemsta”, „Śluby panieńskie”, „Damy i Huzary”, „Pan Geldhab” i tyle innych — mienia się blaskiem najszlachetniejszych klejnotów polszczyzny. Wiele jego powiedzeń przeszło na zawsze do potocznego języka, jak choćby znane zwroty: „Wolność Tomku w swoim domu”, „Jak ty komu tak on tobie”, „Zgoda — a Bóg wtedy rękę poda”, „Niech się dzieje wola nieba, z nią się zawsze zgadzać trzeba”.

Życie Aleksandra hrabiego Fredry wyraźnie dzieli się na dwa dokładnie rozgraniczone okresy: wojakowski i pisarski, na koniu i przy biurku. Miał zaledwie szesnaście lat, gdy mocno niedouczony poszedł w świat. Sam tak o tym pisał po wielu latach:

Byłem sobie, ot, szesnastoletnim
Pośród dwóch guwernerów
nieukiem kompletnym.
Nigdy się nad książką nie
zmarzczyło czoło,
Trąbka myśliwska w kniei była
moją szkołą.

Trochę w tym przesady, bo kiedy indziej przyznaje, że miał „niejaką znajomość książek różnej wartości i treści, mianowicie francuskich...”.

Takiego więc szesnastolatka porwał prąd historii. Zagarnęła go pod swoje sztandary epopea napoleońska w 1809 r. Służył w ułanach Księstwa Warszawskiego, był oficerem ordynansowym, maszerował z Wielką Armią pod Moskwę w 1812 roku, uciekł z niewoli w Wilnie, bił się pod Lipskiem w 1813 r. Do stał się to odznaczanie: złoty Virtuti Militari i Legie Honorowa.

W roku 1815 wrócił do kraju w randze kapitana i został się z mundurem na zawsze. Bujne życie ułana zamienił na spokojne bytowanie w rodzinnej Bełkowskiej Wyszni w we Lwowie. Trochę podróżował w tym czasie po Włoszech, dłuższy czas spędził w Paryżu, gdzie pilnie śledził przedstawienia teatralne, zwłaszcza komedie. U schyłku życia dumając nad przeszłością spisywał swoje wspomnienia i wtedy mógł

Krystyna Majda

W Kochaniu

Szczęścia Nie Masz...

Ręce sekaty, paznokcie czarne, zakrzywione. Nie pamięta, czy ma lat 80 czy 90. Czytać i pisać nie umie. Wodniste, mętne oczy wlepia we mnie ciekawie. Przetłuszczone karty rozkłada z manaszczeniem.

— W kochaniu szczęścia nie masz. Pieniądze ci się nie trzymają, odfruwają jak gołębie. Zazdrość ludzka ściga. Uważaj na blondynę — mamrocze bezzębnymi ustami.

— Połóż jeszcze dziesięć złotych, powiem, z którym będzie wesele. Nie żałuj pieniędzy — odpęda zdecydowanym ruchem prawnik, które z dziecięcym wścibstwem pchają się do stołu.

— Daj rękę. Oj, długie, długie kreski życie znaczy. Na dobre i na złe. Ale szczęście podeptane. Bruneta wieczorową porą strzeż się, uciekaj od niego...

Myślę sobie, który to, ach który brunet zlamie mi życie. Żadnego nie mogę sobie przypomnieć. Cyganka sięga po kolejnego papierosa. Zaciągając się łapczywie. Gada do siebie. O taborze, w którym się urodziła, o pięknym Cyganie, o tym, jak ją porwał gdy miała chyba ze czternaście lat i za żonę pojął...

Cyganka z plastikowych misek wydajają manę, Izba mała. Wysokie poduchy sięgają prawie pod sufit. Zacieki na ścianach obwieszonych świętymi obrazami. Już prawie 13 lat minęło, jak opuścili tabor cygański i osiedlili się w Zduńskiej Woli w drewnianej rudzie. Nikt nad Cyganem mieszkać nie może. Nad Cyganem tylko niebo.

W tej jednej izbie mieszkają dwie rodziny — dziesięć osób. Maria, starsza z córek, ma 29 lat i siedmioro dzieci. Są to: Orfeusz, Martin, Dariusz, Robert, Dawid, Zanna i Sebastian. Wszystkie one śpią z matką, ciotką i wujkiem na podłodze. Tylko babka śpi w łóżku, bo w hierarchii rodzinnej, od kiedy mała Marii przebywała w więzieniu, ona ma tu najwyższą pozycję. A ten mąż zbyt ostro dochodził swoich pieniężnych racji i poturbował swego dłużnika tak, że chyba dotąd nie wyszedł ze szpitala.

Szczupła Cyganka z warkoczami, który wysuwają się spod chustki, uciska rozwrzeszczoną niemowlę, zatykając mu buzię pierśią.

— Ma trzy tygodnie, jeszcze go ojciec nie widział. To piękny Cygan z dobrej rodziny. Sam król Kwiek przyjechał z Warszawy i pobogosławił nasze małżeństwo. Tylko potem się nie wiodło. Trzy lata dziecka nie było. Znachor czary odczytał. Do lekarza też poszłam. Mówił, żeby się nie martwić. No i teraz mamy siedmioro dzieci — uśmiecha się Cyganka. — Spogląda z nieukrywaną dumą na najmłodszego.

Ona, podobnie jak jej babka i matka, wyszła za mąż, gdy miała 14 lat. Jest także analfabeta. Utrzymuje rodzinę z wróżenia. Niekiedy dostaje zapomóg z opieki społecznej. Nie ukrywa radości, że urodziła sześciu synów i tylko jedną córkę. Cygan ma łatwiejsze życie. Cyganka na dom zapracuje. Mężczyzna nie musi „plamić” się pracą. Kołmi za-handluje, na instrumencie pogra, pośpiewa...

Z domu sąsiadującego z rodziną Marii jeden Cygan pracował w spółdzielni. Ale od kilku lat jest na „chorobowym”. Jego żona, zażywna, mocna Cyganka, wraca właśnie ze sklepu obciążona zakupami. Niechętnie pozwala mi przekroczyć próg swego domostwa. Jej córka o czarnych, aksaminowych oczach — z wyglądu 8 lub 9 lat — przekupiona balonikami i sportową czapkę ulla wia mi wejście do pokoju.

Podłogę pokrywa purpurowe linoleum. Stół uginą się pod ciężkimi kryształami. Ogromne poduchy na łóżku pokryte koronkową narzutą. Czysto tu, schludnie.

— Dlaczego córka nie jest teraz w szkole, jak inne dzieci? — zagadnąm.

w jego całej twórczości daremnie byłoby szukać echa tych wydarzeń. Jego pochodzenie i konserwatywne stawały go daleko od szlacheckich rewolucjonistów z 1830 roku, od demokratów sprzed 1848 roku, daleko od liberalnych polityków autonomizacji.

W swoich utworach zajmował się człowiekiem, zajmował się polskimi przywarami, śmieśnosciami, sentymentami, cnotami i tradycjami...

Może dlatego jest w swoich sztukach ciągle jeszcze żywy i zawsze szczerze oklaskiwany.

— Zdrowia nie ma. Ze szpitala ją odebrałam, bo lekarzom nie wierzę. Zawiozłam do znachora do Oświecimia.

— Jedynaczka?

— Eh, gdzież tam.

Cyganka odlicza swoje dzieci i kolejnych mężów. Dzieciaki gdzieś powędrowały, ślad po nich zaginął.

— Ilu było tych mężów? — pytam, nie wiedząc, że przez to popełniam nietakt.

Cyganka zaperzyła się i oczy jej błysnęły wrogo. Odpaliła niespodziewanie.

— Nie pytam, ilu pani miała kochanków, to i mężów moich nie trzeba liczyć. A w ogóle, po co pani tu przyszła? Co napisane w notiesie? Niech pani przeczyta, bo...

Błyskawicznym ruchem znalazłam się przy drzwiach wejściowych. Lecą za mną słowa, od których mrowie przechodzi po skórze, chociaż czarów się nie boję, ani namiętności myśli na dom, ani nieopiecznia, który wpada przez otwarte okno i przynosi nieszczęście.

Gdy wypytywałam Marię, czy wierzy w złe duchy i czary, Cyganka powiedziała, że boi się tylko więzienia i głodu. Innych nieszczęść nie zna.

W Urzędzie Miejskim w Zduńskiej Woli, kierownik Wydziału Spraw Wewnętrznych poinformował mnie, że nie zdarza się. By któryś z Cyganów stał przed kolegium do spraw wykroczeń. Jest istotna różnica między młodym pokoleniem Cyganów, którzy urodzili się już w normalnych warunkach, a ich rodzicami, którzy wyszli z taborów, choć wszyscy razem mieszkają po kilka pokoleń w jednej izbie. Jeden z młodych Cyganów jest na przykład kierowcą i uczy się w technikum, inny uczęszcza do szkoły muzycznej po ukończeniu „podstawówki”. Ale nawet ci, którzy — jak się wydaje — zasmakowali już w osiadłym życiu, są hierarchicznie podporządkowani tym z królewskiego rodu.

W czasie ostatniej kontroli spraw meldunkowych w domach cygańskich (z tym jest tu sporo kłopotu, bo Cyganie przyjeżdżają do krewnych nie wiadomo skąd na 3 dni i zostają po kilka lat) inspektorzy ujrzeli niecodzienny widok. Na podłodze na koronkowych poduszkach siedział zażywny, może 50-letni Cygan. Na każdym jego palcu połyskiwał ciężki złoty sygnet. Młode Cyganki podawały mu jadło i napoje, a Cyganie przypalali papierosy. Bez jego pozwolenia żaden z obecnych nie odważył się odpowiedzieć na zadawane pytania. Z dużym respektem rodziny cygańskie traktują również psychicznie chorego starca, którego otacza legenda znakomitego rodu.

W ewidencji ludności w Zduńskiej Woli figuruje 57 osiadłych tu na stałe Cyganów. Z łatwością można ich odróżnić od innych mieszkańców. Inaczej się ubierają, prowadzą inny styl życia. Nowo powstałe rodziny nie rozdziela ją się i nie dąży do tego, by każda z nich zamieszkała oddzielnie. Cyganka mimo formalnego równouprawnienia nie chce z niego korzystać. Mężczyzna jest jej „królem i panem” na zasadzie wielowiekowej cygańskiej tradycji.

Na wywiadówki do szkoły przychodzi matka-Cyganka. Wiele z nich, choć nie umie czytać ani pisać, dba o to, by ich dzieci ukończyły przynajmniej szkołę podstawową.

Imieniny Kontra Telewizja

Jeszcze nie tak dawno na okolicznościowych zebraniach rodzinnych można było dowiedzieć się masę ciekawych rzeczy. Każda szanująca się, jako tako rozgąszczona rodzina posiada przecież wujka kawalarza, ciocię, którą pomawia się o jakieś przeszłe przygody, nieudacznika, człowieka sukcesu, moralistę i cynika. O niedomaganiach wątroby warto pogadać z tym kuzynem. Tamten uchodzi na eksperta samochodowego. Wszystko, przynajmniej tutaj, między swoimi, jest mniej więcej ustalone, daje poczucie bezpieczeństwa. No i plotki, plotki, arcydzieła psychologicznej wnikliwości. Pojedynki na informacje, interpretacje. Wielopiętrowe aluzje z podwójnym dnem. Precyzyjne szychy, riposty, uniki. Wspaniała komedia ludzka o wyrazistości, do której tęsknią pisarze i aktorzy.

Otóż nasz stryj, wuj, ciocia, kuzynowie cichą, blakną wobec telewiz-

— Największe trudności zaczyna się wtedy, gdy dziewczyna kończy 14 lat — mówi dyrektor Szkoły Podstawowej nr 4. — Wtedy zwykle porówna ją i uprowadza nieco starszy Cygan. Wracają po kilku dniach do rodziny i otrzymują małżeńskie błogosławieństwo. I tak stają się nową rodziną. Kończy się nauka — niezależnie od tego, do której klasy uczęszczali. W ciągu 18 lat w naszej szkole było kilka takich przypadków. Muszę przyznać, że większość cygańskich dzieci zupełnie dobrze radzi sobie z opanowaniem szkolnego programu. Myślę, że dzieci obecnych uczniów z rodzin cygańskich niewiele już będą różniły się sposobem życia od naszej ludności, będzie to już bowiem trzecie pokolenie Cyganów osiedlonych w mieście.

Dzwonek na przerwę. Dzieciaki z hałasem wybiegają na boisko. Dwaj synowie Marii kopią piłkę ze swoimi rówieśnikami. Ci malcy nieznają już życia w taborze, nigdy nie widzieli nocy świetlików w leśnym gąszczu, ani też dymiących ognisk na polanie.

Na ławkach miejskiego skwerku siedzi kilka Cyganek.

— Powróćcie panie, powróćcie — zaczepiają przechodniów.

Nie ma chętnych. Kto w naszych czasach wierzy w kabałę, któż chciałby płacić Cygancę za przyszłość wywołaną z kart?

Poloniki na Litwie i Białorusi

Przy jednej z największych i najbardziej malowniczych ulic wileńskich — Bernardyńskiej, zachowało się wiele zabytków. Między innymi dom, w którym mieszkał i tworzył Mickiewicz. Obecnie rozpoczęto generalny remont tego domu z zachowaniem — jak to podkreśla prasa litewska — historycznego charakteru budynku. Znajdujące się w domu Muzeum Mickiewiczowskie zostanie rozszerzone.

Kowieński krajoznawca, Piotr Juozapawicz gromadzi od dawna materiały o pobycie Mickiewicza w Wilnie i Kownie. Część tego materiału przekazał już bibliotece Uniwersytetu Wileńskiego. Juozapawicz jest również autorem książki „Adam Mickiewicz w Kownie”. Obecnie przygotowuje do druku nową książkę „Przyroda okolic w pobliżu Mickiewicza”.

W Grodnie zakończono prace restauracyjne domu, gdzie przez 40 lat mieszkała Eliza Orzeszkowa. Tam powstały jej najlepsze powieści, wśród nich: „Nad Niemnem” i „Gloria Victis”. 150-letni budynek otrzymał pierwotny kształt oraz dawny układ wnętrz.

Po odnowieniu domu nastąpi tam wystawa poświęcona Orzeszkowej. Wśród licznych pamiątek po pisarce znajdzie się również jej zielenik, gdzie suszyła kwiaty i rośliny zbierane nad brzegiem Niemna. Część domu Orzeszkowej oddana będzie grodzieńskiemu oddziałowi Związku Pisarzy Białoruskich. Przed domem ustawiony zostanie pomnik Orzeszkowej.

Przysłowia Polskie

Trucizna tak samo szkodzi ze zło- tego jak i z giniącego kubka.

Spętana twarz cnota przyzodobić może, ale niecnotę gładkość nie pomoże.

Z ubioru cię sądzą, z rozumu poważają.

Miniatura pomnika Kazimierza Pułaskiego przekazana w dniu 4 lipca br. ambasadorowi USA w Polsce R. T. Daviesowi. Pomnik bohatera walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych jest dłuta artysty rzeźbiarza K. Danielewicz z Warszawy.

Falszerze Słowackiego

Państwowy Instytut Wydawniczy w Warszawie wydał wybór poezji Słowackiego pt. „Ja Orfeusz” (Liryki i fragmenty z lat 1836-49). Zbiór ten wybrał i wstępem opatrzył Marian Bizan.

W wierszu „Do matki” (str. 96) 2 zwrotki brzmi w tym wydaniu:

“Wiem, żebym ci wrócić
miał lat przysporzył.
Wszakże gdy się spytały —
czy twój syn powraca,
Mów, że się na swym szczęściu
syn jak pies położył.
I choć wołasz, nie idzie —
oczy tylko zwraca...”

Pamiętamy, że trzecia autentyczna linijka tej zwrotki brzmi odmiennie:

“Mów, że syn twój na sztandarach
jak pies się położył...”

Doprawdy trudno zrozumieć komu zależało na sfałszowaniu słów Słowackiego, od którego śmierci w chwili wydania jego pism przez PIW minęło 125 lat! gdyby to był pisarz żyjący i drukujący w Polsce Ludowej to co innego. Wtedy dobrułby redaktor wezwałby do siebie poetę i rzekłby: „No pan rozumie, na

sztańdach” to brzmi, no, tak jakoś, tego... emigracyjnie. Oni tam na sztańdach, wie pan... Proszę to zmienić.” I poeta prawdopodobnie by zmienił, nie chcąc zadziwiać z redaktorem. Ale dlaczego pan Marian Bizan, który “wybrał i wstępem poprzedził” Słowackiego okazał taką gorliwość w stosunku do poety, którego każde słowo należy do naszego spadku narodowego? Można się za niego tylko wstydić... albo za tych, którzy cenzurowali z kolei jego pracę, gdyż — jak wiemy — każda rzecz drukowana w Polsce podlega dzisiaj cenzurze.

Dzieła Witkiewicza w Szwajcarii

Pisarz i krytyk szwajcarski, Alain van Crugten, jest wybitnym propagatorem twórczości S. I. Witkiewicza w Szwajcarii. Wydaje on w Lozannie w tej chwili cykl zeszytów, poświęconych twórczości Witkiewicza (“Cahiers Witkiewicz”). Za jego sprawą, dobiega końca wydanie szkieł teatralnych Witkiewicza. Dzięki niemu też ukazały się przekłady francuskie dwóch powieści Witkiewicza: “Nie-nasyćenie” i “Pożegnanie jesieni”.

Plan Moskwy a Powstanie Warszawskie

(Dokończenie ze str. 5)

Korpus Pancerny i 2 Korpus Kawalerii Gwardii dysponowały około 330 czołgami. Dysproporcja sił na korzyść Rosjan była więc olbrzymia, toteż w świetle tego, co dziś wiemy, osławioną ich porażkę pod Wołominem należy przypisać nie tyle umiętności operacyjnym dowódcy niemieckiego feldmarszałka Waltera Modela, ile rozkazowi Moskwy, polecającemu przerwanie boju spotkania i przejście do obrony. Kreml nie zwracał uwagi na straty. Czym było dla niego kilkadziesiąt zniszczonych czołgów w porównaniu z opanowaniem Polski, które w jego przekonaniu stałoby się bardzo trudne lub nawet niemożliwe, gdyby powstanie warszawskie się udało!

Moskwa prowadziła więc dalej, swoją grę. Odcinała się od Powstania jako wywołanego rzekomo lekkomyślnie w nieodpowiednim momencie, choć sama ten moment uznała za właściwy, skoro zrywała miasto do zrywu. Twierdziła, że nie chce brać na siebie odpowiedzialności nawet pośredniej odpowiedzialności i przeciwdziałała pomocy Zachodu, nie pozwalając samolotom zachodnim lądować na lotniskach sowieckich po dokonaniu zrzutów dla powstańców. Nie dopuszczała do Warszawy oddziałów AK idących z prowincji na odsiecz. Gdy jednak opinia publiczna Zachodu zaczęła podejrzewać złą wolę Moskwy, Stalin zmienił taktykę. Zaczął obiecywać wznowienie ponownego natarcia na miasto. Jeszcze 22 sierpnia pisał Rooseveltowi i Churchillowi, że “Armia Czerwona nie pozuja pomocy, aby rozbić Niemców pod Warszawą i oswobodzić Warszawę dla Polaków”. Ale już w tydzień póź-

niej, nie zawiadamiając ani Roosevelta, ani Churchilla, wstrzymał po cichu dalsze działania od Karpat aż po Jęlgawę, z wyjątkiem operacji o lokalnym znaczeniu. Pozorował dalej pomoc. Rosjanie zrzucaли dla Warszawy amunicję, która nie pasowała do karabinów powstańców; broń, która ładując bez spadochronów rozbiła się o bruk; żywność, która zaspokajała tylko drobny ułamek potrzeb. W połowie września zajęli Pragę. Moskwa pozwoliła na nieznaczny desant na Czerniakowie, ale nie dała mu wsparcia, które by mogło mu zapewnić powodzenie. Kreml nie uczynił jedynej rzeczy, która by naprawdę ocalała powstanie: nie skorzystał ze swej ogromnej przewagi i wbrew przyrzeczeniom nie wznowił ogólnego natarcia na Warszawę.

W rezultacie stolica, zniszczona, wykrwawiona i wyczerpana, pozbawiona broni, amunicji, wody, żywności i lekarstw, po 63 dniach walki musiała przerwać samotny bój i przyjąć stosunkowo honorowe warunki kapitulacyjne.

Stalin postawił na swoim: powstanie upadło. Ale nie udało mu się sfałszować woli narodu polskiego. Rząd, któremu w Polsce powierzył władzę, był wyraźnie rządem narzuconym. Przemoc sowiecka, którą próbował ukryć, wyszła na jaw w całej pełni. Prawdziwa wolność, do której w Polsce nie dopuścili, pozostała najgorętszym pragnieniem Polaków. Powstanie było straszną tragedią. Ale zarazem było spełnieniem historycznego obowiązku względem przyszłych pokoleń: Obrona do ostatka niepodległości w chwili, gdy zagrożilo jej nowe ogromne niebezpieczeństwo.

Na Antenie

W trzy lata po śmierci Aleksandra Fredry społeczeństwo polskie ufundowało mu pomnik, wykonany przez znakomitego artystę rzeźbiarza Leonarda Marconiego. Odsłonięcie pomnika odbyło się w 1879 roku. Gdy po drugiej wojnie światowej wielu lwowiaków przeniosło się do odzyskanego Wrocławia, powędrowało za nimi również i dzieło Marconiego. Przed dwudziestu laty — 15 lipca 1956 roku odbyło się powtórnie odsłonięcie pomnika Aleksandra Fredry (na zdjęciu) w Rynku przed gmachem ratusza.

ny autor znakomitych komedii, jest zupełnie na świecie nieznany. Od szerokiej, międzynarodowej publiczności oddziela go przepaść językowa nie do przebycia. Owszem, można by na siłę grać jego komedie w różnych przekładach, tylko że wtedy straciłyby one to, co jest w nich najważniejsze i najpiękniejsze: język. Język fredrowski.

Sztuki Fredry cechuje jakaś osobliwa aura, która się momentalnie ulatnia, gdy znika z nich polszczyzna. No bo jakże oddać w innej mowie z tą samą rubaszną finezją, brzmienie niby muzyka jakaś fredrowskie:

zauważyć, że najciekawszych obserwacji, wrażeń i refleksji dostarczała mu podróż przez kolejne epoki dziejowe, w jakich żyć mu wypa-

Przesuwały się przed jego oczami wielkie dramaty, kolejne epoki dziejowe, naród krwawo pisał swoją historię: powstanie listopadowe, Wisna Ludów, Powstanie Styczniowe... Profesor Kazimierz Wyka napisał, że “Młody adiutant cwałował u boku Napoleona, starzec dożył kapitulacji Napoleona III pod Sedanem”. Widz i uczestnik kolejnych scen wielkiej narodowej tragedii.

A jednak na kartach jego dzieł,

POZNAJJCIE AL DORR...

OTO WASZ CZŁOWIEK w "Z" FRANK!

Jeżeli macie jakiegokolwiek zapytania dotyczące zakupu jakiegokolwiek auta, kiedykolwiek... tylko zatelefonujcie do Al. Mówi on waszym językiem... wie on co to znaczy zaoszczędzić wam pieniądze... i może to udowodnić.

Al będzie pierwszym, który wam powie... nie kupujcie żadnego auta... nowego czy używanego... bez obejrzenia tu i ówdzie. Ale... pamiętajcie też o tym: nie kupujcie zanim nie otrzymacie ceny od "Z" Frank... najniższej na świecie ceny nowego Chevroleta od największego na świecie sprzedawcy Chevroletów.

Wstapcie i pytajcie o Al Dorr. Poinformujecie się u niego na temat specjalnej transakcji dotyczącej waszego obecnego auta. Wtedy zrozumiecie dlaczego nikt, nigdzie na całym świecie nie sprzedaje tyle Chevroletów co "Z" Frank.

"Z" FRANK

NAJWIĘKSZY W AMERYCE SPRZEDAWCA CHEVROLETÓW
Telefon: Hollywood 5-2000
6116 N. Western Ave. 2050 Peterson Ave

MR. PAUL'S RESTAURANT

7600 N. Paulina — Phone 262-9505
Open 5 A.M.-11:00 P.M.—7 days a week
Rib Eye Dinner, Butt Steak
Dinner, Strip Steak Dinner.
Skirt Steak Dinner.
Chopped Steak with Spaghetti Dinner \$3.25
Country Fried Chicken Dinner with Spaghetti \$3.25
Super French-Burger Dinner 1/2 lb. \$2.35
All Dinners include Soup, Salad, Dessert, Roll and Butter
FREE Sundae or Soda with
SIRLOIN STEAK & FRIED CHICKEN
Breakfast Special—2 Eggs Any Style with Pancakes \$1.25

Dr. Med. MAREK REBANDEL

Lekarz z Polski

Z AMERYKAŃSKĄ LICENCJĄ
SPECJALISTA—GINEKOLOG

2200 N. Lincoln — Tel. 871-3444

Godziny urzędowania w biurze lekarskim pod powyższym adresem:
Środy 3-6 po poł.—Piątki 11-2 po poł. i w co trzecią sobotę od 11 rano do 3 po poł.
W inne dni po telefonicznym umówieniu.
Ponadto we środy od 9:30 rano do 2:30 po poł. w Logan Square Medical Center
2551 Milwaukee Ave. przy Logan Square

Tel. 489-7040

PRINCESS PASTRY SHOP

5530 West Belmont Avenue
Phone PA 5-8737

SPECIALIZING — Continental Pastries, Party Cakes for every occasion, Wedding Cakes made to order.
Polish Pastry our specialty.
ALL OUR BAKERY GOODS BAKED FRESH DAILY.

ŚLUCHAJMY

Nader Interesujących Odczytów
Biblijnych o Znakach Czasu
w Świecie Wypełniających Się
Prorocstw Pisma Świętego

Nadawane Każdej Niedzieli
z Radiostacji W.O.P.A. 1490 kil.
od 8.15—8:30 Rano

Polecamy Również Ciekawą
Brozurę "Kto Mówi Prawdę?"
Wyślemy Zupełnie Darmo

Prosimy Adresować:

BRZASK

P. O. Box 5455 Chicago, Ill. 60680

Szwajcarski Szermierz Polskiego Pochodzenia

Wychodząca z Szwajcarii "Nasza Gazetka" zainteresowała się szermierzem szwajcarskim polskiego pochodzenia Francois Suchanekiem z Bazylei, synem b. żołnierza 2 DSP internowanego w Szwajcarii, który zdobył w szermierce brązowy medal na Olimpiadzie w Montrealu, a srebrny medal na Olimpiadzie w Monachium (4 lata temu).

Przedstawiciel "Naszej Gazetki" w rozmowie z Suchanekiem dowiedział się, że jego instruktorem był Edouard Starzyński. "Znów polskie nazwisko". Po odszukaniu Starzyńskiego okazało się, że posiada on własną szkołę w Zurichu. Z Suchanekiem zetknął się na płaszczyźnie reprezentacji szwajcarskiej, w której jest jak mówi — "drugim człowiekiem" jako trener honorowy.

Ojciec p. Starzyńskiego, bli-

sko spokrewniony z późniejszym bohaterskim prezydentem i obrońcą miasta Warszawy, zamordowanym przez Niemców po jej upadku we wrześniu 1939 r., brał udział w pierwszej wojnie światowej i w wojnie bolszewickiej. Ciężko ranny został wywieziony przez przyjaciół okrutnymi drogami na zachód i wylądował w Luksemburgu. "Tam poślubił luksemburżankę, a produktem tego małżeństwa jestem ja" — oświadczył p. Edouard Starzyński, dodając z wyraźnym uczuciem dumy: "A krew polską się czuje!"

O młodym szermierzu z Bazylei wyraża się b. pochlebnie, podkreślając jego szczególny indywidualizm: "Nie on do jakiejś szkoły może się dopasować, ale szkoła musi się zgodzić z jego stylem walki". Indywidualizm — ten nieomylny znak polskiej krwi! Gdzie nie ma Polaków?

Z Polski Do U.S.A. Specjalna Wycieczka Czarterowa Na Boże Narodzenie

Przylot 19 Grudnia 76 — Powrót 10 Stycznia 77.

(3 tygodnie)

Cena Przelotu Warszawa-Chicago-Warszawa
\$364.00—Dzieci \$200.00

Po informacje zgłaszajcie się do Biur Podróży
R. MATUSZCZAK & CO.

5736 W. Belmont Avenue
1537 W. Division Street

Tel. 283-4511
Tel. BR 8-6407

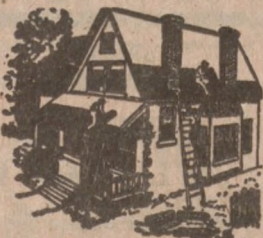
NOVAK AND COMPANY HEET METAL WORKS

1928 W. Fullerton Ave.
Humboldt 6-4588

Fabryka Wszelkich Wyrobów
BLACHARSKICH

WYKONUJEMY WSZYSTKO:
RYNNY KOMINY ITD

REPERACJA I INSTALACJA NOWYCH FURNESÓW
REPERUJEMY I KŁADZIEMY NOWE DACHY
KOSZTORYSY I OBLICZENIA DARMO
Roboty i Robotnicy Asekurowani
TOMASZ NOWAK, SR. i TOMASZ, JR., SYN. Właściciele

DUŻY WYBÓR PREZENTÓW NA WSZELKIE OKAZJE

ZNIŻKA DO 1/2 CENY
NA DIAMENTACH I OBRĄCZKACH

- Polski Orzeł, złoto 14 karatów \$ 15.00
- Medalik M. B. Częstochowskiej z łańcuszkiem \$ 20.00
- Męski pierścionek, złoto 14 kar. \$119.00
- z Orłem na rubinie \$ 89.00
- Taki Sam Pierścionek Damski \$ 10.90
- Transformator elektryczny \$ 95.00
- Maszyna do pisania z polskimi trzcionkami 1/2 ceny \$ 39.90
- Zapalniczki Ronson \$ 49.90
- AM Magnetofon Kasetowy 220 do Europy \$ 39.90
- Polska Porcelana Stołowa, 45 sztuk \$ 49.90

DOŚWADCZONY
POLSKI
JUBILER

LUSTIG

Clothing and Jewelers, Inc.
1256 MILWAUKEE AVE.
BE 5-1041

DO POLSKI

WYSŁKA PACZEK I PRZEKAZÓW DO WYBORU
załatwi najlepiej biuro

B. ZALESKIEGO

WYRABIAMY TAKŻE: — Pełnomocnictwa,
Akty Darowizny, Metryki Urodzenia i Ślubu.
ZAŁTWIAMY RÓWNIEŻ: — Wszelkie Sprawy
Spadkowe i Majątkowe na terenie Polski.

DOSTARCZAMY BANKNOTY DOLAROWE
W POLSCE.

(Obywatele polscy mogą legalnie posiadać dolary.)

PODRÓŻE KRAJOWE:

Do Kalifornii, Las Vegas i innych miast.
Dla młodzieży specjalnie niższe ceny
przy wyjazdach do Polski i Europy.

Najstarsze polskie biuro podróży, założone w 1906 roku

Biuro prowadzone przez BRONISŁAWĘ GORELL.

6536 S. Pulaski Rd.

Tel. 582-4745

ENJOY
OUR 20th YEAR
THIS AD
WORTH
\$1.00
Toward Price
of Admission
Coupon Good
Until Oct. 15-
ICE SKATING
RAINBO ARENA
4836 N. Clark 275-5500

do POLSKI

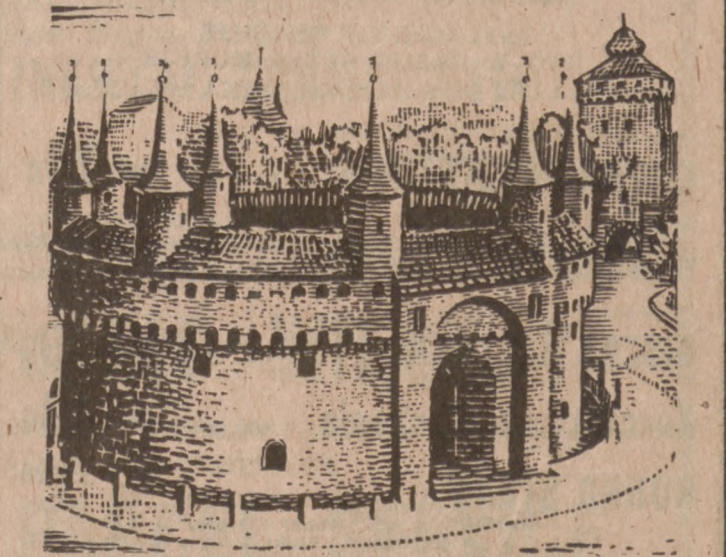
LEKARSTWA
ZYWNOŚĆ
PIENIAŹE
najtańszej
przez
W. INGL
GRABOWSKI
175 DRAYCOTT AVENUE
LONDON SW1 ENGLAND

Popierajcie tych, którzy ogłaszają
się w "Dzienniku Związkowym".

SEE
ALL
THE GLAMOUR
OF THE
FASHION
WORLD
In Formals,
Pant-Suits
Dresses And
Coats...
Selected For
Discriminating
Women
We feature half sizes.
We Speak Polish
**Verlene's
Fashions**
"MILADY'S"
5714 W. BELMONT Chicago, Ill. 60634
Phone 286-4464

INTENSYWNY KURS ANGIELSKIEGO
Dla Nowej Polonii, Studentów i Profesjonalistów
4 TYGODNIOWY KURS, MAŁE KLASY
Doświadczeni wykładowcy.
Po informacji telefonować lub pisać:
DIRECTOR OF ADMISSION — E.L.S. LANGUAGE CENTER
c/o Mundelein College — 1052 W. Sheridan Rd.
Dept. F. — 1 blok od kolejki.
Chicago, Ill. 60626 — ORAZ —
E.L.S. LANGUAGE CENTER
c/o CONCORDIA TEACHERS COLLEGE
7400 Augusta Street, River Forest, Illinois 60305
Tel. 771-7746 Pytajcie o Mr. Mayer

BOŻE
NARODZENIE
W
POLSCIE
W GRONIE RODZINY
i PRZYJACIÓŁ,
PRZY TRADYCYJNEJ
CHOINCE ZE ŚWIĘTYM
MIKOŁAJEM.
NAJTAŃSZY
CZARTER ROKU

\$363.69*

ODJAZD 19 GRUDNIA, POWRÓT 10 STYCZNIA,
22 DNI, LUKSUSOWYM ODRZUTOWCEM
PAN-AMERICAN.
CENA MAKSYMALNA \$418.80.
OSTATNI TERMIN ZAPISÓW 12 PAŹDZIERNIKA.

Stowarzyszenie Polskich Biur Podróży
ALLIANCE TOURS, INC.
NAJWIĘKSZY W CHICAGO
ORGANIZATOR CZARTERÓW DO POLSKI

Cena minimalna nie obejmuje podatku lotniskowego \$3.00 w U.S. i \$2.00 w Polsce, natomiast obejmuje "service charge" \$57.24 Linia PAN AMERICAN używa samolotów typu Boeing 707 (180 miejsc).
Cena jest zależna od ilości sprzedanych miejsc w samolocie. Cena minimalna opiera się na pełnym wykorzystaniu samolotu. Maksymalna — na zapewnieniu samolotu w 80%. Jeżeli na 60 dni przed odlotem lista pasażerów nie osiągnie 80% dyspozycyjnych miejsc, czarter, zgodnie z zarządzeniem CAB, zostaje skasowany a pasażerowie otrzymują zwrot pełnej wpłaconej kwoty. Dotychczas wszystkie nasze czartery zostały zapełnione w 100%.
Do udziału w locie czarterowym jest uprawniony każdy, kto na 70 dni przed odlotem podpisał kontrakt i wpłaci 25% zadatku. Pełną należność należy uregulować 65 dni przed odlotem. W wypadkach losowych, na 45 dni przed odlotem, wpłacony zadatek jest zwracany w pełnej kwocie. We wszystkich innych wypadkach zwrot wpłaconych pieniędzy może nastąpić jeżeli samolot jest całkowicie wypełniony. Interesy pasażerów zabezpiecza "bond" bankowy, znajdujący się w dyspozycji agencji federalnej CAB (Civil Aeronautics Board).
*Ważniejsza minimalna cena wynosiła \$349 została podniesiona na skutek podwyżki ceny przez PAN-AM przelotu przez Atlantyk.

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI! PAMIĘTAJCIE, ŻE WSZYSTKIE NASZE
CZARTERY ZOSTAŁY WYPRZEDANE NA KILKA TYGODNI PRZED
TERMINEM ZAMKNIĘCIA ZAPISÓW.

Wycieczka 'Orbisu' z Polski do Chicago
na Boże Narodzenie z Chicagorskimi Przyjaciółmi

\$364.00

Umożliwicie Waszym bliskim spędzenie z Wami Świąt,
poznanie Chicago i piękna Ameryki

W POWAŻNYCH I ODPOWIEDZIALNYCH BIURACH PODRÓŻY:

ACTION TOURS & TRAVEL C. CHRIS GULINSKI 4950 N. Harlem Avenue • Harwood Heights, Ill. 60656 Tel. 867-8383	INTERCONTINENTAL TRAVEL, LTD. STANISŁAW ŁOBODZIŃSKI 1030 N. State Street • Chicago, Illinois 60610 Tel. 787-4440 3055 N. Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60618 Tel. 772-8010 3047 S. Ashland Avenue • Chicago, Illinois 60609 Tel. 524-3545
ALMA TRAVEL BUREAU, INC. EUGENIUSZ ZŁOBIN 1282 Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60622 Tel. 232-0661	KUBON'S TRAVEL AGENCY, INC. WALTER J. KUBON i LOTTIE R. KUBON 3389 Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60630 Tel. 763-4246
"A & Z" TRAVEL AGENCY ZENOBIA KORSKA 2006 West Chicago Avenue • Chicago, Illinois 60622 Tel. 772-0934	POLONIA TRAVEL, INC. KS. MICHAŁ PAWELEK 2539 N. Kedzie Blvd. • Chicago, Illinois 60647 Tel. 344-4463 2454 W. 47th Street • Chicago, Illinois 60632 Tel. 254-2738
EUROPE TRAVEL BUREAU, INC. RODZINA MIGALÓW 5336 W. Belmont Avenue • Chicago, Illinois 60641 Tel. 282-7744	ROYAL TRAVEL SERVICE TONY PIENKOWSKI 5932 W. Lawrence Avenue • Chicago, Illinois 60630 Tel. 777-2890
FRIENDLY TRAVEL Bureau, Inc. WIESŁAW BIELIŃSKI — TADEUSZ CZARNECKI 3946 N. Cicero Avenue • Chicago, Illinois 60641 Tel. 246-0262 4501 N. Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60630 Tel. 685-2262	STAUDACHER & RATKE Travel Bureau ROMAN ŁOBODZIŃSKI 1650 W. 48th Street • Chicago, Illinois 60609 Tel. 927-2324
FRIENDLY TRAVEL SERVICES HELENA WANTUCH — CHET GULINSKI 1561 W. Lincoln Avenue • Milwaukee, Wisconsin 53215 Tel. (414) 671-1177	UWAGA: Większość naszych czarterów została sprzedana przed terminem zamknięcia zapisów. NIE ZWLEKAJCIE, NATYCHMIAST TELEFONUJcie DO JEDNEGO Z WYŻEJ WYMIENIONYCH BIUR PODRÓŻY.
G & R INTERNATIONAL Travel Bureau EWA ROKOSSOWSKA — TERESA GARDNER 3210 N. Central Avenue • Chicago, Illinois 60634 Tel. 777-8189 1948 W. 51st Street • Chicago, Illinois 60639 Tel. 925-6200	

WARSZAWSKI TEATRZYK PIOSENKI LEKARZY "ESKULAP"

W CHICAGO
TYLKO 2 WYSTĘPY
w AUDYTORIUM ŚW. TRÓJCY
przy 1443 West Division Street

w Sobotę, 9-go Paźd.
o godz. 7:30 wiecz.
oraz
w Niedzielę, 10-go Paźd.
o 2:30 po poł.

BILETY do nabycia w:
POLISH RECORD CENTER
3055 Milwaukee Ave.
ALMA TRAVEL
POLONIA BOOK STORE
i BETTER HOME MADE SAUSAGE

Zabiegi Chiropraktyczne na Artretyzm

Dr. Chester Wilk

W wielu wypadkach składamy winę na "artretyzm" za liczne bóle i niedomagania, podczas gdy przyczyna nie koniecznie musi być artretyzm, ale inne powody. Z książek medycznych dowiedziecie się że prosty i nieskomplikowany

artretyzm kostny usadawia się bez symptomów.

Prawdopodobnym problemem może być zaciśnięcie nerwu, ból mięśni, ból w stawach — a zabiegi chiropraktyczne są bardzo pomocne w takich wypadkach.

Oczywiście, manipulacje chiropraktyczne są bardzo korzystne gdy chodzi o różne formy artretyzmu i lepsze krążenie krwi.

Poradźcie się chiropraktora, póki z rezygnacją oddacie się bólowi. Może to być dla Was najlepsza forma pomocy wobec przestarzałych metod medycznych. Wstąpić do swego chiropraktora.

Autorem tego artykułu jest Dr. Chester Wilk, lekarz-chiropraktor, wykładowca i autor najgłośniejszej książki na temat chiropraktyki, który prowadzi biuro pod następującymi adresami: 5130 W. Belmont Ave., Chicago, oraz 9238 Greenwood Ave. w Des Plaines, Ill. Celem umówienia prosimy telefonować — 725-4878. (Ogł.)

O'Malley & McKay INC.

For Custom Insurance Programs & Service

GENERAL INSURANCE AGENTS
2340 Des Plaines Avenue
Des Plaines, Illinois 60018
(312) 298-1620

BLACK STEER

FINER FOODS 3140 N. CALIFORNIA
Blisko Belmont i Elston — Tel. 539-4510

INFLACJI NIE ODCZUJE
KTO W BLACK STEER KUPUJE
CENY WAŻNE DO 8 PAŹDZIERNIKA WŁĄCZNIE

WŁASNEGO WYROBU KISZKA PASZTETOWA . REG. \$1.19 funt **79c**

WŁASNEGO WYROBU Wędzona Polska Kielbasa REG. \$1.79 funt **\$1.29**

WŁASNEGO WYROBU KISZKA KASZANA REG. \$1.19 funt **79c**

Kurczęta do Pieczenia REG. 53c funt **43c**

ROUND STEAK REG. \$1.69 funt **\$1.29**

GODZINY: — Pon., Wtorki i Soboty — 9-6;
Środy, Czwart. i Piątki — 9-8; w Niedziele — 9-1.

Bezpłatne Parkowisko przy sklepie. **MÓWIMY PO POLSKU.**

Policjanci

Zbyt wielu policjantów jest w złej kondycji fizycznej, a niektórzy przechodzą wcześniej na emeryturę z racji swoich braków zdrowotnych, jak wynika z badań przeprowadzonych na użytek rządowy wśród 291 agencji policyjnych w kraju.

Badania ustaliły, że liczni policjanci ważą zbyt wiele, jedzą nieprawidłowe pokarmy, piją za dużo kawy, palą za wiele papierosów oraz nie uprawiają ćwiczeń fizycznych. Wśród 5,579 policjantów, którzy wystąpili ze służby w ub. roku, 14 procent było takich, którzy poszli na emeryturę z racji niezdolności fizycznej czy komplikacji zdrowotnych.

Najwięcej policjantów uścisnęło przed czasem ze służby z racji dolegliwości sercowych, wysokiego ciśnienia i zakłóceń w krążeniu krwi.

Rezerwat Wymarłych Zwierząt

Leżące w południowej części Kazachstanu (ZSRR) błotniste, wysychające częściowo w czasie letnich upałów jezioro Aulje uchodziło niegdyś za miejsce nawiedzane przez demony i nikt nie ośmielił się zbliżyć do jego brzegów.

Przed kilkudziesięciu laty w gęstym mule pokrywającym dno jeziora znaleziono doskonale zachowane szczątki zwierząt, ryb i roślin sprzed 150 milionów lat. Od tego czasu co roku nad "przeklęte jezioro" (jak niegdyś nazywała Aulje miejscowa ludność) wyruszały ekspedycje uczonych. Znaleziska były tak bogate, że jezioro i jego najbliższe okolice uznano za rezerwat paleontologiczny. Przez cały rok paleontologzy ze wszystkich niemal krajów świata prowadzą tu badania.

Aulje to jedno z niewielu miejsc na kuli ziemskiej, gdzie odkopano doskonale zakonserwowane szczątki latającego jaszczura, którego ciało pokryte było sierścią.

MARTHA'S BEAUTY SALON

3943 West Division Street
Polish speaking operator to assist you.
ASK FOR CHRISTINA
Phone AL 2-9272

Lew Na Autostradzie

Bergamo. (UPI) — Na autostradzie Mediolan - Bergamo kierowca Franco Mattei przejechał swoim samochodem... lwa. Policja ustaliła, że trzyletni "król zwierząt" uciekł z transportu do Ogrodu Zoologicznego. Po zderzeniu z lwem, Mattei doznał szoku, ale wyszedł z przygody bez obrażeń.

OKAZJA!

Inwentarzowa WYPRZEDAŻ!

TRYLOGIA HENRYKA SIENKIEWICZA—

* **Ogniem i Mieczem**

* **Potop**

* **Pan Wołodyjowski**

cztery książki
13cie tomów
piócienna oprawa

Kosztowała \$22.50

teraz **\$10**

plus \$1
Na Przesyłkę

DZIENNIK ZWIĄZKOWY

1201 Milwaukee Ave.
Chicago, Ill. 60622

(na C.O.D. nie wysyłamy)

MORRIE MAGES MÓWI CHWYTAJCIE OKAZJE

Sensacyjne Kupno Nart
Najwyższej Klasy
Używany w
Wypożyczalniach
Sprzętu

MORRIE MÓWI:
"Gdy te sprzedamy już nie będzie więcej po tej cenie".

BEZPOŚREDNIO z Park City, Utah NARTY	Wartości do \$195	Jeśli Nowe!	San Marco Buty
EKSTRA SPEC.	Smedsky Zamki	Elan Super	Yamaha AR Narty
Do Nart ZWYCZ. \$12	z Tyrolskimi wiązaniami	z wiązaniami Dovre	5100
\$8	\$49	\$39	\$59
			Kneissl Short
			MAGIC
			z pokładką Geze
			\$69
			Head HRP
			z pokładką Gertsch
			\$79
			\$19

TAK MÓWIMY PO POLSKU PYTAJCIE O ZARZĄDCĘ EDWARDA SIEKA

MORRIE MAGES SPORTS
620 N. LA SALLE STREET

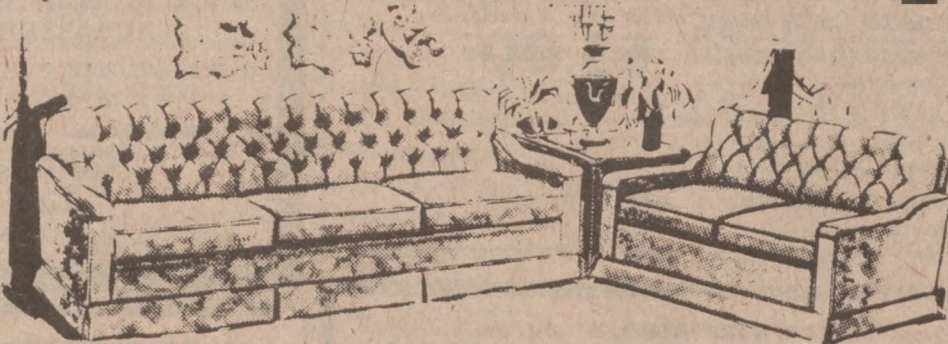
8 FLOORS LOADED WITH SPORTING GOODS

Otwarte Codziennie
Do 9 Wiecz.
Sobota 9 do 6
Niedziela 10 do 5
WSZYSTKIE
TELEFONY
337-6151

MEBLE w Dobrym Gatunku po NISKICH CENACH

Konstrukcja sprężynowa
Komplet do SALONU
ŁĄCZNIE Z PODUSZKAMI

Kanapa Tylko **\$299**

KANAPA O 3 PODUSZKACH	KANAPA O 2 PODUSZKACH "LOVE"
FOTEL "LOVE" . . . \$299	Materiały Dekoratorów
FOTEL \$149	Wybór Kolorów
	Wiele Stylów
	Do Wyboru

SKLEP KTÓRY POMAGA LEPIEJ MIESZKAĆ
Good Furniture Company, Inc.
Północ 2760 N. Milwaukee Ave.
(Zaraz na południe od Kimball i Diversey)
Godziny: — Codziennie do 5:30; poniedz. i czw. do 9ej; w niedziele otwarte od 11 rano.
Południe 2719 W. Cermak Rd.
Przy 22ej Ul. zaraz na wschód od California
Godziny: — Codziennie do 5:30; poniedz. i czw. do 9ej; w niedziele otwarte od 11 rano.

Czuj Sie Bezpiecznie

Także — Darmowa Obsługa Czekowa z "Twin Accounts"

Nie ma nic lepszego aby poczuć się bezpiecznie, jak puszysty koc lub kołdra — poza elektryczną ciepłą poduszką, która wyciąga chłód z twoich kości.

Miękie, puszyste ręczniki dodają odwagi do wzięcia porannego tuszu a łatwo do odczytania budzik pozwala ci wstać na czas — zaś elegancki zegar w Wiktorjańskim stylu z ornamentacją spiralną nadaje się wspaniale do każdego pokoju gdzie jeszcze nie ma zegara.

Tej jesieni St. Anthony oferuje te wszystkie symbole bezpieczeństwa darmo, przy odpowiednich oszczędnościach. Aby otrzymać jeden z tych przedmiotów do wyboru, poprosto zabezpieczcie się składając pieniądze na czarną godzinę!

Depozyty:	\$500-\$999	\$1,000-\$4,999	\$5,000 i więcej
Koc (72x90)	Darmo	Darmo	Darmo
Zegar Wiktorjański	Darmo	Darmo	Darmo
Poduszka Elek. (3 fazy)	Darmo	Darmo	Darmo
3 Szt. Komp. Ręczników	\$2.00	Darmo	Darmo
Ośw. Budzik	\$7.50	\$2.50	Darmo
Kołdra	\$8.75	\$3.75	Darmo

Depozyt musi pozostawać na koncie minimum przez sześć miesięcy aby była zapłacona premia.

Jeden przedmiot na rodzinę i prosimy pamiętać że ilość jest ograniczona więc się pospieszcie.

Obecnie twoje "Twin Savings Account" w St. Anthony pozwala zbajansować twoje dochody z procentów, do chwili gdy przeniesiecie pieniądze na darmowe konto czekowe w Madison Bank & Trust Company of Chicago. Załatwiajcie swoje WSZYSTKIE transakcje przez St. Anthony Savings. Poinformujcie się jak działa "Twin Account".

Godziny Biurowe	
Poniedziałek	9 rano do 8 wiecz.
Wtorek, Czw. i Piątek	9 rano do 5 po poł.
Sobota	9 rano do 1 po poł.
Środa i Niedziela	Zamknięte

Where Your Money Grows
Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court Suburbs: 656-6330
Cicero, Ill. 60650 Chicago: 242-4395

Watch your money put on weight.

Your money is different than you. The more weight it puts on the better. The fatter it gets, the healthier it is. To help your money gain the most, give your money the best possible interest. You'll find it at Standard Federal Savings.

Come under our wing. We care what happens to you.

7 3/4%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000—6 years	8.17% annual yield
7 1/2%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000—4 years	7.90% annual yield
6 3/4%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000—30 months	7.08% annual yield
6 1/2%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000—1 year	6.81% annual yield
5 3/4%	Certificate Accounts* minimum terms: \$1,000—90 days	6.002% annual yield
5 1/4%	Passbook Savings interest paid to date of withdrawal	5.39% annual yield

*Yield based on interest (compounded daily) accumulated for one year.
*A substantial interest penalty is required for early withdrawal of certificate accounts

STANDARD FEDERAL SAVINGS
Home Office: 4192 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632 phone: 847-1140
Downers Grove Office: 5100 Forest Avenue, Downers Grove, Illinois 60515 phone: 963-1140
Lombard Office: (1st Federal Savings of Lombard), 23 North Main, Lombard, Illinois 60148 phone: 627-1140

Największe Trzęsienia Ziemi

(kg) — Pomijając wcześniejsze, częściowo straszliwe trzęsienia ziemi, które nawiedziły zwłaszcza Chiny, Japonię, Włochy, Wenezuelę, Ekwador i Portugalię, w samym tylko XX wieku odnotowano już blisko 30 większych parturacji tektonicznych, które pochłonięły także setki tysięcy ofiar w ludziach.

Oto największe z nich: w 1905 w Kangra (Indie) 20.000 zabitych, w 1908 Messina na Sycylii (84.000 do 100.000 zabitych), 1920 w Kansu (Chiny) 200.000 zabitych, 1923 w Tokio — (około 157.000 zabitych), 1935 w Quetta, Beludżystan — 60.000 zabitych, w 1939 w Chile i Turcji po ca 30.000 zabitych oraz w 1970

U.S. POSTAL SERVICE STATEMENT OF OWNERSHIP MANAGEMENT AND CIRCULATION (Required by 39 U.S.C. 3685)

1. Title of publication: DZIENNIK ZWIĄZKOWY.
2. Date of filing: October 1, 1976.
3. Frequency of issue: Daily, except Saturdays and Sundays.
A. No. of issues published annually: 253.
B. Annual subscription price: \$31.50.

4. Location of known office of publication (Street, city, county, state, zip code): (Not printers)
1201 N. Milwaukee Ave., Chicago, County of Cook, Illinois 60622.
5. Location of the headquarters or general business offices of the publishers (not printers):
1201 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois, 60622.

6. Names and complete addresses of publisher, editor or managing editor:
Publisher (name and address): Alliance Printers & Publishers, Inc., 1201 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois, 60622.
Editor (Name and address): J. F. Krawiec, 1201 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois, 60622.
Managing editor (Name and address): J. F. Krawiec, 1201 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois, 60622.

7. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given.)
Alliance Printers & Publishers, Inc., 1201 N. Milwaukee Ave., Chicago, Illinois, 60622.

8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities (If there are none, so state):
Polish National Airmail U.S. N.A., 1520 W. Division St., Chicago, Illinois, 60622.

9. For completion by nonprofit organizations authorized to mail at special rates (Section 132.12, PSN).
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes: (Check one)
Have not changed during preceding 12 months.
Have changed during preceding 12 months.

(If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)

10. Extent and nature of circulation:
AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS

A. Total No. copies printed (Net Press Run): 14,788.
B. Paid circulation:
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales: 11,443.
2. Mail subscriptions: 3,050.
C. Total paid circulation: (Sum of 10B1 and 10B2) 14,493.

D. Free distribution by mail, carrier or other means:
Samples, complimentary, and other free copies: 95.
E. Total distribution (Sum of C and D): 14,588.

F. Copies not distributed:
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing: 150.
2. Returns from News Agents: 30.
G. Total (Sum of E, F1 and 2 — should equal net press run shown in A): 14,788.

ACTUAL NUMBER COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE

A. Total No. copies printed (Net Press Run): 14,619.
B. Paid circulation:
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales: 11,277.
2. Mail subscription: 3,050.
C. Total paid circulation (Sum of 10B1 and 10B2): 14,327.

D. Free distribution by mail, carrier or other means:
Samples, complimentary, and other free copies: 95.
E. Total distribution (Sum of C and D): 14,422.

F. Copies not distributed:
1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing: 147.
2. Returns from News Agents: 30.
G. Total (Sum of E, F1 and 2 — should equal net press run shown in A): 14,619.

11. I CERTIFY that the statements made by me above are correct and complete

Signature and title of editor, publisher, business manager, or owner
Edward C. Rozanski
General Manager

12. For completion by publishers mailing at the regular rates (Section 132.12, Postal Service Manual).
39 U.S.C. 3626 provides in pertinent part: "No person who would have been entitled to mail matter under former section 4359 of this title shall mail such matter at the rates provided under this subsection unless he files annually with the Postal Service a written request for permission to mail matter at such rates."

In accordance with the provisions of this statute, I hereby request permission to mail the publication named in Item 1 at the phased postage rates presently authorized by 39 U.S.C. 3626.

Signature and title of editor, publisher, business manager or owner
EDWARD C. ROZANSKI
General Manager

POLSKIE SKLEPY WĘDLIN I DELIKATESÓW
Zapraszają Was i polecają doskonały i wielki wybór

Wędzonych i pieczonych szynki, kielbas i boczków oraz wszelkiego rodzaju wyrobów masarskich wymienionych i przyrządzonych na sposób europejski i polski domowego wyrobu. — Wyrobiamy własnym sposobem doskonałe szynki od kości wędzone i gotowane.

TAKŻE SZYNKI importowane z Polski KRAKUS i ATALANTA i z innych krajów europejskich. CENY PRZYSTĘPNE.

STANISŁAW I JOANNA NYLEC, Właściciele
DIVERSEY SAUSAGE
3427 W. DIVERSEY AVE. Tel. 227-3049

oraz
FELIKS I MARY NYLEC, Właściciele
NYLEC'S SAUSAGE & DELICATESSEN
5322 W. LAWRENCE AVE. Tel. 736-3484

L.V. TRAVEL SERVICE
POLSKIE BIURO PODRÓŻY

TANIE INDYWIDUALNE WYCIEZKI DO POLSKI (Apex). Niska cena pod warunkiem rezerwacji na 2 miesiące naprzód.

TANIE WYCIEZKI LOTNICZE do Las Vegas, na Hawaje i do Meksyku oraz statkiem na Morze Karaibskie.

Oferujemy pełny zakres usług fachowych jak: — Wyjazdy grupowe i indywidualne do krajów całego świata, bilety międzynarodowe i w St. Zjedn. na samoloty, pociągi, autobusy, zatwierdzenie wiz, paszportów, tłumaczenia notarialne, wysyłka paczek do rodzin w Polsce itd.

3 BIURA DLA WASZEJ WYGODY.

3114 MILWAUKEE Tel. 777-6944
5743 W. LAWRENCE Tel. 282-9182
LEONARD W. GUZELL — ELŻBIETA M. ORŁOWICZ
STAN. SURIOWKA

POLSKIE WINA
POLSKIE WÓDKI I LIKIERY
POLSKIE PIWO

Kuhn
POLSKIE Konserwy Mięsne
POLSKIE WEDLINY
POLSKIE DANIA GOTOWE
POLSKIE SERWISY

Największy i najlepszy w Chicago wybór importowanych z Europy wykwintnych artykułów żywnościowych, win i likierów.

Kuhn's FOOD SHOP 3053 N. Lincoln Ave.
OTWARTE CODZIENNIE 9:30 RANO DO 9:30 WIECZ.
W NIEDZIELE 9 RANO DO 8:30 WIECZ.

FLOWERS
Black Dirt — Evergreens
— at —
HOELTERHOFF'S GARDEN SHOP
3907 N. HARLEM AVENUE
Chicago, Illinois
Phone SP 7-5744

**PIERWSZORZEDNY WYBÓR
RÓŻNEGO RODZAJU ŻYWNÓŚCI**

POSIADAMY RÓWNIEŻ DUŻY WYBÓR
IMPORTOWANYCH PRODUKTÓW
ŻYWNOSCIOWYCH Z POLSKI

Duży wybór polskiego pieczywa wypiekanego w naszej piekarni przez fachowców wyczynowych z doświadczeniem z Polski.
SPECJALIZUJEMY SIĘ W WYPIEKU
ŻYTNIEGO ORAZ RAZOWEGO CHŁEBA.

Naszej własnej domowej roboty PIEROGI z serem, kapustą, kartoflami, karmelami z "CHEDDAR" serem, mięsem, oraz mięsem-kapustą i grzybami. Ponadto świeże gołąbki, świeżo kwaszona kapusta z polską kiełbasą.

**THE CRAGIN DELL
i KLECZEWSKI BAKERY**
5240 W. FULLERTON (przy Laramie) 237-6181
Eugeniusz i Irena Kleczewski, właściciele
OTWARTE 7 DNI W TYGODNIU
Godziny: Poniedziałek do Piątku, 6-9; Sobota i Niedziela, 6-6.

SŁUŻYMY POLONII

CASIMIR E. WEGLARZ
Asystent
Wiceprezesa

IRENE FORD
Asystent
Kasjera

Manufacturers Bank
1200 N. ASHLAND AVE.
Phone: BR 8-4040
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Każde Konto Jest Ubezpieczone do \$40,000.
ZASOBY PONAD \$120 MILIONÓW

U.S. POSTAL SERVICE
STATEMENT OF OWNERSHIP
MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Required by 39 U.S.C. 3685)

1. Title of publication: DZIENNIK ZWIĄZKOWY.
2. Date of filing: October 1, 1976.
3. Frequency of issue: Daily, except Saturdays and Sundays.
A. No. of issues published annually: 253.
B. Annual subscription price: \$31.50.

Myśli
Żadamy ośmiogodzinnego dnia myślenia!
Mów mądrze, wróg podstępny.
Stanisław Jerzy Lec

BODY & FENDER WORK
QUALITY WORK
(40 Years Experience)
• Complete Painting
• Rustproofing
• Undercoating
Member DuCook Auto Body Association
Established 22 Years
JOE'S AUTO REPAIR
5206 So. Archer Ave.
284-1390
Open daily 7:30 A.M. till 6 P.M.
Saturday 8 A.M. till 1 P.M.
Closed Sundays.

APTEKA GLASZERA
957 N. ASHLAND AVE.
Róg Augusta Blvd.
Tel. AR 6-8429

UWAGA
Obecnie Apteka Nasza otwarta codziennie od 11-ej przed południem do 7:30 wiecz. z wyjątkiem piątku i soboty od 10-ej rano do 7-ej wieczorem; w niedziele i święta zamknięta całą dobę.

SPECJALIZUJEMY W WYŚLICE
Lekarstw do Polski, w Sprzedaży Innych Produktów dla Waszego Zdrowia. Jeżeli Wy cierpicie lub Wasi przyjaciele na którekolwiek z poniższych dolegliwości, przyjdźcie do nas! Bardzo popularnej polskiej Apteki do najlepszej porady i obsługi

ARTRETYZM-REUMATYZM
Nowa, kompozycja Maść TABLETKI zwana "AMERPOL" daje szybką ulgę w bólach przy zaciętych, nabrzmiałych i czerwionych, naciętych i innych chorobach stawów. Maść \$1.50, Tabletki \$4.50, razem tylko \$4.95. "Amerpol" pomoże! Tysiącem cierpiącym na Artretyzm i Reumatyzm.

SLARA CYRKULACJA KRWI
Zimne Rece i Nogi
Nowe odkrycie U-PAL tabletki przynosi ulgę w bólach do Waszego ciała i poprawia cyrkulację krwi. U-PAL zawiera 2 nowe witaminy i są absolutnie bezbolesne. Jeżeli cierpicie od zimna, słabej cyrkulacji, zły stan zdrowia, słabej cyrkulacji, zażyjcie tabletki U-PAL dzisiaj. Tylko \$4.00.

KASZEL-ASTMA HAY FEVER
DEMEX-syrup na kaszel uporczywy przynosi ulgę w godzinach, usława formę i duszność w pierś. Tylko \$2.50 za 4 uncje.
DECHA-tabletki, nowy środek na astmę i "Hay Fever" przynosi ulgę w minutach. Tylko \$1.50 tubka. Większy stołek \$7.50.

STYTYWNE STAWY
OBOLAŁY MUSKULY
Amerpol Maść da natychmiastową ulgę przy bólach mięśni i stawów rąk, ramion, nóg, kolan, łokci i pleców. Wracajcie maść Amerpol w obolałe części rąk i nóg. Tylko \$1.50 tubka. Większy stołek \$7.50.

HEMOROIDY-PILES
Nowe czopki STAPCHO dają ulgę na swędzenie i nabrzmienie hemoroidy. Pomagają w zatrzymaniu krwawienia w ciągu paru dni. Tylko \$2.50. Poradźmy Wam również co do diety.

NAGIOTKI, ODCISKI
BRODAWKI
Szybka ulga daje KORN-KIT maść i poduszeczki. Najbardziej skuteczne nagiotki i odciski usuwa w paru dniach. Tylko \$2.00 za maść i poduszeczki.

BRAK APETYTU-OSŁABIENIE
Anemia i brak krwi, nerwowość i osłabienie? Spróbujcie tabletki Star-Vitamin, które zawierają niezbędne witaminy, plus wiatroobójczy i żelazo, potrzebne do odżykania i lepszego snu i apetytu. Witaminy są bardzo ważne dla Waszego zdrowia. Miesięczny zapas tylko \$8.95.

LUPIEZ
SPECJALNA FORMUŁA
TONIK I SHAMPOO
Dziś pomożemy w uzyskaniu miękkich włosów i usława tuzie! Doskonały preparat w zatrzymaniu wypadających włosów. Tonic \$3.50 — 8 uncji butelka. Shampoo \$2.50.

STAR-GLOW KREM
DO TWARZY
"Zawiera środki upiększające skórę". Specjalnie rekomendowany jako skuteczny sposób leczenia cery. — Sucha, swędząca skóra i wargi — Dusz — \$4.00.
Przy zamówieniu Wyślijcie \$1.00 extra na koszt przesyłki.

Zebranie Stow. Nauczycieli
Polsko-Amerykańskie Stowarzyszenie Nauczycieli odbędzie swoje pierwsze w tym roku zebranie, połączone z dorocznym przyjęciem — Annual Champagne Reception — w niedzielę, 3 października, w Lusaka Mission, 6965 W. Belmont, w godzinach od 3 do 7ej. W programie film z działalności misji Lusaka w Zambii i odczyt ks. Stanisława Czapińskiego.

Po bliższe informacje telefonować do dyrektora Społecznej Jedności Polish American Educators Association — E. H. Pietraszka, telefon 767-6274.

Zbierajcie Sami JABŁKA
świeżo tłoczony
JABŁECZNIK
(Cider)
TWIN MAPLE ORCHARDS

LAKE MICHIGAN
Hwy 12
THOR OAKS
GREEN MECH
TO FINCH

BOŻE NARODZENIE W POLSCE
NAJTAŃSZY CZARTER ROKU
Wycieczka Orbiu z Polski do U.S.A.
Na Boże Narodzenie

WYŚYŁAMY PACZKI DO POLSKI
DROGĄ MORSKĄ — DROGĄ LOTNICZĄ

Wszelkich Informacji Udziela:
Polskie Biura Podróży
INTERCONTINENTAL TRAVEL LTD.
3055 N. MILWAUKEE AVE. 772-8010
5047 S. ASHLAND AVE. 254-3545
1650 W. 48th STREET 927-2324
828 N. STATE STREET 787-4440
STANISŁAW LOBODZIŃSKI, Właściciel

PO CO PŁAĆ WIĘCEJ?
NAJWIĘKSZA ORGANIZACJA WYŚYŁKI PACZEK DO POLSKI
DROGĄ MORSKĄ I LOTNICZĄ
ALLIANCE PARCEL SERVICE
GWARANTUJE SZYBKĄ I SOLIDNĄ DOSTAWĘ PO CENACH NIŻSZYCH OD POCZTY O 30-50%
ADRESY AUTORYZOWANYCH PUNKTÓW PRZYJĘĆ:

ALMA TRAVEL BUREAU, INC.
EUGENIUSZ ZLOBIN
1282 Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60622
Tel. 252-0661

"A & Z" TRAVEL AGENCY
ZENOBIA KORSKA
2006 West Chicago Avenue • Chicago, Illinois 60622
Tel. 772-0934

EUROPE TRAVEL BUREAU, INC.
RODZINA MIGALOW
5356 W. Belmont Avenue • Chicago, Illinois 60641
Tel. 282-7744

FRIENDLY TRAVEL Bureau, Inc.
WIESŁAW BIELIŃSKI — TADEUSZ CZARNECKI
3946 N. Cicero Avenue • Chicago, Illinois 60641
Tel. 286-6282
4501 N. Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60630
Tel. 685-2282

G & R INTERNATIONAL Travel Bureau
EWA ROKOSZOWSKA — TERESA GARDNER
3210 N. Central Avenue • Chicago, Illinois 60634
Tel. 777-8189
1948 W. 51st Street • Chicago, Illinois 60609
Tel. 925-6200

• PRZYJMujemy BAGAŻ OSÓB
POWRACAJĄCYCH Na Stale Do Polski.

• DOSTARCZAMY SAMOCHODY DO GDYNI.
• PRZEWOZIMY BAGAŻE OSOBOM POWRACAJĄCYM DO POLSKI
NA STATKU MS BATORY.

Niska i bezkonkurencyjna cena. Solidna obsługa.

Serdecznie Zapraszamy
Wszystkich Katolików-Polaków
Na Specjalne Nabożeństwo Maryjne Znane Jako
NABOŻEŃSTWO FATIMSKIE
w Niedzielę, Dnia 10-go Października
POCZĄTEK O GODZINIE 3-EJ PO POŁUDNIU
do GARY, INDIANA
5755 PENNSYLVANIA STREET

PROGRAM: Spowiedź Św. przed rozpoczęciem nabożeństwa, Godzinki i Pieśni Maryjne, Kazanie, Msza Święta, Polska, Komunia Św., Proceja ze Świecami.

W razie nieporozumienia nabożeństwa odbędzie się w sali Millennium. Posiłki do nabycia przed i po nabożeństwie.

Dojazd: Dan Ryan, Calumet Expressway, Kington Expressway aż do Gary, Broadway South (Rt. 53) aż do 58 Avenue i tu skręcić w lewo!

SERDECZNIE ZAPRASZAJĄ
OJCOWIE SALWATORIANIE

Łapki Karakulowe • Błamy Karakulowe
w różnych kolorach oraz
Błamy z Norek
możesz obejrzeć i kupić.
2946 N. Milwaukee Tel. 252-2477

BOŻE NARODZENIE W POLSCE
NAJTAŃSZY CZARTER ROKU
Wycieczka Orbiu z Polski do U.S.A.
Na Boże Narodzenie

WYŚYŁAMY PACZKI DO POLSKI
DROGĄ MORSKĄ — DROGĄ LOTNICZĄ

Wszelkich Informacji Udziela:
Polskie Biura Podróży
INTERCONTINENTAL TRAVEL LTD.
3055 N. MILWAUKEE AVE. 772-8010
5047 S. ASHLAND AVE. 254-3545
1650 W. 48th STREET 927-2324
828 N. STATE STREET 787-4440
STANISŁAW LOBODZIŃSKI, Właściciel

PO CO PŁAĆ WIĘCEJ?
NAJWIĘKSZA ORGANIZACJA WYŚYŁKI PACZEK DO POLSKI
DROGĄ MORSKĄ I LOTNICZĄ
ALLIANCE PARCEL SERVICE
GWARANTUJE SZYBKĄ I SOLIDNĄ DOSTAWĘ PO CENACH NIŻSZYCH OD POCZTY O 30-50%
ADRESY AUTORYZOWANYCH PUNKTÓW PRZYJĘĆ:

ALMA TRAVEL BUREAU, INC.
EUGENIUSZ ZLOBIN
1282 Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60622
Tel. 252-0661

"A & Z" TRAVEL AGENCY
ZENOBIA KORSKA
2006 West Chicago Avenue • Chicago, Illinois 60622
Tel. 772-0934

EUROPE TRAVEL BUREAU, INC.
RODZINA MIGALOW
5356 W. Belmont Avenue • Chicago, Illinois 60641
Tel. 282-7744

FRIENDLY TRAVEL Bureau, Inc.
WIESŁAW BIELIŃSKI — TADEUSZ CZARNECKI
3946 N. Cicero Avenue • Chicago, Illinois 60641
Tel. 286-6282
4501 N. Milwaukee Avenue • Chicago, Illinois 60630
Tel. 685-2282

G & R INTERNATIONAL Travel Bureau
EWA ROKOSZOWSKA — TERESA GARDNER
3210 N. Central Avenue • Chicago, Illinois 60634
Tel. 777-8189
1948 W. 51st Street • Chicago, Illinois 60609
Tel. 925-6200

• PRZYJMujemy BAGAŻ OSÓB
POWRACAJĄCYCH Na Stale Do Polski.

• DOSTARCZAMY SAMOCHODY DO GDYNI.
• PRZEWOZIMY BAGAŻE OSOBOM POWRACAJĄCYM DO POLSKI
NA STATKU MS BATORY.

Niska i bezkonkurencyjna cena. Solidna obsługa.

5 1/4%
NO MINIMUMS
Add to or withdraw from any account
Any time
Interest compounded quarterly
paid quarterly

6 1/2%
ON \$1,000
ONE YEAR
MATURITY
Interest compounded quarterly

6 3/4%
ON \$1,000
30 MONTH
SAVINGS
CERTIFICATES

7 1/2%
ON \$5,000
4 YEAR
SAVINGS
CERTIFICATES

7 3/4% on \$10,000 6-year Savings Certificates

LOOMIS SAVINGS and Loan Association
DWA BIURA:
6350 West 63rd St. Chicago, Ill. 60638 Tel. 586-6900
1359 West 51st St. Chicago, Ill. 60609 Tel. 927-6701-02

ZAWIADAMIAMY, ŻE JUŻ UKAZAŁ SIĘ
NOWY CENNIK PEKAO
Obowiązujący od 1-go października 1976 roku

Żądajcie go od autoryzowanych dealerów lub PEKAO TRADING CORPORATION
225 Park Avenue South New York, N. Y. 10003
333 North Michigan Avenue Chicago, Ill. 60601

Przedwyborcza Gorączka w NRF

(Dokończenie ze str. 1-ej)

gorii kłamstw, ale to samo zrobił Strauss, który powiedział że "Schmidt kłamie, kłamie i kłamie". Wczoraj doszło do bezpośredniego starcia Schmidt - Kohl w czasie debaty telewizyjnej, która miała trwać dwie godziny, a trwała niemal dwa razy dłużej.

Kohl, z wyciągniętą w kierunku rywala prawą ręką, oskarżał kanclerza, że brak mu jest dostojenstwa, że wykazuje arogancję, której nie można znieść i że nie ma szacunku dla innych.

Kanclerz Schmidt starał się zachować spokój męża stanu, ale w pewnej chwili i jego ponosił temperament.

Wymiana oskarżeń na te-

Kalendarzyk Posiedzeń

Niedz., 3 Paźdz.

Tow. Jana Chrzeciela Grupa 1354 ZNP — odbędzie swe 2-miesięczne posiedzenie w niedzielę, 3 października, w sali Weteranów, pnr. 1239 N. Wood ul., o godz. 2ej po południu. Po zebraniu będzie losowanie fantów. Jest to jedyna roczna impreza na pomoc dla opłacenia sal zebrań, udzielenia wsparcia chorym itd. Prosimy naszych członków o ofiarowanie fantów, za które z góry dziękujemy. — Antoni Górski, prezes; Amelia Skwirut, sekr. prot.

Za zarząd Barbara Włodarczyk.

Tow. Kóło Wolności Gr. 1084 ZNP — zawiadamia swoich członków, iż regularne zebranie odbędzie się w niedzielę, 3 października, w sali 90 Placówki SWAP, pnr. 6005 W. Irving Park Rd., o godz. 2-jej po południu. Zarząd uprasza członkostwo o jak najliczniejsze przybycie. Mamy wiele spraw do załatwienia. Wiceprezesa Z. Lięza prosi członkostwo o omówienie przyszłej zabawy w stołeczkoj, na tym posiedzeniu. — Jan Brzeziński, prezes; Józef Żukowski, sekr. prot.

Wtorek, 5 Paźdz.

Tow. Wolność Grupa 1776 ZNP — odbędzie swe posiedzenie miesięczne we wtorek, dnia 5 października, o godz. 8-jej wieczorem, w sali E. Moskala, pnr. 5639 N. Milwaukee Ave. Są ważne sprawy do omówienia przeto prezes z zarządem prosi członkostwo o jak najliczniejsze przybycie. Mamy do omówienia bankiet i zabawę 200-lecia USA — oraz kwestię biletów. — Stanisław Bogobowicz, prezes; Jadwiga Borowicz — sekr. prot.

Zmarł Biskup Franciszek Jop

Dnia 24 września zmarł w Opolu w wieku 79 lat ks. biskup dr Franciszek Jop. Zmarły biskup związany był z Opolszczyzną od 1956 roku, a po utworzeniu w 1972 r. diecezji opolskiej został jej pierwszym ordynariuszem.

WALTER L. SOJKA FUNERAL HOME

Nowoczesne Kaplice
Ochładzane
1427 W. CHICAGO AVE.
Tel. MO 6-2673

mat korupcji doszła do punktu szczytowego, gdy doszło do omawiania stosunków z komunistycznymi Niemcami Wschodnimi.

Kohl powiedział, że celem polityki bońskiej winno być zmuszenie komunistów do odwołania rozkazu wydanego strażnikom granicznym, aby strzelali do każdego kto będzie usiłował przekroczyć linię graniczną.

"Nie byliśmy w stanie usunąć zasieków z drutu kolczastego, ani muru, ale dokonaliśmy w tym murze wielu wyłomów i utworzyliśmy przejścia w zasiekach.

Dzięki temu dziewięć milionów zachodnich Niemców mogło odwiedzić Niemcy Wschodnie. Jednym z nich był Helmut Kohl, który nigdy nam za to nie podziękował" powiedział kanclerz Schmidt.

Kohl nie pozostał mu dłużny. "Dlaczego miałem dziękować. Korzystałem tylko z moich praw niemieckiego obywatela. Co panu przychodzi do głowy? Co pan myśli, że kim pan jest?"

Pojedynek "na oskarżenia" obliczony jest na zdobycie poparcia wyborców niezdecydowanych, uchodzi bowiem za pewnik, że ta kategoria przesądzi o wyniku niedzielnych wyborów.

Do chwili obecnej wszystkie ankiety wykazują, że koalicja socjal-demokratów liberałów ma nikłą przewagę nad chrześcijańską demokracją.

Strajk UAW W Moline, Ill.

Moline, Ill. (UPI) — 27,000 członków Związku Pracowników Samochodowych (United Auto Workers) porzuciło pracę w zakładach Deere & Co., po upływie terminu kontraktu pracodawcom.

Negocjacje trwały do wczesnych godzin z czwartku na piątek, a zakończyły się o 3 nad ranem. Na dziś wyznaczono ponowną sesję.

Pracownicy Deere oficjalnie rozpoczęli strajk minuty po północy. Wprawdzie niektórzy opuścili pracę na 12 godzin przed oficjalnym rozpoczęciem strajku, przedstawiciele Unii powiedzieli, że uczyniono to wbrew zarządzeniom Unii.

Zamieszkali wybuchli w czwartek, gdy kilku pracowników usiłowało przekroczyć płotki, a jeden został uderzony. Nikt jednak nie doznał obrażeń i nikogo nie aresztowano.

Po dołączeniu 27,000 pracowników, ogólna liczba strajkujących członków UAW w kraju wzrosła do 200,000.

Kalendarz Zabaw

Sobota, 9 Paźdz.

Tow. Ratunkowe Szczurowa — zaprasza na jesienną zabawę wszystkich sympatyków miłych zabaw, młodzież oraz sąsiadów kluby, do sali Turner, pnr. 6625 W. Belmont Ave., w sobotę, dnia 9 października, godzina 8-ma wieczorem. Komitet przygotował dużo niespodzianek tak, iż każdy spędzi czas w miłym i wesołym nastroju. — S. Rosa, prezes; J. Kowalczyk, sekr.; Komitet: — St. Rebaczyk, St. Stojak, J. Policht.

Popierajcie tych, którzy ogłaszają się w Dzien. Związkowym

MANCHAC, LA. — Inżynierowie stanowego departamentu drogowego badają most który zawałił się kiedy uderzyła w niego płynąca barka. Nurkowie wyłowili przynajmniej jeden samochód. (UPI)

Karolina Beylin

100-Lecie Warszawskich Wodociągów

Zapewne już wkrótce Warszawa uzyska nową placówkę muzealną. Chodzi o muzeum wodociągów i kanalizacji. Powstanie tych podstawowych urządzeń komunalnych łączy się nierozdzielnie z nazwiskiem inżyniera Sokratesa Starynkiewicza, który w 1875 roku został prezydentem Warszawy i piastował to stanowisko do roku 1892. Starynkiewicz pożył dla miasta wielkie zasługi i w ogóle zaprowadził w nim duże i korzystne zmiany.

Jego najważniejszym i pierwszym chronologicznie dziełem było zbudowanie wodociągów i kanalizacji, których przedtem miasto nie miało. Do budowy ich przystąpił Starynkiewicz wkrótce po objęciu stanowiska prezydenta, bo w roku 1877.

Mieszkańcy Warszawy w najdawniejszych czasach czerpali wodę z Wisły i dowożili ją beczkami do różnych "dzielnic" miasta. W późniejszych wiekach źródłem wody dla mieszkańców stały się wykopane w mieście studnie. Wodę z nich roznoszono wiadrami. Według powszechnej opinii najczystsza woda miała dwie studnie: jedna, zwana Studnią Słupską — na ulicy Rybaki, i druga — przy ulicy Spadek na Powiślu. Prócz tego dostarczały warszawiakom wody dwa źródła, z których jedno było na ulicy Oboźnej, a drugie — na Książęcej. W wieku XVII odkryto nowy zbiornik wody, a ulicę, która do niego wiodła, nazwano Nalewkami.

Pierwszą studnię arcydziełką wykopano z polecenia ministra Królestwa Kongresowego — Tadeusza Mostowskiego. Lecz wodociągi i kanalizację zbudowano — jak już powiedzieliśmy — z inicjatywy Sokratesa Starynkiewicza. W tym celu sprowadził on z Anglii inżyniera Williama Lindleya, który już przedtem uzyskał rozgłos jako budowniczy wodociągów i kanalizacji w kilku miastach Niemiec.

Lindley przystąpił w Warszawie do pracy, a Starynkiewicz powołał wówczas komitet złożony z dwudziestu obywateli warszawskich, którzy czuwali nad przebiegiem całości robót.

Zaprowadzenie wodociągów i kanalizacji było olbrzymią zasługą Starynkiewicza dla Warszawy. Zresztą nie jedynie, bo to za jego prezydentury i z jego inicjatywy w 1881 roku zainstalowano w Warszawie pierwsze telefony. Starynkiewicz wszedł w tę sprawę w porozumieniu z amerykańskim Towarzystwem Mięzynarodowym Bella, które mu udzielił koncesji na założenie sieci telefonicznej w mieście. Pierwsza centrala telefoniczna powstała przy ul. Próznej.

W roku 1886 Warszawa — wciąż jeszcze za prezydentury Starynkiewicza — miała już 600 telefonów i to nie tylko w biurach i urzędach, lecz także w mieszkaniach prywatnych.

Pierwszym dyrektorem Towarzystwa Telefonów Warszawskich był inżynier Olszewski. W roku 1901, a więc jeszcze za życia Starynkiewicza, który zmarł w roku 1902, koncesję na telefony warszawskie przejął szwedzkie Towarzystwo Cederger.

Prezydent Starynkiewicz przyczynił się także do powiększenia sieci warszawskich tramwajów konnych. Za jego prezydentury liczba linii tramwajowych wzrosła do siedmiu, co na ówczesną Warszawę było wiele.

Dziełem prezydenta Starynkiewicza było również założenie w roku 1884 nowego cmentarza na Bródnie.

Warszawa bardzo cierpiała w owych czasach z powodu braku bruków. Pojazdy i piesi toneli w błocie. I o tym również pomyślał Starynkiewicz. To za jego prezydentury na wielu ulicach pojawiły się bruki, oczywiście — jak wszędzie w owych czasach — drewniane. Położono ich ogółem 10 tysięcy metrów kwadratowych.

Prezydent dbał też o pomnożenie zieleni w Warszawie. To także z jego inicjatywy założono w roku 1889 park Ujazdowski oraz liczne skwery w mieście.

Warszawa jak mogła odwdzięczyła się Sokratesowi Starynkiewiczowi za przedstawione tu i za liczne inne zasługi, uwieczniła bowiem jego nazwisko w nazwie placu między Alejami Jerozolimskimi a ulicą Koszykową.

Do placu tego przylega ulica, którą nazwano imieniem konstruktora w o o ciągów warszawskich — Lindleya.

Przy ulicy Koszykowej naprzeciwko placu Starynkiewicza góruje nad otoczeniem szczególnie okazała ze zniszczeń w czasie ostatniej wojny wzniesiona wieża ciśnień, wzniesiona w czasach narodzin warszawskich wodociągów. Dziś jest ona tylko rekwizytem przeszłości. I właśnie w jej murach pomieścić ma się organizującą się ze społecznej inicjatywy muzeum warszawskich wodociągów i kanalizacji. Liczne instytucje zaofiarowały pomoc w urządzeniu tej placówki, a zadziwiająco wiele osób prywatnych zadeklarowało bezinteresowny o sobisty udział w niezbędnie z tym związanych robotach. Nowe muzeum będzie pięknym pomnikiem dla tak zasłużonego dla Warszawy prezydenta Sokratesa Starynkiewicza.

Kto Wynalazł Armatę?

Daty użycia tej broni po raz pierwszy wymienia się różne. Jedni twierdzą, że było to w 1241 roku w bitwie pod Legnicą, inni — że w 1247 r. pod Sewillą. Wymienia się też rok 1308 z okresu oblężenia Gibraltaru. Ale kto, kiedy i gdzie wpadł na pomysł naładowania do cylindrycznej rury jednocześnie i pocisku, — i materiału wybuchowego — tego... właśnie nie wiadomo.

Pierwszą sprawdzoną zmianą o użyciu armaty na terenie Polski jest relacja z bitwy pod Pysznym w 1383 r. pomiędzy księciem Ziemi Mazowieckiej a rękami. Rozwój artylerii postępował jednak u nas bardzo powoli i dopiero Stefan Batory, któremu brak własnej artylerii dał się porządnie we znaki w czasie wojny o Gdańsk, zakłada w Wąchocku pierwszą w Polsce ludwisarnię — czyli odlewnię armat z brązu.

Desperacki Akt Żony Uciekiniera

Moskwa (UPI) — 37-letnia Ludmiła Agapow, żona Walentego Agapowa, który na sowieckim statku handlowym był mechanikiem i który dwa lata temu zszedł z pokładu i wybrał wolność w Szwecji, usiłowała popełnić samobójstwo w sowieckim urzędzie paszportowym.

Starała się ona o uzyskanie zgody na wyjazd dla siebie, dla swej 12-letniej córki i dla teściowej. Po każdej jej interwencji otrzymywała odpowiedź, że przyznanie zgody jest wykluczone, ponieważ pracowała ona w fabryce, wyrabiającej elementy związane z sowieckim programem kosmicznym.

Gdy ostatnio powiadomiono ją, że jej podanie zostało załatwione odmownie i że nie wiadomo kiedy raz jeszcze będzie rozpatrywane — żona uciekiniera wydobyla mały nóż i zadała sobie kilka ciosów w brzuch.

Ranną najpierw przewieziono do kliniki psychiatrycznej, a następnie przeniesiono do moskiewskiego szpitala okręgowego. Uznano, że stan desperacki nie jest szczególnie groźny.

W sprawie rodziny Agapowa interweniował w czasie kwietniowej wizyty w Moskwie ówczesny premier szwedzki Olof Palme, ale bez rezultatu.

Samowolna Eksterminacja Indian

Manus, Brazylia (UPI) Antropolog Paulo Lucena w liście do Krajowej Fundacji Na Rzecz Indian opisuje wstrząsającą sytuację jaka wytworzyła się w szczepie "Mayurunas" po zetknięciu się Indian z zachodnią cywilizacją 4 lata temu. Mayurunas żyją w niedostępnej, zachodniej części dżungli nad Amazonką i ich pierwszy kontakt z białymi poszukiwaczami ropy wywarł wręcz fatalne skutki na ich psychiczne. Indianie są do tego stopnia zrozpaczeni, że nie mają już miejsca tylko dla siebie, że postanowili wybrnąć z sytuacji, a nie pogodzić się z nią. Indianie są do tego stopnia zrozpaczeni, że nie mają już miejsca tylko dla siebie, że postanowili wybrnąć z sytuacji, a nie pogodzić się z nią.

Rezolucja Żałobna Tow. Wolność Grupa 1776 Z.N.P. z powodu śmierci naszej byłej wiceprezyski, ś.p.

Ludwiki Adamowskiej

Nieprzewidziane są plany i wyroki Boże. Podobało się Panu i Stworcy Najwyższemu w Niebie powołać do Siebie po długiej i ciężkiej chorobie, ś.p. Ludwikę Adamowską.

Długoletnią członkinią naszej Grupy 1776 Z.N.P., która przez wiele, wiele lat była Wiceprezyską naszego Towarzystwa, Wolność Grupa 1776 Z.N.P. Przez okres tych lat urząd ten bardzo chętnie sprawowała, ku najlepszemu zadowoleniu i do rozwoju naszej organizacji zawsze wiele się przyczyniała.

Wyrażamy szczerze współczucia okrytej żałobą stroskanej rodzinie, dotkniętej tak bolesnym ciosem.

Wzywamy naszych członków do modlitw za Jej duszę i pamięć w modlitwach w latach następnych.

Korne zasyłamy prośby do Stwórcy Boga, aby łaskawie okazał miłosierdzie Swoje Wiernej Swojej służebnicy i dał duszy Jej wieczne odpoczywanie za Jej pracę i poświęcenie.

Cześć Jej świetlanej pamięci. Niech odpoczywa w spokoju wiecznym.

Wieczne odpoczywanie racz Jej dać Panie.

A światłość wiekiasta niech Jej świeci na wieki.

ZARZĄD TOW. WOLNOŚĆ GRUPA 1776 Z.N.P.

Stanisław Bogobowicz, Prezes

Katarzyna Wawryk, Wiceprezyska

John Pudowski, Wiceprezes

Jarosław Serak, Sekr. Fin.

Stanisław Staszczak, Kasjer

Jadwiga Borowicz, Sekr. Prot.

Stefan Zalewski, Marszałek

Wystąpienie Kissingera w O.N.Z.

(Dokończenie ze str. 1-jej)

pieniu w ONZ kontynuował tę krytykę w obliczu afrykańskiego kryzysu.

Czyniąc wyraźną aluzję do kubkańskiej i sowieckiej interwencji w Angoli, Kissinger

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka i babcia nasza, prababcia moja i siostra moja, ś.p.

Martha J. Andrews

(żona ś.p. John, matka ś.p. Norbert Paskie)

Członkini Telephone Pioneers of Am., pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami.

Zwłoki można odwiedzać w sobotę po południu.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 4go października, o godzinie 9:30 rano, z Koop Funeral Home pnr. 5844 Milwaukee Ave., do kościoła St. Cornelius (Msza Św. o godz. 10ej), a stamtąd na cmentarz Maryhill na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pograżeni.

Shirley Erl i Audrey (Frank) Scamardi, córki i zięć; 5 wnucząt, 1 prawnuczek; Nattie Gullik, siostra; wraz z całą rodziną.

Prosimy nie nadsyłać kwiatów.

Pogrzebem zajmuje się: Dulak & Larkowski, Dyrektorzy.

Telefon 763-5111.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza żona moja, matka nasza, córka moja i siostra nasza, ś.p.

Janina Pietrzyk

(z domu Machnik)

po długiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 30go września, 1976 roku, o godzinie 11ej rano, w średnim wieku.

Zwłoki można odwiedzać w sobotę od godziny 4ej po poł.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 4go października, o godzinie 9ej rano, z zakładu pogrzebowego pnr. 6000 Milwaukee Ave., do kościoła Św. Heleny, a stamtąd na cmentarz Św. Wojciecha na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pograżeni.

Stanisław, mąż; Jerzy i Ryszard, synowie; Sandra, synowa; Michał Machnik, ojciec; Józefa i Wiktor Chocholek, Stanisława i Teodor Tomczak i Lucja i Ralph Colianni, siostry i szwagrowie; Władysław i Dorota Machnik i Henryk, bracia i bratowa, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Zakład Pogrzebowy B. F. Malec i Synowie, Telefon 774-4100.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza babcia nasza, prababcia moja i teściowa moja, ś.p.

Apolonia Mysliwiec

(z domu Kosiba)

(żona ś.p. Antoniego, matka ś.p. Władysława)

Członkini Bractwa Niewiast Różańca Św.; Tow. No. 880 ZPRK; Grupy 2244 i Grupy 2368 Z.N.P., po krótkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 30-go września 1976 roku, w podeszłym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 2-go października, o godzinie 9:30 rano z Patka Funeral Home, pnr. 4358 So. Richmond Ul. do kościoła Śś. Płeciu Braci Polaków i Męczenników, a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pograżeni.

Joan (Allan) Hermann, wnuczka z mężem; Blanche, synowa; Robert Hermann, prawnuk; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: Patka Funeral Home, Telefon 523-4480.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza żona moja, matka, siostra, babcia, prababcia nasza i ciocia moja, ś.p.

Józefa Kaminski

(z domu Bulgajewski)

po ciężkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona Św. Sakramentami, dnia 29-go września 1976 roku, o godzinie 1:25 w nocy, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 2-go października, o godzinie 9:15 rano, z Casey-Laskowski Funeral Home, pnr. 4540-50 W. Diversey Ave. do kościoła Św. Jacka (Msza Św. o godz. 10ej), a stamtąd na cmentarz Św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pograżeni.

Hieronim, mąż; Jan (Laura), syn i synowa; Kazimiera (Kazimierz) Goc, (Stanisława) (Stanisław) Kurzeja w Belgii, córki i zięciowie; Franciszek (Józefina) Bulgajewski, brat i bratowa; Helena (Paweł) Stycha, siostra i szwagier; wnuki i wnuczki, prawnuki i prawnuczek, bratanica, wraz z całą rodziną.

Pogrzeb zajmuje się: Casey Laskowski, Telefon 777-6300.

ŻYWA PAMIĘĆ

Stata i Wieczna
Pamiętkowy kielich lub cyboryum (puszka na komunię) wygrawerowane z pamięcią o Waszym najdroższym zmarłym, który może podarować potrzebującym misję lub jakemuś księdzu, którego wybrzeć. Będzie zawsze żywym wspomnieniem, pokłonem i niezwykłym. Szybka dostawa, celem wystawienia w domu pogrzebowym, Ornaty, Alby i wiele innych Przedmiotów Liturgicznych i religijnych dla Waszej Parafii w Polsce. Także posiadamy inne pamiątki które przyniosą wiele zadowolenia radości i wdzięczności za Wasze dobre serca i pamięć o nich

WATRA MEMORIAL CENTER

2848 W Cermak Road Chicago, Ill. 60623
247-2425 Area Code 312

MAKE YOUR SELECTION FROM OUR NEW 1976 DESIGNS IN OUR NEWLY REMODELED SHOW ROOM

Prosimy Odwiedzić Naszą Wystawę

Walewski Monument Works
SERVICING MARYHILL & ST. ADALBERTS CEMETERIES

6550 MILWAUKEE AVENUE Chicago, Illinois, 60631
NEwcastle 1-4902 Otwarte w Niedzielę

WORK DONE BY EXPERTS WHERE QUALITY AND EXCELLENT WORKMANSHIP PREVAIL

MAŁE LWIATKO w ogrodzie zoologicznym odzyskuje siły pod troskliwą opieką swego ojca, po zażyciu witaminy D3, która dopomaga zwierzętom z krajów tropikalnym dostosować się do naszego klimatu.

"Sprawa Małej Sprawy"

Kierownictwo partyjne od dawna otrzymuje sygnały, że gdy w jakimś zakładzie pracy, kopalni, PGR, pojawi się ma szczególnie "wysoka szczyha" — to miejscowe władze organizują coś w rodzaju "pokazów potiemkinowskich". Głosne stały się szczególnie dwie takie historie. Pierwszą dotyczy wizytacji Jaruzelskiego w jednej z jednostek. Na powitanie gościa nie tylko wysprzątano koszyki i poligon, ale, ponieważ była akurat susza i trawa żółkła, więc zapędzono żołnierzy z kubelkami farby by pomalowali po żółtke miejsca na piękny, żywy, zielony kolor. Efekt był znakomity! Niestety, tylko na krótko! Nikt nie pomyślał, że trawa zniszczona farbą już nie odrósł.

Drugi wypadek zdarzył się podobno samemu Gierkowi. W połowie września ubiegłego roku pierwszy sekretarz w towarzystwie Babiucha i Szydłaka wizytował PGRy i spółdzielnie produkcyjne w województwie poznańskim. Wizytacja wypadła wspaniale. Wszystko na wysoki polski, obory czystości, personel w białych kitlach, domki pracowników schludne i dostatnie. Zadowolony był nie tylko Gierek ale i pierwszy sekretarz wojewódzki, Zasada. Kiedy jednak delegacja wróciła do Poznania jeden z dziennikarzy tamtejszych — notabene z organu partyjnego, zaproponował by dostojni goście jeszcze raz zechcieli udać się do tego samego PGRu — tylko już bez żadnej zapowiedzi. Gierek nie miał czasu — ale Zasada posłuchał ponoć dobrej rady. Na miejscu zamiast czystych obór i personelu w białych kitlach zastał brud i ubóstwo. Raport w tej sprawie wpłynął do KC.

Utwierdziło to kierownictwo w przeświadczeniu że trzeba zrealizować i pokazać szerokiej publiczności film którego tematem będzie przebieg wizyty pierwszego sekretarza w zakładzie pracy. Tak zrodził się pomysł filmu "Mała Sprawa". Oto treść scenariusza:

Pierwszy sekretarz KC wybiera się na niezapowiedzianą wizytę do pewnego zakładu, określonego tylko jako "Zakład numer pięć".

Kuna Leśna

Kunę nieprzypadkowo nazwano "zwierzęciem wszechbylskim". Dzięki długiemu i smukłemu ciału kuna leśna potrafi przecisnąć się wszędzie, zająć do każdej niemal dziupli i szczeliny, jest przy tym trudna do zauważenia; jej brunatne futerko zlewa się z barwą kory drzew i opadłych, uschniętych liści.

Drzewa są zresztą ulubionym miejscem jej wędrówek. Można czasami zaobserwować, jak wspaniale tańczy na ich koronach, jak zwinnie i zgrabnie skacze z gałęzi na gałąź. Stąd kuna leśna spotkać możemy zupełnie niespodziewanie w ptasiej dziupli, opuszczonym gnieździe. Czasami umyka spod zwał chruśtu. Powróćmy jednak na drzewo.

Kuna skacząca z gałęzi na gałąź wygląda naprawdę urzekająco. Dzieje się tak w pierwszym rzędzie dzięki puszystemu ogonowi, który jest dla zwierzęcia nie tylko sterem, ale również pewnego rodzaju spadochronem. Drugi element to żółty żabot pod szyją. Bystre oczy kuny dostrzegają wszystko, co żyje w lesie, a jej ostre zęby sięgają spustoszonej wśród ptactwa i wiewiórek.

Wizyta, jako rzekłszy, ma być niezapowiedziana. Ale następuje "przeciek" z KC i dyrekcja ma czas przygotować się na odwiedziny Dostojnego Gościa. W zakładzie wszyscy go wypucowane. Uśmiechnięci robotnicy w czystych kombinezonach ścisną rękę pierwszemu sekretarzowi. Perspektywiczne plany rozbudowy zakładu — imponujące! W pewnej chwili jednak z magazynu wychodzi starszy, zmęczony robotnik w brudnym kombinezonie i powiada: "przepraszam towarzyszu pierwszy sekretarzu, ja mam do was małą sprawę". Stąd właśnie tytuł filmu. Robotnik opowiada, że na codzień życie w zakładzie wygląda zupełnie inaczej. Ośmieleni tym, przyłączają się do rozmowy inni robotnicy. Pierwszy sekretarz udaje się wraz z nimi na wydzielone które nie były przewidziane do wizytacji. W epilogu pierwszy sekretarz ścisną zamorusaną dłoń starszego robotnika, dziękując mu za partyjną postawę, pryncypialnie krytykuje dyrekcję i wszczynając śledztwo w KC kto ostrzegł zakłady o wizycie. Nawiasem mówiąc, podejrzany jest o to osobisty sekretarz pierwszego sekretarza.

Dlaczego film ma pójść na polki? Otóż odpowiedź jest prosta: ponieważ kręcono go w warszawskim Ursusie. W tym Ursusie którego robotnicy 25-go czerwca wystąpili z demonstracją przeciw rządowym podwyżkom cen żywności. Widzowie mogliby od razu poznać scenę, w filmie zachowano bowiem realia fabryki traktorów. Główny bohater grający pierwszego sekretarza pokazywany jest na zdjęciach tylko tyłu, ale jego sylwetka i ruchy przypominają podobno do złudzenia Gierka. Występują autentyczni robotnicy Ursusa — może nawet ci, którzy w "czarny piątek" uczestniczyli w akcji protestacyjnej.

Jednym słowem, film byłby "na czasie". Może nawet "za bardzo na czasie" — i dlatego prawdopodobnie nie będzie wyświetlony. O ile nam wiadomo, sprawa "Małej Sprawy" jest przedmiotem dyskusji w KC — przeważają jednak tam opinie, że film należy odczytać na półkę. Na Antenie.

★ AUTA

W Głowie Się Mąci!

— Serce ludzkie — ważące średnio 220 gramów u kobiet i 280 gramów u mężczyzn — przepompowuje w ciągu 1 minuty 5 litrów krwi.

— Jedna kropla krwi o objętości 1 mm sześć, zawiera około 3 mln czerwonych ciałek krwi i około 4-10 tysięcy białych.

— Nasze nerki przepuszczają w ciągu doby około 1,700 litrów krwi.

— W ciągu doby wdychamy i wydalamy 13 tysięcy litrów powietrza.

— W ciągu życia (licząc, iż wynosi ono przeciętnie 70 lat) — człowiek traci na sen 23 lata, na mówienie 13 lat, a na jedzenie 6 lat.

— W ciągu całego swego życia przeciętnie spożywamy około 100 ton artykułów żywnościowych, tj. mniej więcej 1,250 razy więcej, niż wynosi przeciętna waga — (około 80 kg).

— Obliczono, że wartość metali, tłuszczu, cukru, wapna, fosforu siarki, potasu i magnezu, z których składa się nasz organizm, nie przekracza ... 2 dolarów.

★ Praca Żeńska

POTRZEBNE KOBIETY

Do szycia. Dzwonić 278-3035 pytać o ELSIE

POTRZEBNA KOBIETA

Do pracy w kiosku z gorącymi parówkami. Konieczny dobry angielski.

FREDDIE'S

2858 W. Chicago Ave. 276-4898

MACHINE OPERATORS

Small friendly molding co. needs operators on 1st and 2nd shift. Lite, clean and safe. Will train.

Apply in Person

PILGRIM PLASTIC
70 Joey Drive
Elk Grove Vil.
437-4535

★ Poszukuje Pracy

STOLARZ wykona prace ciesielskie, malarskie i hydrauliczne. — 283-2873.

★ AUTA

1971 V. V. VAN - Good condition. Carpeted & paneled. New engine. \$2,450 or best offer. 875-9392 or after 6 282-2852.

MERCURY Markiz '73 rok na sprzedaż. 278-2561.

NOWE SAMOCHODY TOYOTA

już od

\$2,749

z gwarancją 24,000 mil lub 24 miesięcy.

NOWE CIĘŻARÓWKI

po ostatecznej cenie wysprzedaży.

Mamy również duży wybór gwarantowanych używanych samochodów.

MÓWIMY PO POLSKU.

MIDWEST TOYOTA

2100 N. Cicero

Zamknięte w niedziele.

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU

SPECJALNIE!

Jeżeli kupicie lub zamówicie jakiegokolwiek nowy lub używany samochód odemnie otrzymacie wieczór w śródmieściu z Bobby Vinton w niedzielę Wilkołaków — 31 października. Szybko — planujcie już teraz!

Mamy na składzie ponad 300 aut do wyboru gotowych do dostarczenia.

FERGUS FORD

W październiku? Tak, dla Ford Motor Company, dla Fergus Ford i dla Was. Może się wydawać, że jest to nieco za wcześnie, ale pełny zestaw aut Forda na 1977 będzie pokazywany w naszym salonie wystawowym już w piątek, 1 października, jako pokaz prywatny — Zapraszamy Was do przybycia.

Korzystając z okazji chcę z dumą zawiadomić, że dzięki waszemu poparciu, zaufaniu i współpracy Fergus Ford awansował mnie w nagrodę na stanowisko Maniera Sprzedaży w swojej firmie. Wasze poparcie pozwoli mi lepiej wam służyć w dziale motoryzacji.

Mam nadzieję, że odwiedzicie mnie wkrótce.

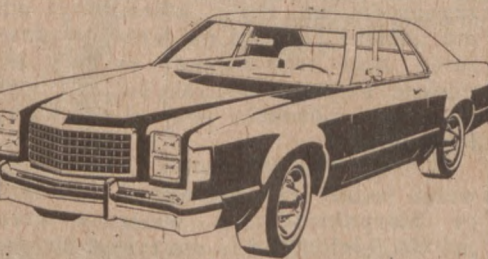

Thunderbird

Zobaczcie Nasze Wszystkie Nowe Modele Na 1977 Już Teraz!

GEORGE BATORSKI

FERGUS FORD

Otwarte w Niedziele Otwarte codziennie do 9 wiecz.

8828 Niles Center Rd. przy Dempster i Cicero

Skokie, Ill.

Tel. CO 7-2750 lub 674-8000

SPECJALNE CENY DLA NASZYCH PRZYJACIÓŁ.

★ Praca

HART SCHAFFNER & MARX

natychmiast przyjmie do stałej pracy doświadczonych mężczyzn i kobiety

do Szycia na Maszynie, Prasowania i Ręcznego Szycia

RÓWNIEM

PRZESZKOLIMY WAS DO TEJ PRACY

Po Przeszkoleniu, Doświadczeni Pracownicy Zarabiają PRZECIĘTNIE \$4.00 NA GODZINĘ

Wielu naszych pracowników w rozmaitych sekcjach są Polakami i mówią po polsku, WIEC ANGLIEJSKI NIE JEST WYMAGANY!!!

Posiadamy hojny program świadczeń, który zawiera UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE DLA CAŁEJ RODZINY, DARMO OPIEKĘ DENTYSTYCZNĄ, DARMO OKULARY, DARMO CENTRUM OPIEKI NAD DZIECKIEM, PLAN EMERYTALNY, 8 PŁATNYCH ŚWIĄT ORAZ 3 TYGODNIOWE WAKACJE PO PIERWSZYM ROKU.

Również 3 KLASY ANGLIEJSKIEGO W NASZYM ZAKŁADZIE — 2 wieczory w tygodniu od 4:30-6ej wieczorem. Możecie ZARAZ po przyjęciu do pracy do nich dołączyć.

ZGŁOSZENIA OSOBIŚCIE

Personnel Office—728 W. Jackson Blvd.

(Blisko ulicy Halsted i Expressway, wygodna każda komunikacja)

OTWARTE OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD 8 RANO DO 4:30 PO POŁ.

HART SCHAFFNER & MARX

NAJWIĘKSZA W AMERYCE WYTWÓRNIĄ GOTOWYCH UBRAN.

(Dajemy Równe Szanse Każdemu)

★ Praca Żeńska

INDUSTRIAL SEWING MACHINE OPERATOR

Work with leather, cloth, vinyls. Some supervisory exp. needed. — New small manufacturing plant downtown Chicago. Must write, read, and speak English. Good transportation. 640-6544

ALTERATION WOMEN

Experienced only need apply. No Evenings or Saturdays.

Apply in person.

SYLVIA STEIN
55 E. Washington St.
Pittsfield Bldg. Lobby

DO SZYCIA RĘCZNEGO

Jeśli macie doświadczenie w szyciu ręcznym — zgłoszcie się teraz do naszego departamentu ręcznego szycia. Dajemy wysokie stawki, stałą pracę, płatne wakacje i święta. Przyjemne warunki pracy. Angielski nie konieczny. Dojazd autobusem, lub kolejką do drzw.

MURPHY CO.

6 E. Lake St. Pokój 411

332-2575

Prywatny, Ekskluzywny Klub

POSZUKUJE KOBIET DO RÓŻNYCH PRAC

W godzinach rannych Pełen czas, stała praca, dobre warunki pracy, świadczenia, dobra zapłata. Dzwonić do

MRS. FUHR

Executive Housekeeper

University Club of Chicago

76 E. MONROE

726-2840, Ext. 7205

DO OBSŁUGI KICK-PRESS

Przyjmujemy na pełen czas operatorów, stałe nadgodziny. Płatne ubezpieczenie zdrowotne i na życie. Udział w zyskach. Lekka praca, nie potrzeba doświadczenia. Możliwość transportu z okolicy Logan Square. — Pytajcie o LENNY.

EXCEL SPRING CO.

1080 INDUSTRIAL DRIVE

Bensenville, Ill. Tel. 569-2284

GIRLS TO TRAIN

Good opportunity to learn working on HAIR PIECES. No experience necessary. Polish & English spoken here.

6033 N. CICERO

Call 545-2800

DO DZIAŁU ABAZUROW DO LAMP

Okazja dla solidnej pracownicy w dziale abazurów.

Wymagany język angielski.

Dzwoncie 384-0800

FREDERICK COOPER

LAMPS CO.

2545 W. Diversey Ave.

★ AUTA

★ Praca

ACCOUNTS PAYABLE CLERK

Must be willing and quick to learn. Experienced or will train on CRT terminal. Knowledge of some office machines and accounts payable work helpful. Full time, permanent position with good company benefits.

APPLY IN PERSON

TO PERSONNEL DEPARTMENT

HILLMAN'S FINE FOODS

28 West Washington

An Equal Opportunity Employer

POTRZEBNY krawiec lub krawcowa ze znajomością szycia kołuchów. Przyjeździć mile widziane — mogą zamieszkać. 749-0834.

REAL ESTATE SALES

Many brokers have full or part-time openings for inexperienced people. If you want to do R.E. sales work, we can show you how to find one who is willing to help a trainee get started. For info on a FREE salesmen's referral service write:

REAL ESTATE SALESMAN BUREAU

Dept. PDZ, Box 46083

Chicago 60648 Phone: 965-4776

TAILOR

Experienced tailor

Full or part time

Call SU 7-7804

★ Praca Żeńska

WOMEN

For lite Assembly Work in a clean air cond. plant. Will train. Profit sharing, free hosp., paid holidays and vac. Must speak English.

Apply in Person

AERONAUTICAL ELECTRIC

5656 Northwest Hwy.

WZAMIAN za drobna pomoc w sklepie młodej i odpowiedzialnej dziewczynie oferuje mieszkanie z utrzymaniem i zapłatę. Trochę angielskiego. Tel. od 2-4 po pol. 384-9120.

POTRZEBNE KELNERKI

Ze znajomością języka angielskiego.

545-4152

COOK

Need woman, part time, good pay.

10 A.M. — 3:30 P.M.

Must speak some English. Apply at:

THE NICKEL BAG Ltd.

4740 N. RIVER RD.

Schiller Park, Ill. 671-2758

★ AUTA

GŁOS AMERYKI (THE VOICE OF AMERICA)

Poszukuje osoby z obywatelstwem amerykańskim z doświadczeniem radiowym lub dziennikarskim, która zna płynnie język polski z urodzenia.

Posada ta wymaga umiejętności pisanie, umiejętności oceniania aktualnych wydarzeń i radiofonicznego głosu.

Praca polega głównie na tłumaczeniu i adaptacji angielskich tekstów lecz także na pisanu rzeczy oryginalnych i wygłaszaniu ich przez radio.

Place początkowe rozpoczynają się od \$11,046 — jednakoż płaca początkowa zależeć będzie od kwalifikacji.

Miejsce zatrudnienia — Washington, D.C.

Zainteresowane osoby powinny złożyć standardową aplikację rządową SF-171 do

VOA Personnel Office

Room 3443, 330 Independence Ave. S.E.

HEW—North Building

Washington, D.C. 20547

DAJEMY RÓWNE SZANSE KAŻDEMU.

Food Service Opening

COOK

Full time opening for a cook with exp. and knowledge in all phases of volume food preparation, 1-2 yrs. hosp. or related exp. required.

ASSISTANTS

Day opening for food service assistants. This is an entry level position in the dish room and tray line. Individual applying must be able to perform heavy work in a fast moving environment.

Call for appointment

297-1800 Ext. 1140

HOLY FAMILY HOSPITAL

100 No. River Rd., Des Plaines, Ill.

Equal Opportunity Employer

REGISTERED NURSES

Challenging Nursing opportunities now exist in exciting Houston, one of the nation's most prestigious Rehabilitation Facilities.

Be a part of an innovative team where many opportunities for advancement are available to you. We offer top benefits, shift differentia, and pleasant living area.

Openings available at all levels. If qualified RN apply:

TEXAS INSTITUTE FOR REHABILITATION AND RESEARCH

P.O. BOX 20095 HOUSTON, TEXAS 77025

Or call "collect"—MITCHELL FERGUSON,

Director of Nursing

(713) 797-1440

CAFETERIA HELP

MORNING HOURS & NOON HOURS

SALES

MORNING HOURS & NOON HOURS

PORTERS

MORNING HOURS & NOON HOURS

ALSO EVENING HOURS

APPLY IN PERSON

PERSONNEL OFFICE

SEARS, ROEBUCK & CO.

1555 Lake Cook Road

Northbrook, Illinois

★ Praca Męska

NIGHT CUSTODIAN

Looking for a reliable individual with a good work record as an addition to our maintenance staff. Hours — Midnight to 8 A.M.

SHIPPING DEPARTMENT

Looking for someone for picking and packing in our Shipping Department. Experience preferred but not necessary.

Call or apply in person

Do ALL Co.

254 Laurel Ave.
Des Plaines, Ill.

824-1122

An Equal Opportunity Employer M/F

AUTO MECHANIC

We need an experienced auto mechanic familiar with foreign make cars. Must have own tools. Steady full time job. Good pay.

Phone for appointment

463-7130

MAINTENANCE MAN

Must have electrical AC & DC plumbing and machinery mechanics experience. Prefer person with electro plating plant experience.

Call 421-4040 ask for Skip or Pete

BLACHARZY

do karoserii samochodowych z własnymi narzędziami.

CICERO AVE.
IMPORT INC.
2700 N. Cicero 622-6301

★ Pomoc Domowa

DO KULTURALNEGO domu potrzebna gosposia z zamieszkania. Cztery osoby, w tym 2 dzieci w wieku szkolnym. Język angielski niekonieczny. 679-5716.

WOMAN

With references to do housework and light ironing one or 2 days a week, own transportation to Morton Grove. Salary open.

966-8885

GOSPODINI na zamieszkanie, proste gotowanie, najniższa zapłata dla odpowiedniej osoby, prywatny pokój, łazienka, telewizor. Konieczne trochę angielskiego. 528-6773.

GENERAL housekeeper and cook, for doctor's family (adults only). Own room and bath, air condition. Salary open. — River Forest location. Call 848-2475.

KOBIETY do sprzątania raz w tygodniu w piątki. Nieco angielskiego. 825-2354.

GOSPODINI, która zamieszka na przedmiesiu, własny pokój, łazienka, telewizor. Dwoje dzieci w wieku szkolnym. Pomocne trochę angielskiego. 272-2110.

GOSPODINI — północne przedmieście. Własny pokój, łazienka. Konieczny angielski, musi lubić dzieci. Referencje wymagane. 433-1143

KOBIETA do sprzątania raz w tygodniu. Konieczne trochę angielskiego. W Skokie. 674-0188

POTRZEBNA kobieta do opieki nad chorą panią. Trochę gotowania, sprzątanie. 227-8234 po 4 ej.

POTRZEBNA pokojówka do zającia się lekką pracą domową i opieką nad 7-letnim dzieckiem. Zamieszkać: pokój, utrzymanie, konieczne trochę angielskiego. Dzwonić od 6-8 wieczorem: 792-3194.

KOBIETA

Do Sprzątania i Nieco Opieki Nad Dzieckiem
Jeden dzień w tygodniu. Dobra komunikacja.
Tel. po angielsku
973-0669

GOSPODINI do zamieszkania. Własny pokój, T.V. — 1 dziecko 10-letnie. — 272-1871.

LIVE IN companion needed for elderly lady with fractured hip. Light housework, own room, board and salary. Call 975-4696 in English.

ODPOWIEDZIALNEJ

GOSPODINI Wymagane bardzo dobre referencje. Czas wolny od 9 rano do 3 po poł. Nieco angielskiego potrzebne. Także na częściowy czas 3-8 od poniedziałku do piątku. Tel. po angielsku.
241-7368 — 7-9 wiecz.

COMPANION for elderly lady. Live in or part time. Must speak English. Northwest. 323-3903

INTELEKTUALNEJ

ODPOWIEDZIALNEJ KOBIETY
Do sprzątania ślicznego domu zamieszkałego przez 3 pracujących dorosłych. Raz w tygodniu. Dobra komunikacja. Okolica Golf i Crawford w Skokie. Musi posiadać referencje i mówić po angielsku.

Tel. po angielsku 675-8433
W tygodniu po 6:30 wiecz. W sobotę i niedzielę — cały dzień.

GOSPODINI do zamieszkania u lekarza z 6-letnim synem. Umiejętność gotowania, sprzątania, podstawy angielskiego. Referencje. Własny pokój w nowoczesnym mieszkaniu. Okolica Hyde Park. 421-6365 wieczorem.

LIVE IN HOUSEKEEPER

Own room, bath, two adults. Top salary. References. — English necessary. Barrington area.

281-8096

★ Praca Męska

WE HAVE AN EXCELLENT OPENING IN:
Searboro, Ontario, Canada for:

FOREMAN-WOMAN
PLASTIC INJECTION
MOULDING

We require an experienced, competent person to supervise a shift in a 3-shift operation with 15 turns. Will supervise 15 operators and 11 machines. We are the major manufacturer of vacuumware in Canada, and are looking for a person to grow with us. Salary commensurate with experience. Write or call Mr. Dean Sawas, Personnel Manager (416) 757-5109.

CANADIAN THERMOS PRODUCTS

2040 Eglinton Ave. East Searboro, Ontario, M1L 2N1

• TERRIFIC OPENINGS FOR •

TOOLMAKERS
SURFACE GRINDERS
PRODUCTION EDM OPERATORS

TDC has immediate openings available for experienced craftsman. All SALARIES open, depending on experience and qualifications. Company paid benefits, excellent conditions. A nice place to work. We are located 28 miles from Philadelphia.

Write or call in confidence: Mr. Wm. Kopatz

215-674-5850

THE DELP CORPORATION

880 Louis Dr. Warminster, Pa. 18974
An Equal Opportunity Employer M/F

BINDERY

Experienced Set Up Man For Baumfollers And Automatic Stitches—4:30 P.M. to 1 A.M. Shift—All Benefits
Call Bob Osaki
722-4000

Mówiący Po Angielsku i Po Polsku

SUPERVISOR

Potrzebny do usług janitorskich na terenie Chicago. Dobra początkowa zapłata, świadczenia firmowe. Musi posiadać auto. Proszę Pisać Zgłoszenia Do:

MR. JOE COFFARO

1609 WINDSOR, Apt. 202
Arlington Heights, IL. 60004

JANITOR

We are looking for a self starting, hard working individual who has had some experience in janitorial maintenance. 3 flrs., general cleanup, empty waste. Good salary and benefits. Call Wally Joharis:

329-0600

Equa! Opportunity Employer

SAW OPERATOR

SUPERVISOR

Experienced men for 2nd shift operation. Good starting salary rate plus full company benefits.

Call Chester Try

UDDEHOLM STEEL CORP.

Elk Grove Village

437-2710

An Equal Opportunity Employer M/F

POTRZEBNI

MĘDZCZYŹNI

Doświadczeni

TAPICERZY

Dobre warunki pracy, na pełen czas. Stała praca. Dobra zapłata i inne świadczenia. Zgłoszenia osobiste lub dzwonić do:

Stanley GRABOWSKI

Deutsch-Eck Corp.

2544 W. North Ave.

Tel.: AR 6-6522

SET-UP MAN

PUNCH PRESS

DEPARTMENT

7 A.M.-3:30 P.M. Company paid medical and life insurance. 11 paid holidays. Must have working knowledge of automatic punch presses, feeds, drill-presses, milling machines, broachers, lathes, etc. Judgment required to set machines within prescribed standards from blueprints and job layouts.

ILLINOIS LOCK CO.

301 W. Hintz Rd., Wheeling, IL. 537-1800

MAINTENANCE FOREMAN

Permanent position available to qualified individual to control & direct complete maintenance of large retirement hotel. Excellent salary plus apt.

Call 4 P.M.-6:30 P.M.

248-8300 MR. MECKLER

C O O K

Experience necessary. Excellent salary, room and board provided.

BOWES RETIREMENT

CENTER

741-8887

Elgin, Illinois

GEAR HOBBER

Setup and operate

No. 3 Hobber.

Job shop experience preferred, capable of taking charge of department. Trainee would be considered with machine shop knowledge.

Full company benefits.

Hadley Gear Mfg. Co.

4444 W. Roosevelt Road

722-1030

OBSZERNE informacje przeczytasz i najlepsze zdjęcia zobaczysz w Dzienniku Związkowym.

★ Praca Męska

★ Praca Męska

FULL TIME
TO CLEAN OFFICES
MATURE STRONG MAN

He must be a fast worker. Irregular hours. Must drive and have Illinois licence. Speak some English. Call evenings & weekend

867-9624 — and days — 992-0714

★ Domy

ŚLICZNE POŁOŻENIE
5800 ZACHOD — 5800 POŁNOC
3-sypialniowy dom plus gabinet. Pełna piwnica. Garaż na 2 auta. Świetne szkoły, sklepy i transportacja. W połowie \$40-ek. Złóżcie ofertę!

DEDES REALTORS NA 2-6200

JACKOWO

MILWAUKEE i CENTRAL PK.

2-4ki, drewniany. Nowa elektryczność. Duża parcela. Cena \$25,000

SUPERIOR REALTY

235-3632

Koło Diversey i Kostner

2-piętrowy, murywany dom, 2-5ki plus ogrzewane wanny, Piwnica. Nowsze gazowe ogrzewanie. Garaż. Czysty, solidny dom blisko parku. Polskie biuro.

ASSET REALTY

5333 Fullerton—889-8824

MIESZKANIE DARMO!

3 MIESZKANIA W WYŻSZYCH \$40-kach

Otwarty w niedz. 1:30 — 4:30

5018 W. HENDERSON (3336 N.)

Śliczne mieszkanie dla właściciela. Szafka kuchnia i ceramika w łazience. Właściciel pragnie szybko sprzedać.

DEDES NA 2-6200

DAVLIN CT.-MILWAUKEE

2-5ki, murywany plus murywany frontowy pokój słoneczny (Sun Parlor). Kryta tylna weranda może być użyta jako 3 sypialnia. Nowoczesna łazienka. Pełna piwnica. 2 osobne systemy ogrzewania. Duże pokoje. Właściciel mieszkający poza miastem musi sprzedać.

\$43,950

BELMONT - KOSTNER

4-4ki, 2x3½, 2-piętrowy z żółtej cegły. Nowoczesne kuchnie i łazienki. Olejowe ogrzewanie para. 3 osobne piwnice. Duże słoneczne pokoje. 22 elektryczność. \$10,800 dochodu rocznego.

\$72,850

DLA INWESORA

9 mieszkań, 3-5ki, 4-4ki, 2-3ki, narożnikowy, murywany. Nowoczesne łazienki. Czyste i świeżo malowane mieszkanie. \$1,400 dochodu miesięcznie — \$17,000 rocznie. Małe wydatki. 75-stopowa parcela. Garaż na 2 auta, 4300 zachód.

Tylko \$49,500

KAMINS REALTY

(Dawniej Patria Realty)

2921 N. Central Park Avenue

486-4130

★ Kondominium

Dom Otwarty w Niedziele 1-5 5361 N. DELPHIA (8600 W.) PRZEZ WŁAŚCIELA w nepokalanym stanie 1-roczne, 2 2 sypialniami condominium. Ochładzanie, dywany, wszystkie przyrządy gospodarskie. Dodatki. W średnich 30 tysiącach, złóżcie ofertę.

725-7492

★ Posiadłości Pozamiejskie

LAKE GENEVA
Śliczny, z łupanego kamienia 4 sypialniowy dom na 17 parcelach z urzędowym, zasadzonym terenem. Widok na Lake Como, z bojami i prawami do jeziora. Dzwonić do Joan Freytag

WAUWATOSA REALTY CO.

414-248-8111

Wypoczynkowe wiejskie życie w pięknym Wisconsin.

Dwu-piętrowy dom z 4 sypialniami na ślicznym 2½ akrach. Między Thorp i Stanley blisko szosy 29 za tylko \$35,000.

SZATALOWICZ REALTY, STANLEY, WISCONSIN

Telefon 715-644-2587 lub 644-5945

★ Domy z Interesem

NA SZYBKĄ SPRZEDAŻ

Przez Właściciela w Podeszłym Wieku!

2 piętrowy, murywany dom, garaż na 3 auta. Przeszło \$1,000 miesięcznie z komornego, przez tańszy z dużym interesem. W okolicy fabrycznej, 6 pokoi dla właściciela. Informacje na miejscu—

4001 S. Kedzie 247-3688

★ MOTEL

NA SPRZEDAŻ PRZEZ WŁAŚCIELA

Motel 12 jednostek oraz restauracja na 32 miejsca. Ma 8 lat, bardzo nowoczesny w doskonałym stanie, z mieszkaniem 1 sypialni, 1 domem z 2 sypialniami, na 2 akrach ziemi. Miejsce na rozbudowę.

CENA \$165,000 — 25% WPATY, BALANS NA KONTRAKT ZIEMSKI Z 7% INTEREST.

Jedna mila od Interstate 1-90 i 94 w Wisconsin Dells.

Dzwonić (608) 254-8210

★ MOTEL

ZAWIADOMIENIE

Ustawa z 1964 r. o prawach obywatelskich (The 1964 Civil Rights Law) zabrania, z pewnymi wyjątkami, dyskryminacji ze względu na płeć. Ponieważ niektóre prace są bardziej atrakcyjne dla jednej lub drugiej płci, ogłoszenia są umieszczane pod klasyfikacją MĘSKA lub ŻEŃSKA dla wygody czytelników. Takie klasyfikowanie prac bynajmniej nie ma na myśli eliminowania możliwości dla jakiegokolwiek płci.

NOTICE

The 1964 Civil Rights Law prohibits, with certain exceptions, discrimination because of sex. Since some occupations are considered more attractive to persons of one sex than the other, advertisements are placed under the Male or Female columns for the convenience of readers. Such listings are not intended to exclude persons of either sex.

★ Domy

PIĘKNY — \$39,000
7-Pokojowy, Murywany
2055 N. NATCHEZ (6500 W.)
Otwarty w Niedziele 1-4

Wnętrze tego pięknego bungalowu zostało całkowicie przerobione. Nowy garaż na 2 auta. Pośpieszcie!

DEDES NA 2-6200

DEDES

6213 Belmont

Otwarty w niedziele — 1-4:30

2826 N. NEW ENGLAND
2 mieszkaniowy, po 3 sypialnie w każdym, murywany, całkowicie nowoczesny. Nowy dach, ogrzewanie, debowe wykończenia. Murywany garaż. Cena tylko — \$79,900.

Otwarty w niedziele — 1-4:30

7331 W. BALMORAL
Śliczny, duży, murywany 8½ pokojowy, 4 sypialnie, 2 łazienki. Wykończony basen. Trzeba obejrzeć wewnątrz aby ocenić. Dużo dużo dodatków.

6732 FOREST PRESERVE DR.

Otwarty w niedziele — 1-4:30

Wprowadźcie się od razu! Śliczny, odnowiony — murywany "ranch", 3 sypialnie, nowa kuchnia, nowe dywany i draperie. Murywany garaż na 2 auta.

Otwarty w niedziele — 1-4:30

5726 N. ODELL
Murywany "Cape Cod", 6 pokoi, 3 sypialnie, 1½ łazienki. Bardzo duże pokoje. Kominek. Duża parcela. Garaż na 2 auta.

Otwarty w niedziele — 1-4:30

3461 N. PONTIAC
Nowszy 6 pokojowy ranch, 3 sypialnie, 2 łazienki. Naprzeciw rezerwuatu leśnego. Wykończony basen, — centralne ogrzewanie. Umiarkowana cena.

Otwarty w niedziele — 1-4:30

4725 N. THATCHER
Śliczny, murywany ranch. 3-4 sypialnie. Wykończony basen. Dywany, draperie. Natychmiastowe objęcie.

CENTURY 21

KAY REALTY 775-7820

5449 N. Harlem Ave.

TUTAJ JEST!

Nowszy, 6 i 5 murywany

JEFFERSON PARK

1½ bloku do stacji "L".

4900 północ — 5200 zachód.

Duża parcela 50x125 stóp. Nowoczesne kuchnie i łazienki. Nowe gazowe ogrzewanie. Garaż na 2 auta.

DEDES NA 2-6200

SCHNEIDER AD

1600 NO. 5500 WEST

2 FLAT BRICK

6 plus 6, 3 bedrooms each apartment. Gas heat, cabinet kitchen, tile bath, basement. 33 ft. lot. For further information Call 545-8600

Asking \$34,900

ORYGINALNEJ BUDOWY

1½-piętrowy, 6 i 4, murywany

Otwarty w niedziele 1:30-4

6038 W. BERENICE (3832 N.)

6 pokoi, 3 sypialnie na 1-szym piętrze oraz ładne 4-pokojowe mieszkanie na 2-im. Pełny pokój rekreacyjny w piwnicy. Garaż na 2 auta. Nie przecieście tego!

DEDES NA 2-6200

WIELKA WARTOŚĆ W DOBRYM DZIELNICY

7-pokojowy, murywany, ośmiokątny. Otwarty w niedz. 1:30 — 4:30

6143 W. SCHOOL (3300 N.)

Bardzo ładny 4-sypialniowy dom z obrazowym oknem. Centralne ogrzewanie. Natychmiastowe objęcie. — Niska cena.

DEDES NA 2-6

★ Domy

★ Domy

★ Domy

OD WYDAWNICTWA
DZIENNIKA ZWIĄZKOWEGO

PUBLISHER'S NOTICE

All real estate advertised in this newspaper is subject to the Federal Fair Housing Act of 1968 which makes it illegal to advertise "any preference, limitation, or discrimination based on race, color, religion, sex, or nationality origin, or an intention to make any such preference, limitation, or discrimination."

This newspaper will not knowingly accept any advertising for real estate which is in violation of the law. Our readers are informed that all dwellings advertised in this newspaper are available on an equal opportunity basis.

GDY CHCECIE KUPIĆ LUB SPRZEDAĆ DOM
ZAPRASZAMY WAS DO ODWIEDZANIA SOLIDNEGO
POLSKIEGO BIURA REALNOŚCIOWEGO

KAMINS REALTY
(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Ave.
Solidne jak Skała Gibraltaru.
DUŻY WYBÓR DOMÓW NA POŁNOCNYM ZACHODZIE.
Możecie obejrzeć u nas ich zdjęcia.
Wszyscy mówimy po polsku.
486-4130

NAJSTARSZA POLSKA REALNOŚCIOWA FIRMA
J. B. PALLASCH i SYNOWIE
2871 N. MILWAUKEE AVE. Telefon AR 6-1517
Załatwia Wszelkie Sprawy Realnościowe.
Jak — kupno, sprzedaż, zamiana budynków, hipoteki,
ubezpieczenia ogniove i od wypadków.

Uwaga Właściciele Domów!
PROSIMY, ZGŁASZAJCIE WASZE BUDYNKI DO NASZEGO
POLSKIEGO BIURA — MAMY DOBRYCH NABYWCÓW.

BUDA REALTY 2990 Milwaukee
486-6363

PRZEZ WŁAŚCICIELA —
MA 15 LAT
Murowany, 3 sypialnie. —
Dom otwarty w niedzielę
1-5 po poł.
3306 N. Lawndale
Blisko szkoły katolickiej i
publicznej Dzwonić w ty-
godniu:
583-5918 po umówienie

ADDISON i PULASKI
Dwu-piętrowy, murywany. Dwa
olbrzymie 6-o pokojowe mieszka-
nia. Nowocześnie wewnątrz urza-
dzone dom. Pelen basement.
Boczny wjazd do garażu. Lota
30x210. Warto zobaczyć.

BUDA REALTY
486-6363

NA JACKOWIE
Drewniany dom 2x4 plus mie-
szkanie dla teściów. Garaż na
2 auta.

TOUHY i WESTERN AVE.
Townhouse, 6 pokoi, wykoń-
czony basement, półtorę-
laziennik. Ogrodzić. Cena \$47,000.

ADDISON — LONG AVE.
Dwu-piętrowy, 8x4. W pierw-
szym stanie. — Dochód
\$18,000. Cena \$125,880 (7xrent)

BELMONT 4600 W.
Dwu-piętrowy, murywany, 20
mieszkań. Nowe przewody
elektryczne, nowe centralne
ogrzewanie. Dochód około
\$38,000. Cena \$220,000.

CENTRAL AVE.
i **IRVING PARK**
Murowana rezydencja, 2 sy-
pialnie, ogrzewana weranda.
Cena znizona na szybka sprze-
daz do \$45,000.

RADIO REALTY
777-4339 lub 588-1944

3x4 oraz biuro lub sklep. Obecnie
biuro podróży. Południowy-zachód.
Właściciel — 889-1841.

GLEN ELLYN
TAMCREST

Quality homes, adjacent to
golf course. Three bedroom
homes, brick and aluminum
sided, from \$55,900. Model
Home at Park Blvd. and Col-
lidge Avenue. Open Daily 10
a.m.-6 p.m.

Lancer Corp.
858-1542
"Where Memories Begin"

WŁAŚCICIEL
SFINANSUJE
NA 8% PROCENTU

Dwa 5 pokojowe mieszkania.
Niska 20ka. Wiele dodatków.
Szybkie objęcie.

1404 N. KARLOV
Tel. do Virginia
DEMOON REALTY, INC.
622-7875

PAR. SW. BRUNONA

Wspaniały, ekstra duży, eks-
tra luksusowy — 3-mieszka-
niowy. Tylko 1 blok do ko-
ścioła. 2 bardzo duże 5 1/2-
pokojowe mieszkania po 3 sy-
pialnie i 2-ma pełnymi łazienkami.
Duży 3-pokojowy
"garden apt." oraz dodatko-
wy pokój rodzinny i dodat-
kowa łazienka w piwnicy. 50-
stopowa parcela. Garaż na 2
auta. Wbudowane urządze-
nia. Pospieszcie! Cena tylko
\$79,500. Po najlepsze domy
telefonujcie do Michaels —
254-8500.

NOWY 2-MIESZKANIOWY
Prawie jak nowy. 1 1/2-pięt-
rowy. Murowany — 5 1/2 dużych
pokoi plus 4 1/2 duże pokoje.
Naprawde luksusowe miesz-
kanie. Wbudowane piece ku-
chenne i piekarniki. Luksu-
sowe dywany. Garaż na 2
auta. Świetne położenie w
Brighton. Cudowna cena
\$53,900. Czas na tanią pięk-
ność jest teraz. Dzwoncie do
Michaels — 254-8500.

ERWIN J.
MICHAELS
REAL ESTATE
4637 S. Archer Ave.
Tel. 254-8500

Dom Otwarty od 1-4
W Niedziele, 3 Października
5347 N. NEVA (7132 W.)

Angielski murywany z 4 dużymi
sypialniami, szafkaowa kuchnia,
"paneled" pokój rodzinny, 2 peł-
ne łazienki, nowe gazem sprężo-
nym powietrzem ogrzewanie. Bli-
sko komunikacji, sklepów.

Właściciel musi sprzedać.
Cena w 50-ciu tysiącach.

HEADERLEIN & CO.
REALTORS

5940 N. Milwaukee, Chicago
Dzwoncie 775-0405 dzisiaj!

DIVERSEY-LARAMIE

6 pokojowy murywany Octa-
gon, 1 1/2 nowoczesnej łazienki
oraz wykonany bezment.
Wiele dodatków.

CENTURY 21

CATALANO REALTY

622-8818

RANCH STYLE

TOWNHOUSE

W. Rogers Pk. — End unit — not
a Condo. 6 rms, hrdw flrs, cent
air, full strm. N. Roman Cath
Church and Schl.
Open House Sat, Oct. 2 — 1 to 4
Sunday, Oct. 3 — 1-4
2339 CHASE
Ph 465-4250 for appl.

Open House Sunday 2-4:30

3123 N. KEATING (4700 West)
Brick, 2 flat, 6 rooms, 3 bdrms.
each apartment. (For private
showing call your broker or Sub-
urban Realty Co.)
771-4707

W CICERO

Dom rodzinny — drewniany
1x5 — 3 sypialnie na dole,
1x5 — 2 sypialnie na górze.
Garaż, — peen wykonany
bezmnt. **652-7131.**

PRZEZ WŁAŚCICIELA, 2x4 mu-

rowany, na Jakubowie, 622-7176.

2 MIESZKANIOWY z żółtej
cegły, z 2 sypialniami i ogrzewa-
niem wewnątrz. Dobre utrzymanie.
2 sypialnie na górze. Garaż na 2 1/2
auta duże patio, 4910 W. School. Przez
właściciela 283-1495.

Dom Otwarty w niedzielę 1-4

8525 W. RASCHER

Bardzo ładny, 5 pokoi, 2 sypialnie
kondominium. Centralne ogrzewa-
nie. Wbudowana maszyna do my-
cia naczyń, dywany, draperie.
Cena \$35,500. Właściciel pragnie
sprzedać. Złote oferty.

BEAULIEU

5341 Belmont 41-29 282-7979

1 1/2 PIĘTROWY murywany bun-

galow, 8 dużych pokoi, pełen ba-
sement. Garaż na 2 auta. Oraz
wiele dodatków. 2500 północ
4900 zachód. \$51,000. Dzwoncie:
745-8386

SKLEP i 2 MIESZKANIA

Duży sklep lub biuro z 2-ma du-
żymi mieszkaniami po 6 pokoi. 3
sypialnie w każdym. — Gazowe
ogrzewanie.

BEAULIEU

5341 Belmont -40- 282-7979

2x6 ORAZ 4 POKOJE

DLA TEŚCIÓW

Nowszy budynek w okolicy
Cumberland i Foster. 50 stóp
parcela. dobudowany garaż
na 2 auta. Gorącą wodą ogrze-
wanie.

NITTI REALTY

456-8400

3-MIESZKANIOWY MUROWANY

1-szy raz w sprzedaży. 8300 zachód

i 3500 północ. 2 mieszkania po 2

sypialnie. Osobne systemy ogrze-

wania. Garaż na 2 auta. Musi być

sprzedany.

BEAULIEU

5341 Belmont 35-39 282-7979

4 Flat New

Building

FULLY RENTED

Good area in Chicago Heights.

\$99,500

3 flat in Glenwood now

under construction. \$96,600

Call 754-6060

J. L. STOCKING

622 Coolidge

Chicago Heights

OKOLICA:
MILWAUKEE — CENTRAL
AUSTIN — DEVON

O ile myślicie o sprzedaży budynku
DZWONCIE proszę do naszego polskiego biura

TROY REALTY

5657 N. MILWAUKEE AVE.

Tel. 631-0707

a kierownik sprzedaży PAUL BAUSZEK
udzieli Wam wszelkiej pomocy i informacji.

"O BOY ZAWSZE TROY!"

Deven Inc.

"Service with Trust"

specializing in

PROPERTY

MANAGEMENT

Member of

Institute of Real Estate Management

Building Owners & Managers Association

Oak Park Board of Realtors

River Forest, Illinois

7777 West Lake Street

771-3043

★ Domy

★ Domy

★ Domy

★ Do Wynajęcia

DWU-MIESZKANIOWY

Nowszy dwu-piętrowy murywany

z dwoma większymi czteropoko-

jowymi mieszkaniami plus extra

przeźwien na bawialnie w bez-

ment. 2 autowy aluminiowy ga-

raż. W ładnej lokacji w parafii

St. Mary Star of the Sea, bardzo

blisko 63-iej ul. Cudownie znizona

cena do tylko \$49,900. Będziecie

szczęśliwi, gdy zaoszczędzicie. Wa-

szę pieniądze korzystając z tej

okazji. Dzwoncie do cudotwórcy,

dzwoncie do Michaels jak najpre-

dziej. **254-8500**

MUROWANY bngalow z 3 sypial-

niami, gazowe ogrzewanie, cen-

tralne ochładzanie. Aluminiowe

okna zimowe i siatki, tynekowane

ściany, patio z markizą (awing).

Garaż. — Południowo - zachodnia

dzielnica, okolica 56-iej i Austin.

Wyższa 30-tka. Dzwoncie: 586-8174

lub 284-2491.

5-o MIESZKANIOWY

W PAR. SW. BRUNONA

Dwu-piętrowy murywany, z żół-

tej cegły z 5 mieszkaniami. Pe-

len basement. Na zachód od Pu-

laski, na południe od 47-iej ul.

Lokatorzy będą spłacać mortgage

i utrzymywać Was. Dzwoncie do

Michaels.

254-8500

1 1/2 PIĘTROWY — dochodowa

posiadłość — drewniany, obity

asbestem. 6 pokoi na 1-ym, — 3

sypialnie, na 2-gim 4 pokoje z 2

sypialniami. Kryte werandy z

frontu i z tyłu. Ogrzewanie ga-

ztem, gorącą wodą. Garaż na 2

auta. 2930 N. Nagle. — NA 2-1107

Dom Otwarty w Niedziele 1-5 ppł.

6625 W. FOSTER AVE.

(5200 północ)

Śliczny, 5 pokojowy, murywany,

kuchnia szafkaowa z wbudowanym

piecem. Wykładana drewnem ja-

dalinia, 1 1/2 nowoczesnej łazienki.

Pelen, wykonany bezment. —

Centralne chłodzenie. Garaż na 2

auta. Duża, urządzona parcela.

Niskie podatki.

WM. J. JOHNSON

REALTORS

736-2012

2 MIESZKANIOWY

Z żółtej Cegły Octagon

2x6, po 3 sypialnie, przerobiona

kuchnia, oddzielne ogrzewanie.

Cena sprzedażna \$65,000. Okolica

Foster-Pulaski.

McCABE & SONS **823-3151**

BUDYNEK DOCHODOWY

PLUS DOM WŁAŚCICIELA

4-4 mieszkanie, pełny bezment,

piecami ogrzewane PLUS 5 po-

kojowy dom, 2 sypialnie, jadalnia,

salon i solidnego rozmiaru kuch-

nia, pełny bezment.

Cena Umiarkowana

Okolica Bridgeport

DYBAS REALTY

586-3223

2635 N. KOSTNER

10 mieszkaniowy, \$21,000 rocz-

nego dochodu. Nie przeszkad-

zajacie lokatorom. Dzwoncie

po 5ej do właściciela:

625-2226

400 PHOTO LISTINGS

Available to public. To get these

M.L.S. listings and market data

sent to your home, and stamped

envelope to: Dept. 100,

REMDRS. Box 83, Chicago 60648

BRIGHTON Park area. 5 room,

brick bungalow. 1 bath, full base-

ment. 2 1/2 car garage. 585-2454.

PRZEZ WŁAŚCICIELA — 2x4.

Garaż na 2 auta, 2113 N. Lorel.

452-7957.

BY OWNER — North Oak Park.

Modern 2 flat 1x6 and 1x7 — very

large rooms. Extras. \$85,000. —

846-4085.

GLEN ELLYN

By owner — Unique Contempo-

rary 10 rm., 3,000 sq. ft., 5 BR., 3

ba., lrg. LR, DR, w/massive wd.

beams, w/bp, elect. kit. — seats

5-6, a/c, sound, wooded lot, 2 1/2

C. gar. \$140

TO OUR ADVERTISERS

DEADLINE FOR WEEK-END EDITION
IS WEDNESDAY 4 P.M.
MON., TUES., WED., FOR NEXT DAY TILL 1 P.M.

ALL CLASSIFIED ADS ARE PAYABLE IN ADVANCE

Unless Other Terms Are Established With
POLISH DAILY ZGODA

★ Domy poza Chicago

DOM z 3 sypialniami, 26x42 stop.
na 3-ch parcelach, gorąca woda
ogrzewanie. Bardzo ładny
ogród. Cena \$27,500, Round Lake,
Illinois. 546-8705.

★ Interes

MOTEL — Okolica Dells, 26 je-
dnostek i dom. Nowy basen. 5
akrów ziemi. \$100,000 wpłaty. —
AC 608-253-3961.

RESTAURACJA
Okolica Milwaukee-Lawrence —
(4800 na północ). Dobrze rozbu-
dowany interes. Wspólnicy roz-
chodzą się i chcą sprzedać szyb-
ko, zniżając cenę. Dzwonienie
545-1288
lub przyjdźcie do
HUMBOLDT REALTY
4746 Milwaukee

NA SPRZEDAŻ
Właściciel idzie na emerytu-
rę — piekarnia wraz z kom-
pletnym urządzeniem w Cra-
gin. NA 2-0449

**"POLISH CORNERS
TAVERN" NA SPRZEDAŻ**
z mieszkaniem w tyłu.
\$69,500.
PISAC: RT. 2, BOX 110
MARINETTE, WISC.
(715) 789-2215

**SPRZEDAM
BEZ POŚREDNIKÓW
ZNANA NA POLONI
DOBRE PROSPERUJĄCA,
NOWOCZESNA
URZĄDZONA
RESTAURACJA**
z murowanym domem w do-
skonałym punkcie, który ma
duże siedmio-pokojowe miesz-
kanie. Telefonujcie, pytając o
właścicielkę.
384-2525

**SKLEP SPOŻYWCZY
i DELIKATESY**
Okolica Fullerton — Hamlin
Istniejący od 25 lat, przynoszący
pieniądze — plus 2 domy. Właści-
ciel przechodzi na emeryturę.
TELCHIN
3810 W. Fullerton Ave.
Tel. DI 2-9309

★ Rummage Sale
**THE LUTHERAN NORTH
LADIES AUXILIARY**
RUMMAGE SALE
5700 W. Bertrava

Cafeteria — Oct. 4-6 p.m. to 9
p.m. Oct. 5 — 9 a.m. - 12 noon.
RUMMAGE SALE w czwartek, 7
października od 9 rano-8 wieczer-
em w Evangelical Lutheran
Church of Peace, 5944 W. Cullom
(4300 na północ).

**WYPRZEDAŻ garażowa, 5 ro-
dzin! 3 i 4 października — 9-4 po
pol. 5341 N. McVickers.**
WYPRZEDAŻ! 1101 N. Damen
Ave. Sobota, 2 października — 9
rano do 5 po pol.

RUMMAGE SALE
w Christ the Redeemer
Church
3107 W. Fullerton
w Piątek, 1 października
Od 7-10 wieczorem; w sobotę od
10 rano-5 po pol.; poniedziałek od
9 rano-8 wieczorem. Oraz w so-
botę, 9 października od 9 rano-
3 po pol. (wyprzedaż).

WYPRZEDAŻ W BASEMencie
W sobotę, 2 października
od 9 rano-5 po pol.
5429 W. SCHOOL ST.
Rozmatności, odzież damska i
dziecięca rozmaitych rozmiarów,
przyszyty domowego gospodar-
stwa.

GARAGE sale — 6 families. —
Sat. Oct. 2 from 9-5 5743 W.
Giddings.

★ MEBLE

Central Furniture
1348 MILWAUKEE
Polskie Kierownictwo
zawładania, że
W OKRESIE JEŚNIENNYM
CENY MEBLI i "APPLIANCES"
ZOSTAŁY ZNIŻONE
OTO PARE PRZYKŁADÓW
TEGO, ILE OŚCZĘDZICIE
Korzystając z Tych Tanioci
Komplet mebli do 3ch pokoi \$288
Komplet mebli do bawialni
włączając lampy ze stolkami \$168
Komplet mebli do sypialni \$119
Łóżka piętrowe "bunk" lub
"Hollywood" \$ 58
Kanapa i fotele \$139
Kanapa rozkładana do
spania \$ 78
Radio-magnetofony \$39.95
Materace \$19.98
Komplet mebli do kuchni
"dinettes sets" \$ 46
Kuchnie gazowe (gas ranges) \$159
Łodówki lub zamrażacze
("freezers") \$168
Z 6 sztuk drewniane
komplety do jadalni \$348
Materace z podstawą spre-
zynową pełnego rozmiaru \$ 78
Ochładzające ("Air Conditioners") od \$110
Łatwe spłaty — Mówimy po polsku
Zgłaszajcie się do polskiego
kierownika
p. Wiktora Kosmaczewskiego
Tel. 486-7838

DO NASZYCH KLIENTÓW

OGŁOSZENIA DO WEEKENDOWEGO WYDANIA
PRZYJMUJE SIĘ W ŚRODĘ DO 4-EJ PO POŁUDNIU
PON., WTOREK, ŚRODA NA DZIEŃ NASTĘPNY DO 1 POŁOŁ.

Wszystkie Drobne Classified Ogłoszenia Są Płatne z Góry

O ile Nie Posiada Innej Umowy z
DZIENNIKIEM ZWIĄZKOWYM

★ Kontraktorzy ★ Kontraktorzy ★ Kontraktorzy

DODATKOWE POKOJE
oraz wszelkiego rodzaju przeróbki i naprawy:
• PRZEBUDÓWKI • POKOJE NA PODDASZU
• KUCHNIE • NOWE WERANDY
• POKOJE W STRYCHU • OBICIA POKOI
• POKOJE REKREACYJNE • NAPRAWY WERAND
• LAZIENKI • FRONTY DOMÓW
• ALUMINIOWE OBICIA • OGRZEWANIE
• RYNNY I SCIEKI • OCHŁADZANIE

Dogodny kredyt — Łatwe spłaty — **Bankowe only**
Każda praca wykonywana jest pod osobistą nadzorem właściciela firmy.
MERCURY CONSTRUCTION COMPANY
Telefonujcie po bezpłatne konsultacje 935-0814 lub 585-4122

★ Malowanie

**ROBOTY MALARSKIE
KLADZENIE TAPETY
I CERATY
UBEZPIECZENI**
Tel.: PE 6-4485

MALARZ
Przyjmuje roboty malarskie
oraz wszelkie reperacje domów
Telefonować po 6-jej Wiecz.
489-6675

**MALARZ
PRZYBYŁY Z POLSKI**
Wykonuje wszelkie prace malar-
skie wewnątrz oraz zewnątrz w
wasych budynkach. — Ubezpie-
czony.
Tel. 286-2855

Mercury Decorating Co.
Prace malarskie wewnątrz i
zewnątrz, kładzenie tapety,
lepienie płyt gipsowych (dry-
wall) fachowo — szybko —
tanie i sumiennie wykona
Tel. 286-2855

★ Usługi

Will Buy and Haul
Junk Cars
Phone: 537-9500

CZYŚCIMY DYWANY
w Waszym Domu
Tel. Wiktor 283-4729
Przez Cały Dzień

I WANT YOUR BODY!

Complete auto refinishing &
body & fender repair.
Custom & insurance work.
Highest quality work at
reasonable prices.
964-1438

**PROFESSIONAL
BOOKKEEPING
and/or
TAX SERVICE**
Done in my home
Pick-up and Delivery
Available
Call Any Day Until 10 P.M.
281-0754

★ DACHY

DOSTARCZAMY:

BIRD/LL ASPHALT SHINGLES
BIRD VINYL OBICIA
LL PREMIUM ALUMINUM OBICIA
FLINTKOTE ASPHALT SHINGLES
ALCOA RYNNY
ROLLEX SOFFIT & FASCIA
TAKŻE
ANACONDA ALUMINUM OBICIA

Mówimy po Polsku

FULLERTON Roofing Supply Co.

5566 NORTHWEST HIGHWAY

Chicago, Ill. 60630
TEL. 631-4787, 4788, 4789

★ Kontraktorzy

BEZPŁATNE KOSZTORYSY ODRAZU
Specjaliści we wszelkich rodzajach Odnowy i
przeróbki Domów. — Udzielamy Bezpłatnie Porad.
Referencje tysięcy zadowolonych Klientów mówią
same za siebie.

Nie trzeba malować: pokrywamy alumi-
niową blachą "Soffit facia trim" i okna.
• Kuchnie i Łazienki • Usuwanie Defektów nieczystych
• Roboty Plumbarskie i Elektryczne • z przepisami budowlanymi
• Malowanie Mieszkań • Aluminiowe Okna i Drzwi
• Dodatkowe Pokoje • Fugowanie i Roboty Murarskie

Do budujemy nowe werandy i reperujemy stare.
Pokrywamy budynki różnego rodzaju obiciem "SIDING".
Wstawiamy drewniane okna i drzwi.

ALCO CONSTRUCTION CO.
3608 Milwaukee
• Róg Addison

WALTER JAKICH CONSTRUCTION CO.

Wolacie o darmowe obliczenie
na roboty stolarskie, ciesielskie,
cementowe, różne przeróbki, do-
budówki, werandy, "dormers",
oraz generalne utrzymanie bud-
ynków.

Licencjonowani i ubezpieczeni
Generalny Kontraktor
1831 N. Karlov Tel. 235-1201

★ ★ ★ ★ ★ SPECIAL!

EDWARD'S ROOFING

• Nalożenie "2 strips" po-
krycie dachu — \$39.95.

• Fugowanie i uszczelnia-
nie przed wodą — ko-
minów — \$29.95.

Edward's Roofing

4013 N. Milwaukee Ave.
Dzwonienie 738-5103
24 GODZINNA OBSŁUGA.
LICENCJONOWANI
BONDOWANI, UBEZPIECZENI.

Ed Grzebieniak KONTRAKTOR

**BETTER WAY
REMODELING**
Całkowite Przeróbki Domów
• FUGOWANIE
• NAPRAWY KOMINÓW
• DACHY • RYNNY
• Usuwanie Gąsienic
KOSZTORYSY DARMO
36 LAT DOŚWIADCZENIA
CALKOWICIE
UBEZPIECZENI
Telefon w Chicago i na
Przedmieściach.
622-6779 lub 827-4637

WŁADYSŁAW GRZEBIENIAK I SYN KONTRAKTORZY

Firma istniejąca od 1922 roku.
Wykonuje wszelkie prace z za-
kresu Fugowania oraz Repe-
racje Wszelkiego Rodzaju Ko-
minów oraz Wszelkie Prace
Murarskie.
Tel.: 774-7494

CIEŚLA

Wykonuje wszelkie prace
napraw przy
Wasych domach.
Jakikolwiek uszkodzenia.
DOSKONAŁE NAPRAWY.
Chcesz zrobić remont domu
swego — zadzwoń o pomoc
do ODROWSKIEGO;
Tel.: 545-2089

CENY WZRASTAJĄ NAJLEPSZA OŚCZĘDNOŚĆ TO ZROBIĆ RAZ, A DOBRZE

Jako fachowcy wykonamy każ-
dą małą czy dużą naprawę we-
wnątrz czy zewnątrz budynku
najoszczędniej. Dzwonienie zaraz
— zanim się rozpocznie po-
spěch.

Również w nagłych wypadkach.
General Contracting Co.
4140 W. ARMITAGE
278-1525

★ Rozmaite

**KOŻUCHY —
FIRANKI**
Fabryczna wyprzedaż firanek
i kożuchów z najlepszych skór,
od \$110.
3015 N. Central Ave.

DO SPRZEDAŻA szafki kuc-
hennie, gazowy piec kuchenny,
piec do pieczenia, zlew-zmywak,
wentylator. W bardzo dobrym
stanie, tanio. 625-2259.

NA SPRZEDAŻ 2 piece do ogrze-
wania. 276-5615.

NA SPRZEDAŻ: organy marki
"Orlikton", magnetofon z radio,
telewizor RCA, łóżko, stół ku-
chenny. Bardzo tanio. 582-8107.

TANIO sprzedam telewizor Syl-
wania 24" — 637-0470 po 6-jej
wieczorem.

★ Obsługa Telewizji ★ Obsługa Telewizji

Fabrycznie Autoryzowane Centrum Naprawy Telewizorów Firmy Zenith i RCA

Pod kierownictwem inż. Paprockiego dokonuje
napraw telewizorów wszystkich typów
SZYBKO! FACHOWO! NIEDROGO!
Żeby naprawić telewizor w Waszym mieszkaniu
Proszę Telefonować 545-6667

w godzinach 1:00 - 8:00 po południu
Soboty 1:00 - 5:00 po południu.

Sprzedajemy Telewizory Kolorowe ZENITH
i RCA w cenie od \$149.00

ATOLL T.V. SERVICE
6425 W. IRVING PARK RD.
KAŻDA REPERACJA GWARANTOWANA.

★ Kontraktorzy

KORZYSTAJCIE

Z DUŻEJ JEŚNIENNEJ ZNIŻKI
W PAŹDZIERNIKU I LISTOPADZIE

Nie trzeba malować: pokrywamy alumi-
niową blachą "Soffit facia trim" i okna.

• Usuwanie Defektów nieczystych
• z przepisami budowlanymi
• Aluminiowe Okna i Drzwi
• Fugowanie i Roboty Murarskie

Do budujemy nowe werandy i reperujemy stare.
Pokrywamy budynki różnego rodzaju obiciem "SIDING".
Wstawiamy drewniane okna i drzwi.

ALCO CONSTRUCTION CO.
3608 Milwaukee
• Róg Addison

WALTER JAKICH CONSTRUCTION CO.

Wolacie o darmowe obliczenie
na roboty stolarskie, ciesielskie,
cementowe, różne przeróbki, do-
budówki, werandy, "dormers",
oraz generalne utrzymanie bud-
ynków.

Licencjonowani i ubezpieczeni
Generalny Kontraktor
1831 N. Karlov Tel. 235-1201

★ ★ ★ ★ ★ SPECIAL!

EDWARD'S ROOFING

• Nalożenie "2 strips" po-
krycie dachu — \$39.95.

• Fugowanie i uszczelnia-
nie przed wodą — ko-
minów — \$29.95.

Edward's Roofing

4013 N. Milwaukee Ave.
Dzwonienie 738-5103
24 GODZINNA OBSŁUGA.
LICENCJONOWANI
BONDOWANI, UBEZPIECZENI.

Ed Grzebieniak KONTRAKTOR

**BETTER WAY
REMODELING**
Całkowite Przeróbki Domów
• FUGOWANIE
• NAPRAWY KOMINÓW
• DACHY • RYNNY
• Usuwanie Gąsienic
KOSZTORYSY DARMO
36 LAT DOŚWIADCZENIA
CALKOWICIE
UBEZPIECZENI
Telefon w Chicago i na
Przedmieściach.
622-6779 lub 827-4637

WŁADYSŁAW GRZEBIENIAK I SYN KONTRAKTORZY

Firma istniejąca od 1922 roku.
Wykonuje wszelkie prace z za-
kresu Fugowania oraz Repe-
racje Wszelkiego Rodzaju Ko-
minów oraz Wszelkie Prace
Murarskie.
Tel.: 774-7494

CIEŚLA

Wykonuje wszelkie prace
napraw przy
Wasych domach.
Jakikolwiek uszkodzenia.
DOSKONAŁE NAPRAWY.
Chcesz zrobić remont domu
swego — zadzwoń o pomoc
do ODROWSKIEGO;
Tel.: 545-2089

CENY WZRASTAJĄ NAJLEPSZA OŚCZĘDNOŚĆ TO ZROBIĆ RAZ, A DOBRZE

Jako fachowcy wykonamy każ-
dą małą czy dużą naprawę we-
wnątrz czy zewnątrz budynku
najoszczędniej. Dzwonienie zaraz
— zanim się rozpocznie po-
spěch.

Również w nagłych wypadkach.
General Contracting Co.
4140 W. ARMITAGE
278-1525

★ Rozmaite

**KOŻUCHY —
FIRANKI**
Fabryczna wyprzedaż firanek
i kożuchów z najlepszych skór,
od \$110.
3015 N. Central Ave.

DO SPRZEDAŻA szafki kuc-
hennie, gazowy piec kuchenny,
piec do pieczenia, zlew-zmywak,
wentylator. W bardzo dobrym
stanie, tanio. 625-2259.

NA SPRZEDAŻ 2 piece do ogrze-
wania. 276-5615.

NA SPRZEDAŻ: organy marki
"Orlikton", magnetofon z radio,
telewizor RCA, łóżko, stół ku-
chenny. Bardzo tanio. 582-8107.

TANIO sprzedam telewizor Syl-
wania 24" — 637-0470 po 6-jej
wieczorem.

★ Obsługa Telewizji ★ Obsługa Telewizji

Fabrycznie Autoryzowane Centrum Naprawy Telewizorów Firmy Zenith i RCA

Pod kierownictwem inż. Paprockiego dokonuje
napraw telewizorów wszystkich typów
SZYBKO! FACHOWO! NIEDROGO!
Żeby naprawić telewizor w Waszym mieszkaniu
Proszę Telefonować 545-6667

w godzinach 1:00 - 8:00 po południu
Soboty 1:00 - 5:00 po południu.

Sprzedajemy Telewizory Kolorowe ZENITH
i RCA w cenie od \$149.00

ATOLL T.V. SERVICE
6425 W. IRVING PARK RD.
KAŻDA REPERACJA GWARANTOWANA.

WSZYSTKIE ODNOWY DOMÓW

SZYBKO — TANIO — SUMIENNIE — FACHOWO
• ROBOTY CIESIELSKIE • OBICIA ALUMINIOWE I INNE • DACHY
• SCHODY • OKNA • WERANDY • PIWNICE • KUCHNIE
• LAZIENKI • DODATKOWE POKOJE • FUGOWANIE
• MALOWANIE DOMÓW ZEWNĄTRZ I WEWNĄTRZ
• ROBOTY GWARANTOWANE

Dzwonienie Do Znanego Kontraktora

Mike Dragowicz 588-6535

K J W J General Contractors

WYKONUJEMY WSZELKIE ROBOTY
ELEKTRYCZNE

Przerabiamy z 110 V na 220 V.

Natychmiastowe naprawy wszelkich awarii elektrycznych.
Kompletne przeróbki domów. Przeróbki starych werand, sta-
wiania nowych wszelkie obicia — "aluminum siding" —
"insulbrick". Dodatkowe pokoje. — Wszelkie naprawy dachów.

JOZEF WOJNICKI — 965-5963

TANIO — SZYBKO — FACHOWO

KOMPLETNE PRZERÓBKİ DOMÓW
I BUDOWA NOWYCH

PORCHES — WERANDY

Budowa nowych, naprawa, obicia i dodatkowe pokoje ponadto
wykonujemy obicia aluminiowe i inne, dachy, schody, okna,
pławnice, kuchnie, łazienki, rynny, fugowanie, roboty murarskie.

276-2626 or 729-8486

UDZIELAMY NISKO OPROCENTOWANE POŻYCZKI.

Modern General Contractors, Inc.

15 lat doświadczenia.

POLSKI KONTRAKTOR — ANDRZEJ JANAS.

★ Elektryczne Roboty ★ Elektryczne Roboty

POLSKO-AMERYKAŃSKA FIRMA ELEKTRYCZNA

Wykonuje wszelkie roboty elektryczne według przepisów
kodeksu miejskiego. Przeróbki ze 110 na 220 volt. Kosztorysy
darmo. Ceny umiarkowane. Sumienna szybka obsługa 24
godziny na dobę.

SHEFFIELD ELECTRIC CO., INC.

JOZEF ORLOF, Elektrotechnik z Polski.

247-1548, 935-0740

★ PLASTROWANIE

ANDREW, elektryk wykonuje
prace tania, solidnie, fachowo.
Tel. 486-5843.

PLAJSTROWANIE, robota gwa-
rantowana. — Obliczenia darmo.
Philip Kafka. — 736-6835.

★ Ogrzewanie ★ Ogrzewanie

Lincoln ...

FURNACE CLEANING SERVICE

3642-50 W. Diversey Chicago, Illinois 60641

EV 4-6000

POSIADA

Najlepszy na świecie ekwipunek do czyszczenia
furnasów o możliwościach większych jak dwieście
dużych przyszytych do czyszczenia furnasów.

24 GODZINNA OBSŁUGA
W NAGŁYCH WYPADKACH
CZYŚCIMY I REPERUJEMY

• Furnasy • Kominy • Space
• Bojlerzy • Przekładnia • Ogrzewanie
Przewodów • Ochładzanie

OBSŁUGA REJONU CHICAGO
PONAD 25 LAT
DARMO KOSZTORYSY

EV 4-0600

###

Chicago Otrzyma \$38 Mil. Na Utrzymanie Transportacji CTA

William Coleman, sekretarz transportacji, bawił w środę w Chicago. Zapytany przez reporterów na temat czterech programów dotyczących transportacji w tym rejonie, uchylił się od dania odpowiedzi, a oznajmił tylko, iż Chicago otrzyma \$38.3 milionów na utrzymanie transportacji. Pieniądze te przeznaczone są dla Chic. władzy transportacji.

Reportery wysunęli następujące kwestie, czy Chicago otrzyma pomoc federalną na 1. projektowaną przebudowę systemu kolejek w śródmieściu, pod ulicami Franklin i Monroe; 2. czy otrzyma pomoc na budowę autostrady przelotowej "Crosstown"; 3. czy otrzyma pomoc federalną na przedłużenie trasy kolejki CTA z Jefferson Station do lotniska O'Hare (koszt projektu ma wynieść \$120 mil.); wreszcie czy otrzyma pomoc na konstrukcję ulicy State na "State Street Mall".

Sekretarz Coleman odpowiedział na przebudowę systemu kolejki pod śródmieściem, iż Dept. Transportacji zaangażowany jest w dysputach na temat w jaki sposób ma użyć funduszy, którymi dysponuje.

Miasto Chicago stara się od 1970 roku zbudować dwie linie kolejki na wymianę istniejących urządzeń kolejki górnej w śródmieściu i spodziewa się, iż będzie mogło otrzymać fed. pomoc w wysokości 80 procent kosztów przebudowy.

Coleman zaznaczył, iż Dept. Transportacji rozważa obecnie projekt przedłużenia kolejki CTA do lotniska O'Hare i planuje odbyć kilka rozmów by ustalić, jakie będą następne kroki.

Na pytanie odnośnie "Crosstown", Coleman odpowiedział, iż sprawa ta jest skomplikowana, gdyż władze stanu Illinois żądają, by ewent. ceki od Departamentu na autostradę przechodziły przez biuro stanowe autostrad a jak wiadomo administracja gub. Walkera stara się zablokować budowę tej autostrady.

Mayor Daley, który był obecny na konferencji dla prasy z Sekretarzem Colemanem, od dłuższego już czasu stara się o uzyskanie połączeń między autostradami Dan Ryan, Stevenson, Eisenhower i Kennedy i o odświeżenie ruchu drogowego od śródmieścia. Odpowiedź Colemanu świadczyła, iż ewentualna pomoc na autostradę przelotową musiała być przekazywana przez władze stanu Illinois.

Odnosnie utworzenia State Street Mall, Coleman wyjaśnił, że nie może powiązać żadnej akcji ze swę strony do dnia 18 października tj. do czasu póki nie otrzyma on oświadczenia w sprawie wpływu, jaki projekt ten będzie miał na rozwój otoczenia. Coleman zakończył, iż władze federalne są bardzo zajęte i nie marnują swego czasu.

Ława Przysięgłych Pow. Kane Oskarżyła 5-ciu Mężczyzn O Zamordowanie 16-letniej Dziewczyny

Ława przysięgłych powiatu Kane oskarżyła we wtorek 5-ciu mieszkańców Chicago o zamordowanie, w czerwcu br., 16-letniej Lori Bolger, z Elgin.

Czterech aresztowano we wtorek, w północno-zachodniej części miasta. Robert J. Ikhtiar, lat 18, zam. 3002 N. Hoyne i James M. Martin, 21, zam. 2130 W. Barry oskarżeni są o morderstwo. John J. Rove, 18, zam. 4133 N. Pulaski i 22-letni Gary Miller, oskarżeni o udział w zbrodni. Również oskarżono 16-letniego, którego nazwiska, ze względu na jego wiek, policja nie podaje.

Wszystkich pięciu aresztowano w Algonquin w związku z popełnioną tam kradzieżą, w 24 godziny po znalezieniu zwłok, 22 czerwca w południowej części Elgin.

Sześć policji w Algonquin, Howard Shapiro mówi, że jego funkcjonariusze brali wówczas pod uwagę łączność 5-ciu z morderstwem Lori Bolger, ponieważ na aucie, którym jechali były ślady krwi.

Policja powiatu Kane nie miała jednak dostatecznych dowodów i tylko Ikhtiar oskarżono o kradzież baterii z samochodu, zaparkowanego przed chińską restauracją w Algonquin.

Oskarżenie o morderstwo i aresztowanie 5-ciu w Chicago nastąpiło po długich dochodzeniach, prowadzonych przez policję Elgin oraz po badaniach laboratoryjnych dokonanych w Illinois Crime Laboratory w Joliet. Badania te wykazały krew i pasmo włosów Lori Bolger, znalezione w aucie, którym jechali mordercy. Badania laboratoryjne wykazały, że dziewczyna nie była zgwałcona. Odzież jej była podarta wiodocześnie w czasie walki, jaką stoczyła z napastnikami.

Aresztowani odmówili złożenia jakichkolwiek zeznań w związku z morderstwem.

Lori Bolger, zam. 91 Sweetbriar uczęszczała na kursy jazdy samochodem i była obecna na lekcji w dniu morderstwa. Ze szkoły często wracała do domu autem, korzystając z tzw. autopstopu. Policja przypuszcza, że tym razem prosiła jakiegoś kierowcę by ją podwiózł i trafiła na grupę przestępców, którzy ją zabili.

Otwarcie Głównej Kwatery Kongr. Annunzio

Główna kwatera kampanijna kongresmana Franka Annunzio (Annunzio for People Committee) została już otwarta, pnr. 4804 North Central Ave., w Chicago. Biuro będzie otwarte dla interesantów w godzinach od 1 po południu do 9 wieczorem, od 4 października do 2 listopada (dzień Wyborów Powszechnych).

Polly Zilinski, sekretarka Głównej Kwatery będzie witała odwiedzających i udzieli wszelkich informacji oraz na żądanie wręczy żetony, nalepki i broszury informujące o działalności i osiągnięciach kongresmana Annunzio w okresie jego 12-letniej pracy w Kongresie. Obecnie Kongresman został ponownie nominowany z 11-go Dystryktu, większość 85,000 głosów.

CHICAGO. — Emerytowany pracownik urzędu pocztowego Sam Brooks, korzystając z ulgowego biletu autobusowego Linii Greyhound przejechał do tej pory 250,000 mil, zwiedzając kraj. W tym roku przejechał od stycznia do września 75,000 mil. (UPI)

WASHINGTON. — Senator Frank Moss, D-Utah (na prawo) pokazuje senatorowi Charles Percy (R-Ill.) niektóre lekarstwa, które otrzymali zdrowi inwestorzy Senatu w medycznej klinice, obsługującej pacjentów z programu Medicaid. Wiele Klinik zamiast leczyć ubogich pacjentów oszukują i bogacą ich kosztem. (UPI)

Solidaryzujemy Się z Narodem polskim

Nie możemy pozostać obojętni, gdy Episkopat Polski oraz wybitni pisarze i intelektualiści z Jerzym Andrzejewskim na czele, narażając się na prześladowania i szykany, potępiają surowe wyroki na robotników polskich za udział w zaciągach czerwco-

wych, wywołanych nagłą podwyżką cen, domagając się zwolnienia skazanych i aresztowanych z więzień, oraz przyjęcia ich z powrotem do pracy. Polonia popiera te słuszne żądania narodu polskiego!

Dla wykazania tego poparcia odbędzie się:

Demonstracja

Przed konsulatem PRL — jutro, 2-go października o godz. 11-ej przed południem.

Wiec Polonii

W niedzielę, 3-go października o godz. 3-ej po południu w sali SWAP, 6005 W. Irving Park Rd.

Udziałem w tych manifestacjach wykażemy narodowi polskiemu, że nie jest osamotniony w swej walce z narzuconym przez Rosję reżimem komunistycznym. Możemy powtórzyć za Andrzejewskim, że ciężar naszych protestów i demonstracji "jest

niewspółmiernie słaby" wobec cierpień aresztowanych i skazanych, oraz narodu polskiego, ale są one "jedyną formą w jakiej możemy wyrazić nasz zwizek" i współczucie z robotnikami polskimi!

Oskarżony Lekarz Zabił Się Spadając z 9-go Piętra

Policja Przypuszcza, że Popęnił Samobójstwo

Dr. William Guthrie, jeden z 16 osób oskarżonych o oszustwa związane z programem Medicaid i idące w miliony dolarów, zabił się spadając z dziewiątego piętra Hotelu YMCA, mieszczącego się pnr. 826 S. Wabash Ave.

Jak podaje policja, lekarz miał podcięte żyłką gardło, chociaż nie na tyle poważnie ażeby spowodować śmierć.

Policja przypuszcza, że Guthrie popełnił samobójstwo.

Zwłoki zostały zidentyfikowane przez agentów Federalnego Biura Dochodzeń (FBI). FBI aresztowało Guthrie i innych w poniedziałek wieczór po oskarżeniu ich przez federalną ławę przysięgłych.

Z oskarżonych, Guthrie, lat 60, był jednym z 12 mających powiązania z Eugene Zipersteinem, lat 32, szefem lokalnego medycznego syndykatu aptek, klinik i laboratoriów posiadanych o oszustwa dotyczące programu Medicaid i dochodzące do około \$20 milionów od stycznia, 1973.

Guthrie jest trzecim członkiem syndykatu Zipersteina, który zginił gwałtowną śmiercią na przesłuchaniu ostatnich dwóch lat. Ojciec Zipersteina, Allen, lat 61,

został śmiertelnie postrzelony przed apteką pnr. 738 W. Madison St. 23-go sierpnia, 1974. W styczniu, 1975 r., starszy wspólnik Zipersteina, Robert Fields, lat 47, zginął przed tą samą apteką.

W spryskanym krwią pokoju lekarza policja znalazła wycinek z gazety dotyczący oskarżeń, a w szufladzie znaleziono pokrwawioną żyłkę, którą Guthrie przypuszczalnie poderżnął sobie gardło.

Jak podaje policja, inni mieszkańcy hotelu słyszeli jak lekarz modlił się głośno zanim wyskoczył przez okno. Guthrie był częściowo niewidomy i mieszkał w hotelu od 1-go października, 1975 roku.

Strajkujący Nauczyciele w Niles Doszli Do Porozumienia

Strajkujący nauczyciele w dystrykcie szkół średnich w Niles doszli do tymczasowego porozumienia z komisją szkolną, która zgodziła się ażeby 267 zawieszonych nauczycieli powrócił do pracy.

W czasie zebrania w Niles North High School, członkowie unii nauczycielskiej zatwierdzili porozumienie.

Macierzy Polska Wybrała Nowy Zarząd

Na Konwencji Macierzy Polskiej, która zakończyła się we wtorek, wybrano nowy zarząd tej organizacji polonijnej.

Skład nowego zarządu przedstawia się następująco:

Józef Helminiak, prezes; Zofia Różycka, wiceprezesa; Ronald Wolski, sekretarz i skarbnik.

Do dyrekcji zostali wybrani: Edward Uczeń, Józefa Skweres, Carl Gryzik i Fred Skowroński.

Naczelny lekarz, kapelan i radca prawny mają być mianowani na pierwszym zebraniu zarządu Macierzy Polskiej, które odbędzie się w październiku, 1980 r.

Według porozumienia:

- Uczniowie rozpoczną lekcje w nadchodzący wtorek.
- Nauczyciele otrzymali 4½ procentową podwyżkę w pensji.
- Uzgodniono warunki redukcji sztabu nauczycielskiego kiedy szkoła średnia Niles East zostanie zamknięta w 1980 r.

Obie strony twierdzą, że odniosły zwycięstwo.

Dyrektor dystryktu Wesley Gibbs oświadczył, że kontrakt został znacznie poprawiony i rola unii w szkołach poważnie zredukowana.

Natomiast, Kenneth Drum, sekretarz Stanowej Federacji Nauczycieli, stwierdził, że członkowie unii uważają, że osiągnęli 95 procent zamierzanych celów. Dodał, że pieniądze nie grały tu głównej roli ale pracowanie z kontraktem było ważne.

Strajkujący nauczyciele spowodowali zamknięcie trzech szkół średnich w dystrykcie przez tydzień, ale komisja otworzyła je w ubiegły wtorek z 160 niestrajkującymi nauczycielami zastępczymi.

Dyrektor szkół w powiecie Cook Richard J. Martwick rekomendował ażeby dystrykt szkolny nie otrzymał funduszy stanowych za ubiegły wtorek i możliwe wśród ponieważ nie prowadzono w szkołach normalnego programu zajęć.

Gibbs zaznaczył, że za każdy dzień dystrykt może utracić około \$10,000 w stanowych funduszach.

Szczepionka Przeciw Świńskiej Grypie Jest Już w Chicago

Pierwszy transport szczepionek przeciwko świńskiej grypie nadchodzi do Chicago do czwartek. Przewidywana jest jednakże pewna zmiana w związku z formą szczepień.

Jak urzędnicy zdrowia oznajmili, pierwsze 100,000 szczepionek zapewnionych przez władze rządowe w krajowym programie szczepień ochronnych przeciw grypie będą udzielane przy użyciu igły do szczepienia a nie przy użyciu specjalnego instrumentu zw. "jet air gun".

Reakcja oczywiście będzie jednokowa, ale czas na wykonanie programu ulegnie przedłużeniu. Bówiem przy użyciu instrumentu jet air gun można dziennie zaszczepić 3,000 osób, podczas gdy przy użyciu igły do zastrzyków, tylko 300 osób dziennie. Jest to przewidywana stawka na każdego z personelu, który będzie dokonywał szczepień.

Dr Eric Oldberg, przewodniczący rady zdrowia, dr Murray Brown, komisarz zdrowia oraz Edward P. King, asystent komisarza, oświadczyli na konferencji dla prasy, jaka odbyła się w Civic Center, iż departament zdrowia rozpocznie program bezpłatnych szczepień już od poniedziałku.

W czwartek po południu otrzymał dalsze pudła zawierające 30,000 szczepionek, ale nie jest jeszcze wiadomym jakiego rodzaju one są — czy "air gun" czy do

aplikowania igłą. Transporty będą nadchodzić do Chicago do czasu, dopóki nie zostanie dostarczonych 1.6 miliona szczepionek. Taka ilość została ustalona przez władze rządowe dla Chicago.

Szczepienia mają otrzymać wpraw osoby w starszym wieku i osoby mające chroniczne choroby. Jednakże na dzień 15 października mają być już gotowe zapasy na ochronę personelu policyjnego, strażaków i innych osób pracujących w instytucjach niesienia pomocy w nagłych wypadkach. W dalszej połowie października szczepionka będzie przeznaczona dla 100 domów opieki i ośrodków dla starców.

Od dnia 23 października departament zdrowia prowadził będzie publiczne ośrodki szczepień w pięciu wardach w mieście każdego dnia, z pięciu stacjami szczepień w każdej z wspomnianych pięciu wardach.

Dr Brown podkreślił ważność programu tych szczepień nawet i wtedy, jeśli możliwość wybuchu epidemii wynosi 1 procent. Podał również, iż program szczepień ma być ukończony w przeciągu dwóch miesięcy. Bezpłatne ochotnicze szczepienia dla mieszkańców Chicago w latach powyżej 25 rozpoczną się w przyszłym tygodniu, ale po osobach w starszym wieku lub pacjentach domów opieki. W dalszej fazie otwarte zostaną centra szczepień i w domach parkowych.

Weszła w Życie Nowa Podwyżka Cen Benzyny

Cena Benzyny Podskoczyła o Centa Na Galonie

Ceny benzyny w powiecie Cook podskoczyły od piątku o jednego centa na galonie, co, obawia się przemysł naftowy, może zmusić wiele stacji benzynowych do zamknięcia.

Komisja Powiatu Cook zatwierdziła podatek od benzyny, który rekomendował prezydent komisji George Dunne ażeby zebrać dodatkowe \$18 milionów na pokrycie kosztu powiększonego systemu sądowego i podwyżek w pensji pracowników powiatowych.

Przemysł naftowy był zdecydowanie przeciwny wprowadzeniu w życie planu podatkowego obawiając się, że gniew publiczny skupi się na nich.

Ponieważ podatek będzie zbierany od dostawców, stacje benzynowe nie muszą publicznie podawać wyższych cen benzyny.

Nowy podatek może przyczynić się do bankructwa wielu stacji benzynowych, zwłaszcza tych znajdujących się na granicy powiatu ponieważ kierowcy będą woleli kupować tańszą benzynę w sąsiednich powiatach.

Istnieje również obawa, że niezależni dostawcy będą nielegalnie rozwolili benzynę ażeby uniknąć płacenia podatku. Wystarczy, że zapowiedzą, że ich ładunek jest przeznaczony do innego powiatu. Tylko rozpowszechniony system kontroli może zapobiec podobnym wykręcom.

Don Woodrick, dyrektor wykonawczy związku dostawców ropy naftowej w centralno-zachodnich stanach, oświadczył, że publiczność musi zrozumieć, że podniesienie cen benzyny nie jest winą przemysłu naftowego.

Jesteśmy zmuszeni płacić podatek którego nie chcemy, zaznaczył Woodrick.

W obecnej chwili na każdym galonie benzyny płaci się 4-centowy podatek federalny, 7½-centowy podatek stanowy, nowy podatek powiatowy i podatek od sprzedaży wynoszący średnio 2.4 centa.

Adwokat Pobierał Łapówki Od Handlarza Narkotyków

Federalna ława przysięgłych oskarżyła adwokata ze śródmieścia, Maurice Scott Jr., lat 53, o zmnów z policjantem w celu pobierania łapówek od handlarza narkotykami.

Astystent U.S. prokuratora James B. Burns powiedział, że Scott domagał policjantowi Haroldowi Johnson z Town Hall District do wymuszania łapówek od Jafusa Eddie Bensona, oskarżonego o handel narkotykami. Johnson był specjalnie przydzielony do sprawy Bensona wraz z agentami federalnego Biura do Spraw Walki z Handlem Narkotykami (Federal Drug Enforcement Administration).

Johnson i Scott w styczniu 1975 r. powiedzieli Bensonowi, że zostanie on wkrótce aresztowany za wykroczenie dotyczące handlu narkotykami, ale może uniknąć aresztu jeżeli wypłaci im \$15,000. Benson — jak podają władze w oskarżeniu — wypłacił żadaną sumę w dwóch ratach, ale Scott i Johnson próbowali wydość od niego i innych jeszcze \$160,000.

Scott, do którego zwrócili się reporterzy po orzeczeniu ławy przysięgłych, powiedział, że nie poczuwał się do winy, dodając, że na pytania będzie odpowiadał jego adwokat, Sam Adams. Adams natomiast mówił, że w całej jego karierze prawnika jest to jedyny wypadek gdy postawiono w stan oskarżenia rzekomego współnika, zamiast właściciela winowajcy. Benson — jak mówi Adams — jest klientem Scotta.

U.S. prokurator Samuel Skinner odmówił komentarzy i nie udzielił wyjaśnień dlaczego Johnson nie został oskarżony. Skinner powiedział reporterom Chicago Tribune, że wielka ława prowadzi dochodzenie w sprawie Johnsona.

Tymczasem Johnson nadal pełni służbę w Dept. Policji. Scott ma

biuro porad prawnych w śródmieściu, 180 N. LaSalle.

Pisma nie podają, jaką drogą władze uzyskały informacje o łapówce, która podzielił się adwokat z policjantem.

Wyniki Ciągnięcia w Stan. Loterii

W ciągnięciu, jakie odbyło się w loterii stanowej w czwartek wylosowane zostały następujące wygrujące numery: 24 i 543 oraz kolor niebieski, ponadto na odcinku biletów auto model Gremlin.

Wygrane do \$50 można spieniężyć u każdego ze sprzedawców biletów loteryjnych, wyższe wygrane należy zgłosić do jednego z biur loterii, zaś odcinek z wylosowanym autem należy przesłać na adres znajdujący się na odwrocie odcinka, w instrukcjach.

ICC Wprowadza Nowe Przepisy

Komisja stanowej Izby Przemysłowo-Handlowej (Illinois Commerce Commission — ICC) wprowadziła nowy regulamin, zakazujący reporterom telewizyjnym i radiowym filmowania i nagrywania na taśmie przesłuchań w Izbie. Komisja zezwala natomiast na zdjęcia przed i po przesłuchaniach.

Nowe przepisy wprowadzono po dyskusji, w lipcu br. gdy urzędnik przetrwał przesłuchania, żądając wyłączenia aparatów telewizyjnych. Przedstawiciel CBS zabiegał o nakaz sądowy, zezwalający operatorom telewizyjnym na dalszą akcję, ale sędzia Prentice Marshall odmówił, zalecając Izbie wprowadzenie nowego regulaminu.